LAURENȚIU TEODOR

Editura CORINT

LAURENŢIU TEODOR
MIC
DICŢIONAR
AL
BUNELOR
MANIERE

„Manierele, pe care le neglijăm ca pe nişte lucruri mărunte, fac adesea ca oamenii să te judece în bine sau în rău. O cât de uşoară străduinţă de a au ea maniere plăcute şi civilizate te-ar scuti de aprecierile lor nefavorabile”.

LABRUYERE.
Caracterele

ISBN: 973 – 97588 – 8 – 6
Coperta: WALTER RIESS

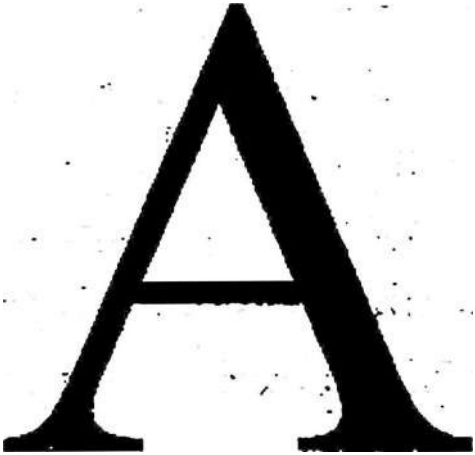

Adolescenţii
Aeroportul
Angajarea în serviciu
Anecdotele
Animalele domestice
Aniversarea

Apa
Apetitivul
Ascensorul
Autobuzul sau mijloacele de transport în comun
Automobilul
Avionul

ADOLESCENŢII. Pentru, mulţi părinţi, dar şi pentru unii psihologi, adolescenţa este o vârstă a crizei când copilul se pregăteşte pentru maturitate. Adolescentul are în primul rând tendinţa de a fi tratat ca un adult, vrea să-şi pună în valoare personalitatea, să-i fie. respectate gusturile şi opţiunile. Într-un cuvânt, să fie tratat ca un adult. Pe de altă parte, în comportarea sa mai sunt semne ale copilăriei: nu ia întotdeauna lucrurile în serios, are o predispoziţie specială pentru. joc, are sensibilităţile copilului.

Adeseori adolescenţii trec prin miei crize care-i în7 grijorează pe părinţi: pot să tacă zile întregi, adânciţi în propriile gânduri, sau, din contră, pot deveni excesiv de exuberanţi. Sociabilitatea lor se manifestă prin întâlniri cu prietenii de aceeaşi vârstă; încep să apară manifestările primei iubiri, simt nevoia de prietenie. Unii adolescenţi se confesează părinţilor, alţii însă se închid în ei, simţind că adulţii nu-i mai înţeleg. Deşi nu este o regulă, mulţi dintre adolescenţi devin dintr-odată extrem de critici cu părinţii lor…

Toate aceste elemente specifice de comportament sunt binecunoscute de specialişti. Părinţii trebuie să acţioneze cu calm şi cu răbdare; să nu dramatizeze aceste situaţii, dar nici să piardă de sub control pe adultul în devenire. O atitudine prietenească, deschisă, dacă este stabilită încă din copilărie între părinţi şi copn, se poate menţine şi la această vârstă.

Ideal este ca de ambele părţi să se manifeste toleranţă şi spirit de compromis. Părinţii nu trebuie să întrerupă contactul cu şcoala, dar nici nu trebuie să lase impresia că îl ţin sub control pe adolescent. De asemenea, tot prin discuţii deschise, trebuie stabilit un mod de viaţă reciproc acceptat, care sunt orele de venire acasă, să nu-şi uite obligaţiile (menţinerea ordinii, ajutor în gospodărie). Unii pedagogi recomandă intensificarea exerciţiilor fizice pentru adolescenţi: acestea îi ajută să-şi formeze un trup armonios şi le canalizează forţele într-un sens pozitiv.

Există de asemenea şcoli de gândire cafre dau multă libertate de mişcare adolescenţilor, inclusiv. În administrarea banilor s—, aAaeştta Kf>rin care să înveţe să devină independenţi.

În cazul primelor iubiri totul trebuie tratat cu tact, fără ironizări şi insinuări. Nu strică ca atât fetele cât şi băieţii, să primească lecţii de educaţie sexuală din partea unor persoane competente sau a părinţilor.

AEROPORTUL. Pentru a ajunge în avion şi, cu ajutorul acestuia, să călătorim spre o anumită destinaţie, trebuie mai întâi îndeplinite anumite formalităţi la aeroport. Călătoria cu avionul are anumite caracteristici care o deosebesc de călătoria cu trenul sau cu autobuzul, dar desigur şi anumite trăsături comune cum ar fi punctualitatea, respectarea locurilor de pe bilete etc.

Cea dintâi regulă care trebuie respectată este că trebuie să te afli la locul de îmbarcare cu un anumit timp înainte de decolarea avionului (o oră sau două, după cum – este uzanţa), pentru a fi îndeplinite anumite formalităţi absolut obligatorii. De aceea trebuie să avem grijă să plecăm din vreme, luându-ne şi o marjă de siguranţă pentru a avea timp, în cazul că se întâmplă ceva (de exemplu se defectează taxiul), să recuperăm întârzierea. Acasă, chiar cu o zi – două înainte, trebuie făcut bagajul

având grijă ca greutatea acestuia să nu depăşească normele cerute: altfel vom fi nevoiţi fie să plătim taxe pentru surplusul de greutate, fie să nu se accepte «valiza supraîncărcată. În plus, vor fi evitate discuţiile generate de astfel de situaţii. Totodată se verifică de acasă dacă toate documentele sunt în regulă: paşaportul cu vizele respective (dacă e cazul), biletul de avion, invitaţia, documentele pentru congres sau orice alt document fără de care r călătoria nu este posibilă sau devine inutilă.

Pentru cel care soseşte pentru prima dată pe un aeroport, mai ales unul mare, prima impresie este oarecum şocantă; mişcarea continuă a persoanelor, anunţurile la difuzoare, indicaţiile către diversele porţi de intrare, tabelele electronice „mesajele transmise în diverse limbi, toate acestea pot produce o uşoară panică şi dezorientare. Trebuie să plecăm de la premisa că, dacă ceilalţi oameni reuşesc să se descurce într-un asemenea furnicar, trebuie să existe anumite reguli lesne de urmat.

Dacă plecaţi în grup, lucrurile sunt în mare parte rezolvate: trebuie ţinut seama doar de locul şi ora de întâlnire. Chiar şi în această situaţie, prezenţa călătorului în aeroport nu trebuie să fie una pasivă: trebuie să observe ce face conducătorul grupului, care sunt etapele de parcurs până la avion etc. Nu se ştie când ne vor fi de folos aceste observaţii.

Dacă însă suntem singuri, trebuie să pătrundem pe acolo pe unde ni se îngăduie acest lucru. Primul punct este cel în care se efectuează aşa-numitul *check-m*, adică locul unde se verifică biletul şi bagajele. Dacă sunteţi fumători şi vreţi să călătoriţi într-un compartiment al fumătorilor, trebuie s-o spuneţi aici pentru că în avion va fi mai greu.

Dacă măsurile de prevedere luate v-au ferit de neplăcerea de a avea un bagaj mai greu, cu tichetul de îmbarcare şi eu formalităţile vamale îndeplinite pătrundeţi

în sala de aşteptare. Acum puteţi să citiţi un ziar, să priviţi liniştit la forfota din jur fiind atent. să auziţi anunţul de îmbarcare. Se pot vizita magazinele din aşa numitul *Duty*

Free Shop de unde se pot cumpăra produse fără taxe vamale. Atenţie însă cum vă chibzuiti banii: nu vă lansaţi * *>

Încă de la începutul călătoriei în cheltuieli fără rost.

Nu vă agitaţi şi nu vociferaţi inutil dacă vi se spune că zborul are o întârziere. Aveţi tot dreptul să cereţi lămuriri în legătură cu aceasta, dar faceţi-o pe un ton civilizat. Nu vă înghesuiţi pe drumul spre avion şi nici la intrarea pe scara avionului; locul vă este asigurat oricum.

În general este preferabil să fiţi destins, relaxai şi bine dispus; încruntarea inutilă nu ajută la nimic. Drum bun!

ANGAJAREA ÎN SERVICIU. Dacă suntem în căutare de serviciu şi suntem programaţi la o discuţie preliminară sau la un „interviu" în vederea ocupării unui loc de muncă, respectarea anumitor reguli poate fi determinantă într-o anumită măsură în reuşita acestei tentative. Prima grijă este să nu întârziem nicio secundă. Pentru a evita surprizele neplăcute, sosirea în apropierea locului unde se va desfăşura întâlnirea va trebui puţin devansată. îmbrăcămintea va fi potrivită cu situaţia, dar nu trebuie să fie excesiv de elegantă, sau la ordinea zilei în ce priveşte moda. În fond căutăm un loc de muncă şi se presupune că avem nevoie de bani.

După ce este anunţat, candidatul va trebui să fie primit şi tratat cât se poate de politicos de cel care vorbeşte în numele instituţiei. Candidatul nu se va aşeza pe scaun decât atunci când este invitat şi nu va vorbi decât atunci când este întrebat. Exuberanţa şi volubilitatea excesivă nu-şi au rostul. Răspunsurile la întrebări să fie limpezi, precise, fără amănunte inutile şi fără a se cădea în

anecdotică gratuită.

Candidatul trebuie să-şi stăpânească emoţia, să nu se foiască, să nu-şi plimbe degetele pe marginea mesei sau să învârtă între degete diverse obiecte. Toată atenţia trebuie concentrată asupra discuţiei, fără ca. prin aceasta persoana respectivă să rămână, rigidă. Dimpotrivă, se impune o comportare cât mai naturală.

Când întrevederea pare că s-a încheiat, candidatulse va ridica şi nu se va reaşeza decât dacă va fi din nou invitat să o facă. Cât priveşte propria prezentare, ea trebuie să conţină date exacte, fără a omite elemente semnificative şi tară a adăuga date care se pot dovedi false sau exagerate.

Indiferent de răspunsul pe eared primeşte candidatul (dacă va fi angajat sau nu), ei trebuie să accepte totul cu demnitate. Nu va insista, în cazul unui răspuns negativ, decât dacă întrevede o altă posibilitate reală de rezolvare.

De asemenea, reprezentantul firmei sau instituţiei trebuie să dea un răspuns precis, iar în cazul unui refuz să ofere o explicaţie care să nu jignească.

ANECDOTELE. Anecdotele sunt, între prieteni, sarea şi piperul unor întâlniri. Dar chiar şi între prieteni – şi cu atât mai mult în cadrul unor reuniuni cu persoane necunoscute – nu trebuie să se abuzeze cu „recitalurile” de anecdote sau „bancuri”.

În cadrul unor întâlniri protocolare, anecdotele nu simt spuse întâmplător, ele urmăresc să pună în valoare o situaţie. De aceea, nu trebuie să vă lansaţi imediat că „ştiu şi eu una”.

Cei care spun anecdote au de regulă un repertoriu.

ştiu să povestească, au ceea ce se cheamă haz. Dacă ştiţi că nu aveţi asemenea „talente”, nu riscaţi să ieşiţi „în faţă”.

decât dacă ştiţi o anecdotă absolut grozavă. Iar cel

care ştie multe bancuri nu trebuie să monopolizeze atenţia; fiecare trebuie să se simtă bine, fiecare ar trebui să aibă prilejul să-şi spună „partitura”. Altfel unii se vor simţi stingheri şi chiar complexaţi. Nu trebuie coborât nivelul anecdotelor spre vulgarităţi; unele anecdote mai deocheate se pot spune între prieteni, dar nu trebuie exagerat: ce e mult strică.

Dacă cineva cunoaşte „poanta” este bine să nu-i strice plăcerea povestitorului anticipând-o. Dacă cineva se simte ofensat de o anumită anecdotă, nu trebuie să se arate scandalizat sau să dea replici usturătoare. În atmosfera care se creează în astfel de situaţii, asemenea „duşuri reci” nu prea cad bine. O tăcere elocventă ar fi o armă eficientă.

Nu spuneţi bancuri care pol să sune ea „funia în casa spânzuratului”.

ANIMALELE DOMESTICE. Omul fie că trăieşte la ţară, fie la oraş, simte nevoia companiei unui animal domestic. Nu toţi au condiţiile şi răbdarea să-l crească. Deci, prima condiţie pentru a ţine un câine, o pisică, o pasăre sau un acvariu cu peşti este să avem posibilitatea şi disponibilitatea necesară de a ne ocupa de ele. Altfel ne chinuim şi noi şi le chinuim şi pe ele.

O altă condiţie, care decurge din prima, este de a le păstra curate şi bine hrănite, eliminând. În acest fel, surprizele neplăcute care pot apărea. Din acest punct de vedere, un acvariu pare cel mai uşor de întreţinut. Dacă este vorba de un câine, este bine să nu optăm pentru o rasă de câini mari, dacă locuim într-un apartament de bloc: lătratul lor puternic, lipsa de spaţiu vor face dificilă convieţuirea. În schimb, cine dispune de un mic spaţiu lângă casă poate să aleagă şi o asemenea rasă. Câinii, ca şi celelalte animale, trebuie să se afle în grija medicului veterinar, care ne poate oferi documentaţia necesară

pentru creşterea animalelor în bune condiţii.

Buna-cuviinţă cere ca, atunci când avem animale, să nu facem excese de demonstraţii faţă de musafiri; nu toţi au asemenea preferinţe.

De asemenea, pe stradă şi în locurile de plimbare, câinii trebuie supravegheaţi. Este nerecomandabil să mângâiem sau să încercăm să ne jucăm cu câinii pe care nu-i cunoaştem: nu se poate şti care va fi reacţia lor. Lucrul acesta este cu atât mai mult valabil în cazul copiilor care. au tendinţa naturală de a se apropia de animale:

z trebuie învăţaţi să fie prudenţi. Crescătorii de animale de casă sunt foarte mândri de exemplarele lor/aşa că nu riscăm nimic dacă le facem câteva complimente; dimpotrivă.

Sunt exagerate acele manifestări ale unor posesori de animale de a le trata ca pe copiii lor; nu trebuie uitat niciodată că este vorba despre nişte animale. Altfel, există riscul ca aceste persoane să devină ridicole.

ANIVERSAREA. La noi se obişnuieşte să se organizeze mici agape prieteneşti atât cu prilejul zilei de naştere cât şi de ziua numelui. Alte persoane sunt însă mai discrete, aşa că nu trebuie să faceţi aluzii că vă aşteptaţi să facă „cinste”, nici chiar între colegi. Unii preferă să-şi organizeze asemenea întâlniri aniversare la restaurant; alţii însă o fac într-un cadru mai intim.

Important este ca invitaţii să marcheze momentul făcând mici cadouri. Bucuria sărbătorii nu trebuie să ne facă să uităm să plecăm acasă; vizitele cele mai plăcute sunt vizitele scurte, se spune.

Dacă sunteţi invitat la o doamnă sau domnişoară trecută de prima tinereţe, nu trebuie să întrebaţi „câte primăveri” a împlinit; deşi, foarte multe femei nu se formalizează şi nu cochetează inutil cu o lege biologică.

Persoanelor apropiate le faceţi urările de bine prin

telefon, telegramă, scrisoare, fără să aşteptaţi să fiţi invitat la festin; dacă sunteţi invitat şi nu vă puteţi duce, trebuie să anunţaţi din timp şi să daţi explicaţiile care se cuvin. Iar dacă motivele sunt întemeiate, nici sărbătoritul nu trebuie să se supere pe eventualii absenţi.

APA. La orice masă este absolut indispensabil să punem o carafă cu apă pe masă, sau mai multe, în funcţie de numărul invitaţilor. De asemenea, se poate aduce apă minerală sau gazoasă. În acest caz, pe masă se aşază şi un pahar pentru apă în afară de cel pentru vin. Persoanele care vor să bea „şpriţ" vor avea obligatoriu la dispoziţie apa minerală. În cazurile în care „obiceiul locului" este să se bea vin cu sifon, atunci gazda se va îngriji să umple recipientele bine cunoscute cu sifon. Cunoscătorii vinului nu recomandă însă amestecarea vinului cu apă, ci cel mult să se bea separat.

La mesele mai pretenţioase, sticlele de apă nu se aşază pe masă. iar primul pahar este umplut înainte de a se aşeza mesenii.

Când pe masă sunt mai multe pahare, cel pentru apă este cel mai mare şi este aşezat la stânga celorlalte (a se vedea cap. *Paharele*).

%

APETITIVUL. În mod obişnuit, la noi se înţelege prin apetitiv o mică gustare care se ia înainte de servirea mesei, sau o băutură care se serveşte înainte pentru a stârni pofta de mâncare. De cele mai multe ori însă apetitivul constituie chiar primul fel, deşi nu ar trebui l să-l substituie.

Dacă aveţi musafiri, servirea apetitivului are rolul de a încălzi puţin atmosfera, mai ales dacă oaspeţii nu se cunosc între ei. Pe de altă parte, servirea apetitivului îi ajută şi pe aceia dintre musafiri care, dintr-un motiv sau altul, nu sunt tocmai punctuali să nu se simtă stingheriţi

dacă ar fi nevoiţi să se aşeze direct la masă.

Pentru apetitiv se servesc băuturi uşor alcoolice şi chiar sucuri de fructe. De asemenea, la dispoziţia musafirilor se vor pune tartine asortate, arahide, măsline aşezate pe platouri. Atât băuturile cât şi tartinele pot fi servite de cineva pus anume să facă acest serviciu, sau totul poate fi lăsat la îndemâna musafirilor.

Este bine ca musafirii să nu exagereze cu degustarea celor servite şi nici să se posteze ostentativ lângă masa cu platouri făcând exces de zel în „savurarea" bunătăţilor oferite. Acest lucru ar crea o impresie nu tocmai favorabilă. Se serveşte doar din când în când câte ceva din cele oferite de gazdă, continuându-se discuţiile cu cei din jur.

Pe de altă parte, nici gazda nu trebuie să prelungească prea mult acest moment, pentru ca musafirii să nu se plictisească în aşteptarea momentului principal al. mesei.

t

ASCENSORUL. Ascensorul a devenit un mijloc inevitabil de folosinţă comună în imobilele moderne cu mai multe etaje. Dacă sunteţi în ascensorul de la propria locuinţă şi în el se află şi persoane necunoscute, nu vă lansaţi în discuţii prea intime cu cei pe care îi cunoaşteţi; de asemenea, nu este necesar să strigaţi. Trebuie să evitaţi să vorbiţi de rău vreo cunoştinţă comună: s-ar putea ca persoana necunoscută să fie chiar prieten sau rudă a celui criticat.

A

În ascensor nu se intră cu ţigara aprinsă, nu se dansează, sunt lăsate deschise sau închise uşile aşa cum prevede modul lui de folosire: altfel riscaţi să produceţi un accident sau să rămâneţi blocat. Se înţelege că nu trebuie să scrieţi pe pereţii ascensorului, iar dacă din întâmplare

conduceţi un musafir şi în ascensorul dumneavoastră cineva prost crescut a mâzgălit pereţii, nu trebuie să insistaţi atrăgând atenţia însoţitorului; – s-ar putea să se creeze e situaţie jenantă.

Dacă ascensorul este prea aglomerat, nu intraţi în sufletul celui de alături. De asemenea, dacă vă aflaţi lângă vreo femeie tânără şi atrăgătoare, nu vă daţi în spectacol făcând ocheade cu subînţeles: e neplăcut şi apoi s-ar putea ca lângă ea să se afle prietenul sau soţul. Evitaţi să urcaţi cu multe bagaje incomodându-i pe alţii; dacă nu aveţi de

%

ales, aşteptaţi până când se mai eliberează ascensorul; acelaşi lucru dacă aveţi un câine sau alt animal de casă.

În general, este bine să ne comportăm. şi în ascensor ca în oricare alt loc, cât mai natural şi fără stridenţe, respectând intimitatea celuilalt.

«.

AUTOBUZUL SAU MIJLOACELE DE TRANSPORT ÎN COMUN. Autobuzul „troleibuzul, tramvaiul, metroul sunt locuri pe care le frecventăm zilnic. Şi tot zilnic comentăm între prieteni felul cum se poartă alte persoane în asemenea împrejurări, iar de cele mai multe ori, concluziile noastre nu sunt deloc favo-rabile partenerilor noştri de transport.

Mulţi consideră că, în autobuz, aflându-se între oameni necunoscuţi, aproape totul este îngăduit. Şi totuşi… există anumite bariere care nu trebuie depăşite. Dacă unui bărbat îi este greu să-i facă loc la uşa de urcare unei doamne „măcar în autobuz să nu dea buzna pe primul loc gol şi să încerce să vadă dacă vreo persoană în vârstă, o femeie cu copil în braţe, o gravidă nu râvneau cumva la acelaşi loc.

Un tânăr care stă nepăsător jos în timp ce o persoană

în vârstă se chinuieşte în picioare: iată o imagine deloc agreabilă, asociată firesc cu proasta creştere.

Nu vorbiţi prea tare. Dacă cel căruia vreţi să vă adresaţi se află mai departe, evitaţi să înjghebaţi o conversaţie mai lungă; rezumaţi-vă la strictul necesar şi conveniţi să continuaţi discuţia mai târziu. Veselia prea zgomotoasă, râsul în hohote sunt privite cu îngăduită, dar deranjează. Îndrăgostiţii. să evite pe cât posibil efuziunile sentimentale. Nu mâncaţi şi în niciun caz nu aruncaţi

resturi alimentare sau alte deşeuri; în fond. autobuzul sau metroul constituie pentru o vreme chiar casa noastră. Nu vă aşezaţi în faţa uşilor dacă nu aveţi de gând să coborâţi.

Dacă se întâmplă să fiţi înghiontit sau împins fără voie, nu vă lansaţi într-o ceartă inutilă; nu veţi reuşi decât să vă faceţi sânge rău. Dacă nu rezistaţi fără a face anumite observaţii despre comportamentul vecinilor, faceţi-o pe un ton demn şi sec. O ironie bine plasată poate fi mult mai eficientă decât păruiala, absolut de evitat. Atenţie unde vă ţineţi umbrela sau bagajul: nu-l aşezaţi pe picioarele celor din jur. Dacă cineva vă incomodează eu cartea sau cu ziarul. Încercaţi să-l ocoliţi, fără să deveniţi agresivi; în fond, poate că şi dumneavoastră aţi făcut cândva acelaşi lucru.

Discreţia şi buna creştere vă obligă să nu priviţi peste umărul vecinului care citeşte ziarul, să nu trageţi cu urechea ostentativ la ce anume vorbesc vecinii şi să nu fixaţi cu privirea îndelung şi stingheritor persoana care v-a trezit interesul.

Dacă în autobuz sau în metrou sunt copii mai zburdalnici, nu vă apucaţi să le ţineţi lecţii pedagogice de bună purtare; cu puţin tact, găsiţi modul cel mai firesc şi mai onorabil de adresare, fără să răniţi amorul propriu al

părinţilor sau bunicilor.

Nu încercaţi să luati conversaţie cu cineva care nu doreşte acest lucru, chiar dacă sunteţi nevoit să călătoriţi în acelaşi mijloc de transport pentru mai multă vreme. De asemenea, evitaţi să vă descărcări sufletul primului necunoscut. Nu trebuie să vă descrieţi conţinutul valizelor în faţa unor persoane pe care le vedeţi pentru prima oară sau să le daţi prea multe amănunte despre locul de unde veniri şi unde mergeţi: s-ar putea ca între acestea să fie vreuna care să fie ispitită să pună mâna pe lucrurile pe care le aveţi.

AUTOMOBILUL. Automobilul a fost denumit „zeul" lumii moderne, atât pentru faptul că lui toţi i se închină, cât şi probabil că, din păcate, ca orice zeu cere noi şi noi jertfe.

Dar nu trebuie să privim aspectul tragic al problemei; cert este că automobilul ne subjugă pe toţi. Mulţi fac însă din dorinţa de a avea automobilul cel mai luxos o adevărată competiţie; de aici invidia cu care este privit cel al cunoscuţilor.

Trebuie să evităm să ne considerăm stăpânii absoluţi ai carosabilului şi să credem că dacă un alt automobil vrea să ne depăşească, asta ar însemna o umilinţă pentru noi. Nu are importanţă, la urma urmelor, dacă pe o porţiune de drum ne depăşeşte un „Trabant": dacă ţinem neapărat, lot noi vom ajunge primii. Important este, aşadar, nu numai să respectăm regulile de circulaţie, ci să avem şi o atitudine cavalerească, civilizată faţă de ceilalţi când ne aflăm la volan.

Psihologii spun de altfel că la volan oamenii îşi schimbă oarecum comportarea: se simt dintr-odată mai puternici, mai îndrăzneţi. Chiar dacă este aşa, asta nu-i scuteşte bunăoară pe bărbaţii şoferi să fie amabili cu femeile aflate la volan. Unii ţin însă ca atunci când

întâlnesc o femeie conducând maşina, să încerce să îi dea o lecţie despre felul cum trebuie condus şi fac tot felul de acrobaţii riscante în apropierea maşinii acesteia. Să nu credem că devenim mai interesanţi în felul acesta; cel mult putem risca sa de accidentăm sau să o lovim pe cea în faţa căreia vrem să ne grozăvim. Aşadar, să nu ne simţim insultaţi dacă ne depăşeşte o femeie şi nici să nu încercăm să-i arătăm superioritatea noastră în materie de şofat.

Dacă se întâmplă ca partenerii noştri de drum să comită vreo greşeală, nu este absolut necesar să scoatem

*

capul pe geam şi să turuim tot repertoriu nostru, de înjurături; o mică atenţionare este de ajuns, fără să ne dăm neapărat în spectacol. Poate că este vorba de un începător şi, la urma urmelor, şi noi greşim.

Un automobil nu este discotecă: nu e nevoie să dăm drumul la maximum la casefon sau radio şi să mergem cu geamurile lăsate devenind astfel ostentativi. Muzica, în habitaclul automobilului, are doar scopul de a ne însoţi discret, de a ne face singurătatea la volan mai plăcută.

Dacă avem un oaspete de vază în maşină îl invităm pe locul din faţă de lângă şofer: cândva, pentru o asemenea cinste era fezervat locul din spate dreapta. Iar atunci când avem pe cineva străin în maşină nu trebuie să arătăm toată măiestria noastră în arta conducerii luând curbele cu roţile sfârâind pe asfalt; s-ar putea să le dăm mari emoţii musafirilor noştri, în afară de riscurile unui asemenea fel de a conduce.

Aşadar nu trebuie ca automobilul să devină stăpânul nostru, ci noi să-i fim stăpâni. Altfel riscăm fie să ne punem viaţa în pericol, fie să devenim ridicoli. La urma urmelor automobilul nu este decât un obiect menit să ne facă existenţa mai uşoară.

AVIONUL. Avionul este doar un mijloc de transport,

ceva mai deosebit, ce-i drept, pentru că nu-l folosim în fiecare zi. De aceea, călătoria cu avionul impune o anumită ţinută. Cel care se urcă prima dată la bordul unui avion nu trebuie să lase să se vadă acest lucru: trebuie evitată panica zgomotoasă, exclamaţiile cu voce tare. Pentru a-ţi ascunde teama – firească într-un asemenea moment – este bine să întreţii o conversaţie, pe un ton potrivit, cu o persoană cunoscută, să citeşti cât mai degajat ceva uşor. ori să închizi ochii prefăcându-te că vrei să te odihneşti. Nu este recomandabil să atragi atenţia celor din jur cu panica ta, pentru că s-ar putea fie să le-o transmiţi firilor mai sensibile, fie să devii obiect de persiflare pentru cei mai experimentaţi.

Pe timpul călătoriei este bine să respectaţi intimitatea celui aflat alături. Când te aşezi, se cuvine să saluţi sau să încerci o conversaţie pe teme banale cu vecinul tău; dacă celălalt nu se arată dispus să comunice, nu trebuie să insişti – fiecare are dreptul la liniştea sa. Bagajul de mână este preferabil să fie aşezat în locurile special amenajate, şi nu la picioare, mai ales. dacă este mai voluminos. Evitaţi să umblaţi prea des la geanta de voiaj pentru că îi puteţi deranja pe cei din jur.

Pentru problemele legate de zbor faceţi apel la însoţitoarele de bord (stewardese). Nu confundaţi zâmbetul lor amabil, profesional, cu o invitaţie la o comportare prea familiară. Chemaţi-le discret, fără să ţipaţi şi fără să vă ridicaţi în picioare. În momentul în care trec cărucioarele speciale cu mâncare, căutaţi să rămâneţi pe locul în care văaflaţi, altfel puteţi produce încurcături.

Şi în avion, ca şi în alte mijloace de transport, se

recomandă o comportare cuviincioasă şi cavalerească. Rămâneţi în compartimentul fumătorilor dacă sunteţi fumători şi nu vă aprindeţi ţigara în locurile în care acest lucru este interzis; nu încercaţi să vă aplecaţi spre hublou, ca să priviţi afară, dacă prin această mişcare incomodaţi vecinul; puteţi cei mult să-i cereţi voie. Dacă daţi drumul la ventilator nu îndreptaţi jetul de aer către vecinul dumneavoastră căruia poate să nu-i facă plăcere acest lucru.

Respectaţi indicaţiile însoţitorilor de bord încă de la urcarea în avion: ocupaţi-vă locurile indicate, puneţi-vă centurile de siguranţă şi nu vă ridicaţi de la locurile dumneavoastră decât atunci când vi se cere acest lucru.

Dacă sunteţi. la prima călătorie în străinătate şi nu înţelegeţi indicaţiile care se dau, urmăriţi discret ce fac cei din jur. Atenţie ca atunci când lăsaţi pe spate, pentru a vă odihni, scaunul pe care staţi, să nu loviţi persoana aşezată înapoia dumneavoastră.

Un moment important în timpul zborului eu avionul este servirea mesei. Evitaţi mişcările bţuşte care ar putea duce la răsturnarea caserolelor cu mâncare; nu faceţi comentarii cu voce tare dacă mâncarea nu vă place; dacă ceva nu vă convine puteţi chema însoţitorii şi le puteţi transmite nemulţumirea dumneavoastră. Mâncaţi cu grijă, tară plescăituri, fără gesturi largi, fără comentarii zgomotoase. adică respectând recomandările unui comportament civilizat la masă. Dacă vreţi să adăugaţi un pahar de băutură mesei dumneavoastră, nu depăşiţi o limita decentă; s-ar putea ca primul care s-o regrete să fiţi chiar dumneavoastră pentru că vi se poate face rău. Dacă vă cunoaşteţi sensibilităţile stomacului nu mâncaţi în exces.

În timpul zborurilor lungi, căutaţi să vă odihniţi fără să-i incomodaţi pe cei din jur, iar dacă aveţi insomnie,

retrageţi-vă undeva într-un loc mai discret; în orice caz nu este bine ca în timpul insomniei să faceţi repetate plimbări printre scaune sau să vorbiţi tare: unii chiar vor să se odihnească.

Bagajul
Barba, mustăţile, pletele
Batista
Bârfa

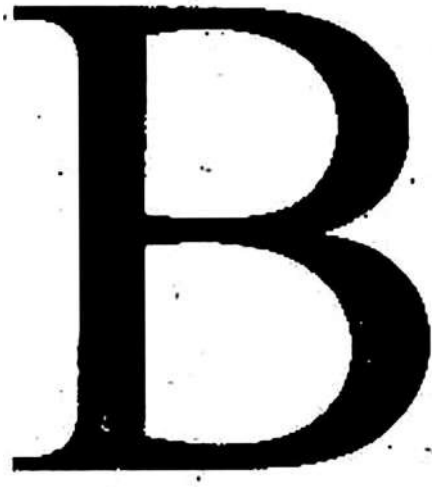

Bătrânii
Berea
Bijuteriile
Biroul
Boala
Botezul
Brânza
Bronzajul /

BAGAJUL. Fiecare are nevoie, cel puţin de câteva ori pe an, să-şi facă bagajele pentru a pleca undeva mai departe. Primul lucru de care trebuie să ţinem seama este pentru cât timp plecărmşi cam ce ne aşteaptăacolo; în funcţie de aceste date ne vom face şi bagajul. Unii au

plăcerea să-şi încarce portbagajul maşinii, sau să care prin autobuze ori prin trenuri valize, saci. rucsacuri etc. E un obicei dăunător; în afară de faptul că transformaţi călătoria într-un calvar îi veţi incomoda în mod sigur şi pe alţii.

Alţii sunt la extrema cealaltă făcându-şi un principiu de viaţă din a lua cu ei în călătorii doar o pijama, periuţa de dinţi, aparatul de ras şi cam atât. Din punctul acesta de.

vedere, femeile sunt întotdeauna mai „generoase”; ele au tendinţa să adauge oricând o fustă sau un şal în plus la bagajul strict necesar. Pe de altă parte, într-un fel te vei pregăti pentru o excursie de o zi şi altfel dacă mergi la un congres, unde protocolul cere să fii elegant şi proaspăt şi deci să ai mai multe schimburi de haine; dar nici aici nu trebuie exagerat.

Aşadar, după ce ne-am făcut o listă cu lucrurile care ne trebuie, să ţinem seama şi de modul în care ne deplasăm; cu maşina proprie poţi să mai adaugi câteva lucruri în plus, dar cu mijloacele de transport facem operaţiunea în sens invers.

Contează apoi şi aspectul exterior al bagajului: un sas de voiaj cu fermoarul rupt şi lucrurile atârnând din el arată mai întâi neglijenţa, iar apoi există riscul să ne pierdem lucrurile. Nu strică să avem oricând pe bagajele noastre, aplicată, o bucată de hârtie protejată în plastic pe care să trecem numele şi adresa. Nu este nici bine, nici plăcut să transportăm lucruri care au un miros neplăcut; de ce să stricăm buna dispoziţie a noastră şi a altora. Şi atenţie să nu-i incomodăm pe alţii cu bagajele noastre.

Un bărbat galant este bine să dea oricând o mână de ajutor unei femei, unui bătrân sau unui copil să-şi mute

„Un bagaj prea greu.

BARBA, MUSTĂŢILE, PLETELE. Unii bărbaţi preferă, datorită modei sau pentru că aşa socotesc ei că le stă bine,

să poarte barbă sau mustăţi (ori şi una şi alta). De asemenea moda pletoşilor revine când şi când, găsind noi aderenţi. În principiu nimeni nu ar trebui să se sesizeze şi cu atât mai mult să se revolte de faptul că cineva preferă aceste podoabe capilare. Singura condiţie este ca bărbaţii care au decis să poarte barbă, mustaţă sau plete să le ţină îngrijite. Altfel se creează o impresie de om preistoric.

Forma mustăţilor sau a bărbii este aleasă de fiecare după conformaţia feţei. Pentru păstrarea unui aspect îngrijit atât musuiţ-a cât şi barba trebuie periate şi ajustate cu foarfecele la intervale cât mai scurte. De asemenea, bărboşii şi mustăcioşii trebuie şi aibă mare grijă, atunci când mănâncă, să se şteargă atent şi să se asigure că nu le-au rămas firimituri de mâncare agăţate printre firele de păr.

Pletoşii trebuie să păstreze totuşi o anumită măsură. Părul prea lung riscă să nu poată fi îngrijit în afară de faptul că la bărbaţi firul de păr „oboseşte” şi începe să cadă. De asemenea, din cauza părului lung, transpiraţia poate fi mai abundentă; iar praful este reţinut mai uşor.

Cei care poartă părul lung se văd adesea în dificultate din cauza reticenţelor pe care le manifestă faţă de ei anumiţi oameni. Un pletos poate fi tratat drept superficial sau boem, deşi poate fi un om foarte serios şi cu multă aplicaţie în activitatea sa. Nu există posibilităţi de combatere a acestor prejudecăţi. Cei care au asemenea idei pot fi ignoraţi; nu este cazul să se declanşeze conflicte din acest motiv.

A

În societate oamenii trebuie să dovedească toleranţă şi îngăduinţă faţă de asemenea gusturi ale semenilor noştri şi mai ales nu trebuie să-i judecăm pe alţii după lungimea părului. (Vorba cântecului: „important e ce şi cum gândesc”.)

BATISTA. Îngrijirea nasului este nu numai o operaţiune estetică, ci şi sanitară, dar ea trebuie făcută cu multă discreţie când ne aflăm în societate. Nu este elegant şi nici sănătos să vârâm degetele în nas. Pentru aceasta obiectul tradiţional folosit este batista. Metoda mai modernă şi mai sigură este să folosim în acest scop

A

batistele din hârtie, care se aruncă după utilizare. În caz că folosim însă batistele din pânză, acestea trebuie să fie permanent curate şi călcate. Când avem guturai, este preferabil să avem câteva batiste de schimb. Altfel vom fi nevoiţi să scoatem la iveală un ghemotoc de pânză murdară căreia abia de-i putem spune batistă.

Când ne suflăm nasul, nu este nevoie să desfăşurăm toată suprafaţa batistei: dimpotrivă, despăturim discret un colţ şi după ce terminăm o punem în buzunar în aceeaşi formă. Nu trebuie făcut prea mult zgomot în timpul acestei operaţiuni intime; dacă ne aflăm într-un grup de persoane este preferabil să ne îndepărtăm puţin cât timp suflăm nasul. Acelaşi lucru când strănutăm, cu precizarea că în acest caz trebuie să anticipăm cu câteva secunde explozia de aer care se produce.

Nu trebuie să aşteptăm ca batista să fie complet inutilizabilă înainte de a o înlocui.

Batista se mai poate folosi pentru a ne şterge de sudoare; în acest caz ea trebuie să fie perfect curată.

Batista decorativă în buzunarul mic de la haină este tot mai puţin folosită. Aceasta este special fabricată şi trebuie asortată cu cravata.

*

BÂRFA. Multe persoane, chiar şi în medii mai „selecte”, recurg adesea la această formă de flecăreală, care nu este atât de nevinovată, numită bârfa. Bârfa este o formă de defăimare care uneori poate fi mai candidă.

Persoanele care recurg la un asemenea exerciţiu afirmă că este vorba doar de simple comentarii care cuprind şi caracterizări ale personajelor implicate.

— De fapt bârfa are o dinamică oarecum ocultă: se întâlnesc două persoane şi încep să vorbească despre o a treia, colportând zvonurile proaste despre aceasta. Partea de „candoare” este dată de faptul că în comentarii persoana discutată pare să fie compătimită… Ai auzit de Georgeasca, săraca, fata ei a fost dată afară de la serviciu pentru că «trăia» cu şeful, un bărbat însurat”. Psihologia bârfei se bazează pe faptul că nimeni nu are timp şi chef să verifice ştirea. Şi, ca în schiţele satirice ale lui Caragiale sau ca în jocul „telefonul fără fir”, se ajunge – peste trei-patru persoane – să se povestească cum însăşi doamna Georgescu «trăia» cu şeful fiicei ei.

Prin urmare, bârfa este un discurs răutăcios despre cineva care nu este de faţă, pentru a i se crea 6 anumită imagine acelei persoane. Uneori, vehicularea unui asemenea tip de discurs are o motivaţie personală: răzbunare, ranchiună, iar alteori, bârfa este dirijată.

Persoanele cu înclinaţii speciale pentru pălăvrăgeala defăimătoare ar trebui să fie puse în situaţia de a asculta, ca din întâmplare, ce pot să spună despre ele alţi bârfitori. Leacul probabil ar funcţiona, deşi aceasta este o maladie care nu se poate vindeca.

Bunele maniere cer ca, în situaţii de acest gen, să fie descurajată înclinaţia spre pălăvrăgeală a interlocutorului sau să se pună sub semnul întrebării cele aflate. Ori, în anumite cazuri, să ceară imediat confruntarea cu cei incriminaţi pentru a afla adevărul.

Bârfa are însă şi anumite forme mondene: glume sau înţepături ironice, ori aluzii răutăcioase atunci când vine vorba despre o persoană care nu este agreată, bineînţeles în absenta aceleia. În asemenea cazuri adevăraţii prieteni

trebuie să ia apărarea celui calomniat, în cazul în care sunt convinşi de nevinovăţia lui. Din păcate bârfa creează un fel de climat de complot şi solidaritate între cei care o practică.

BĂTRÂNII. Fată de bătrâni trebuie să ne purtăm întotdeauna cu respect. Chiar şi atunci când performanţele intelectuale sau fizice ale unor persoane în vârstă nu mai sunt la nivelul unui tânăr, ele merită consideraţie şi chiar ocrotire din partea celor în putere. De asemenea. trebuie acceptaţi cu îngăduinţă chiar şi atunci când devin pisălogi, când cad în mania povestitului sau a sfaturilor, sau atunci când dau semne că-i lasă memoria. Mulţi bătrâni privesc autoironie şi condescendent aceste manifestări ale vârstei şi chiar admit tachinări din partea celor din familie pe aceste teme. Trebuie însă ca totul să se petreacă cu tact. cu respect” şi fără a răni sensibilităţile lor.

Atâta timp cât nu solicită în mod expres, bătrânii nu trebuie trataţi ca nişte oameni neputincioşi care au nevoie de ajutor. Aşa ceva pe unii poate să-i jignească.

În general, în comportarea fată de bătrâni se recomandă multă înţelegere. Mulţi vor să fie în continuare utili şi este bine să fie stimulaţi în acest sens, dar în caz de exces e bine să fie îndemnaţi să renunţe.

„» >

Bunele maniere recomandă, fireşte, ca bătrânilor să li se cedeze locubân mijloacele de transport în comun, să li se acorde prioritate acolo unde se poate. Micile atenţii ale tinerilor din familie faţă de bătrâni îi emoţionează şi îi tonifică. Armonia din familie precum şi reuşitele celorlalţi membri ai familiei au darul de a le transmite şi lor optimism. Prin urmare, nu trebuie rupte legăturile cu bătrânii, dimpotrivă ele trebuie continuate şi perfecţionate.

BEREA. Este o băutură foarte căutată în timpul *

verii pentru că astâmpără setea. În unele ţări, precum Germania sau Cehia, se consumă foarte multă bere, în altele, ca Italia, la mare căutare este vinul, în timp ce în Rusia sunt preferate băuturile cu mare conţinut de alcool. Şi cu toate acestea berea este consumată cu plăcere în toată lumea. Berea se consumă cu mici, cămăciori, pizza şi în alte ocazii mai puţin pretenţioase. Se poate servi şi la cocktail, mai cu seamă în timpul verii, dar mai mult la cerere.

Unii băutori care se consideră experimentaţi amestecă berea cu băuturi alcoolice, ceea ce este dăunător şi chiar toxic. De asemenea nu trebuie exagerat consumând prea multă bere, mai ales că are şi un efect diuretic. Ca şi în cazul altor băuturi, consumul trebuie să fie moderat.

Berea se consumă rece în pahare sau în halbe, mai ales atunci când se toarnă de la butoi.

BIJUTERIILE. Gustul pentru bijuterii: nu este de azi de ieri, ci este atestat din cele mai vechi timpuri. Chiar şi la popoarele primitive diferitele obiecte cu care se împodobesc atât bărbaţii cât şi femeile au atât un roi simbolic sau ritualic cât şi de înfrumuseţare.

Pentru femeia modernă o bijuterie bine aleasă îi

*

pune în valoare nu numai frumuseţea, ci întreaga personalitate. În această, privinţă însă gusturile diferă: sunt femei care poartă şi ziua şi seara multe bijuterii, după cum sunt altele care abia dacă adaugă vestimentaţiei câteva bijuterii discrete. În orice caz, recomandarea este că „ceea ce este mult strică”. O femeie încărcată ca un pom de Crăciun cu tot felul de inele, brăţări şi cercei dă impresia unei prinţese de operetă, dacă nu şi mai rău.

Pietrele preţioase strălucitoare, mai pretenţioase, se poartă numai seara, în timp ce acelea colorate şi mate pot

fi purtate şi ziua. Dar nu numai lucrurile de mare preţ pot constitui o podoaba frumoasă, ci şi cele mai ieftine făcute cu gust. Oricum, nu trebuie să uităm că toate bijuteriile trebuie bine armonizate cu restul îmbrăcămintei.

Şi unii bărbaţi poartă bijuterii. În afară de inel sau un ceas cu o brăţară mai deosebită, unii obişnuiesc să poarte brăţări din aur sau lănţişoare şi cruciuliţe, tot din metal preţios. Şi în aceste cazuri se cuvine să prevaleze lipsa de ostentaţie şi bunul gust: de asemenea depinde şi de vârsta şi de mediul social.

BIROUL. Viaţa la birou a creat un fel de nouă mitologie a lumii moderne-Oamenii sunt nevoiţi prin forţa lucrurilor să-şi petreacă o bună parte din viaţă în birou sau la locul de muncă alături de colegi. De aceea, pentru ca viaţa să fie lipsită de tensiuni şi. În acelaşi timp. civilizată, anumite reguli de convieţuire devin aproape inevitabile.

De la început trebuie stabilită o relaţie directă, sinceră, între colegi. „Bisericuţele”, şuşotelile, intrigile sunt considerate inevitabile, dar există şi colective unde asemenea „subterfugii” sunt scoase din uz. Pentru aceasta trebuie să existe raporturi corecte şefi – subalterni, dar şi între colegii de acelaşi rang. Şefii să nu cultive favoritismele, iar promovarea să se facă pe baza valorilor autentice. Arivіştii nu lipsesc niciodată, dar menţinerea unui climat deschis le poate micşora apetiturile. De asemenea, trebuie combătută – şi de şefi. dar şi de colegi – aplicaţia specială a unora de a face pe spionii şi de a „turna”; acestea sunt primele surse ale unei atmosfere tensionate.

Nu trebuie „aduse” necazurile de acasă ale fiecăruia la locul de muncă; cu problemele intime trebuie să fim discreţi. Să nu uităm să ne sărbătorim colegii, iar sărbătoriţii să marcheze într-un fel momentul aniversar. Asemenea festinuri creează un spaţiu familiar, care însă nu

trebuie să depăşească anumite limite.

La serviciu trebuie să ne îmbrăcăm curat, potrivit mediului. O anumită opulenţă excesivă dă o notă de vulgaritate şi de parvenitism. De asemenea să avem grijă de ambient: curăţenie ia locul de muncă, fumatul numai în locurile convenite, curăţenie în birouri: astfel totul devine mai simplu şi mai civilizat…

Saluturile de dimineaţă şi de plecare sunt, se înţelege, o normă obişnuită. Faţă de colege ne putem manifesta mai atent, dar nu într-atât încât să fie alimentată „bârfa" nelipsită în asemenea situaţii. În nicio situaţie nu se recomandă să transpară în afară animozităţile dintre colegi: este foarte penibil când un vizitator asistă la strâmbăturile dezaprobatoare făcute de unii colegi în spatele altora.

Chiar dacă apar situaţii de rivalitate, să nu uităm un anumit spirit cavaleresc al competiţiei.

BOALA. Cu o persoană bolnavă suntem, sau ar trebui să fim, întotdeauna mai atenţi decât în condiţiile normale, în sensul că putem să-i oferim ajutor sau protecţie pe măsură ce ne stă în putinţă. În momentul în care „aflăm că un prieten sau o cunoştinţă mai apropiată este bolnavă, a-i da un telefon constituie mai mult decât un simplu gest de curtoazie. Dacă cel bolnav estertevoit să stea mai multă vreme în pal, în funcţie de starea sa, cu permisiunea familiei îl putem vizita. Bolnavului i se pot duce în dar compoturi, fructe sau alte alimente care să nu intre în contradicţie cu indicaţiile medicului, sau cărţi uşor de citit, reviste etc.

În caz că aceste vizite nu se pot face, telefoanele periodice date lui sau familiei constituie un gest de atenţie şi afecţiune.

În acelaşi mod se procedează dacă bolnavul este la spital, unde de asemenea se pot trimite flori (dar nu din

cele cu parfum puternic). Trebuie, ţinut seama că vizitele într-un spital se fac între anumite ore şi că nu trebuie să-i deranjăm pe ceilalţi bolnavi din salon.

Totodată, pe timpul spitalizării, bolnavii trebuie să respecte indicaţiile medicului, iar dacă starea lor este ameliorată să nu asculte radioul dat ia maxim, sau să joace table, cărţi etc. care de altfel nu sunt permise de regulamentele spitalelor. De asemenea este recomandabil ca discuţiile dintre bolnavi să nu se refere – cum se cam întâmplă – doar la probleme legate strict de boală. A spune glume în serie este nepotrivit atât cu cadrul spitalului cât şi cu starea, poate mai dificilă, a altor bolnavi; acelaşi lucru despre plimbările pe culoarele spitalului: dacă vă simţiţi mai bine cereţi externarea, nu îngreunaţi viaţa celorlalţi.

Unii bolnavi, din cauza suferinţei, devin capricioşi în legătură cu mâncarea şi cu serviciile asistentelor, uneori în mod justificat. Nu cereţi personalului lucruri imposibile, dar desigur nu toleraţi nici neglijenţele: în asemenea cazuri este bine să fie lămurite lucrurile pe un ton civilizat. Altfel nu faceţi decât să vă înrăutăţiţi starea de sănătate.

La plecarea din spital se cuvine să se mulţumească întregului personal.

BOTEZUL. Botezul unui copil este un eveniment în viaţa unei familii creştine. De regulă botezul este o sărbătoare „în familie” la care pot fi invitaţi doar prieteni foarte apropiaţi, dar depinde după obiceiul locului.

Nu vom insista asupra ritualului propriu-zis, nici asupra „obligaţiilor” naşilor şi finilor (cadouri etc.).

Este bine ca naşii să fie relativ tineri atât pentru a

I

face faţă ceremoniei propriu-zise, dar şi pentru că ar trebui să devină un fel de părinţi pentru fin.

Nu trebuie să se facă gafa de a întreba direct ce fel

de daruri trebuie aduse, dar se pot realiza tatonări sau „consultări” indirecte asupra dorinţelor celeilalte părţi.

La botez, copilul nu trebuie să devină un fel de

I

păpuşă care să treacă din mână în mână pentru a stârni admiraţia; este nesănătos, iar copilul, după eveniment, are nevoie de odihnă. Cei care privesc copilul nu trebuie să rămână insensibili ci să spună ceva care le va face cu siguranţă plăcere părinţilor, fără exagerări, însă. Atenţie; se pot face şi gafe, afirmând, de pildă, că nu înţelegeţi de ce copilul are ochii albaştri când tatăl lui are ochii negri.

Dacă botezul are loc la scurtă vreme după naştere, trebuie să înţelegem că mama nu poate rezista la toată veselia: nu trebuie să insistăm să stea permanent alături de invitaţi. Un botez nu trebuie să ţină cât o nuntă; aşa că nu trebuie abuzat de ospitalitatea gazdelor.

A

BRÂNZA. Brânza se serveşte la masă după felul al doilea, înainte de desert şi de fructe. De obicei, brânza se consumă la masa principală a zilei, dar desigur şi la cină, mai ales că i se recunosc anumite calităţi pentru digestie.

Comesenii primesc, pentru servirea diverselor sortimente de brânză, farfurii şi tacâmuri; există cuţite speciale pentru brânză, în cazul că aceasta este mai dură. Dacă nu există asemenea cuţite, se poate folosi un al doilea cuţit aşezat pe masă în acest scop.

Este bine să se ofere cel puţin două sortimente de brânză pentru ca oaspeţii să poată alege. Se taie câte o feliuţă de brânză cu cuţitul, se aşază pe o felie de pâine care poate fi şi prăjită şi se mănâncă astfel ca o tartină. Prin urmare furculiţa nu se foloseşte decât atunci când este vorba de brânzeturi moi.

BRONZAJUL. Un om bine bronzat creează o impresie

de sănătate şi bună dispoziţie, în afară de faptul că a sta în aer liber, fie vară, fie iarnă, bucurându-te de efectele binefăcătoare ale razelor soarelui este o îndeletnicire plăcută şi care poate înfrumuseţa „imaginea”. Bronzajul se face dozat, ţinând seama şi de sfaturile medicilor care afirmă că a sta sub razele soarelui la orele amiezii poate fi periculos. O bronzare prea rapidă riscă de altfel să provoace neplăceri: nasul se cojeşte, pot apărea pete dizgraţioase. De aceea bronzul trebuie să fie cât mai natural. Când am socotit că bronzul pe care l-a căpătat *

pielea noastră este deştul de agreabil, trebuie să fim atenţi şi la felul cum ne îmbrăcăm ca să punem în valoare noua nuanţă a pielii. De asemenea femeile trebuie să aplice cu mare grijă fardul care poate să întunece pielea feţei, sau să o facă să strălucească prea puternic. Pentru tinerele care vor să-şi arate spatele bine bronzat, mare grijă să nu se vadă dungi mai decolorate. Şi încă ceva: un chip bronzat impune în toate situaţiile 6 ţinută mai sportivă.

Cafeaua / Carnea

Cărţile de vizită Celibatarii

Cererea pentru un loc de muncă Cinemaul Ceaiul (La) Coadă Cocktailul Comesenii Complimentele Comportamentul copiilor Comportamentul în străinătate Comportamentul la masă Comportamentul pe stradă Concertul Condimentele Condoleanţele

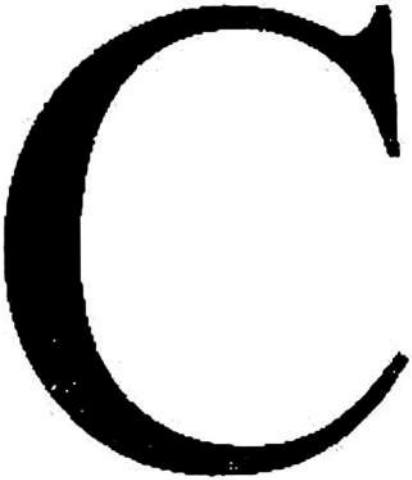

Consommé-ul Conversaţia Convieţuirea Copiii Cortul Cravata

Cumpărăturile \ Curriculum vitae

CAFEAUA. Pentru mulţi dintre noi servirea cafelei este una dintre plăcerile zilnice, care ţine de tabietul fiecăruia. Nu ne vom referi, aşadar, asupra felului cum îşi serveşte fiecare cafeaua acasă, la serviciu sau undeva, la o cafenea pe stradă, ci doar la situaţia când avem musafiri şi îi servim cu cafea.

Se serveşte direct din vasul în care a fost pregătită, în faţa musafirilor, în ceştile pregătite dinainte şi aşezate pe farfurioare; în felul acesta se evită şi echilibristica aducerii la masă a ceştilor pline. Este preferabil să avem un vas cu zahăr şi 6 linguriţă pentru ca fiecare să îndulcească după gust; dacă avem şi un mic vas, acoperit, cu lapte pentru cei care preferă cafeaua servită astfel, totul va fi perfect.

Şi încă ceva: la cafea mulţi vor să fumeze; chiar dacă în casă nu se fumează, în asemenea ocazii nu se fixează interdicţii; este bine însă ca şi musafirii să ceară îngăduinţa de a fuma. În cazul în care este vorba de o

familie cu copii mici, este preferabil să nu se fumeze, sau să fie servită cafeaua într-o altă încăpere unde se poate fuma.

CARNEA. Carnea constituie aproape întotdeauna cel de-al doilea fel de mâncare. Desigur, sunt multe feluri de pregătire a cărnii, dar dacă avem în vedere ceea ce se cheamă friptura (nu grătarul), atunci carnea este adusă la masă fie tăiată în porţii corespunzătoare şi într-un număr care să depăşească pe cel al musafirilor, fie se poate aduce pe un platou întreaga bucată de carne pregătită care este tăiată pe masă de gazdă. Dar pentru aceasta este nevoie de îndemânare şi desigur trebuie ca friptura să fie bine pătrunsă.

Ca regulă generală carnea se serveşte caldă şi numai în cazul unor feluri speciale se poate servi şi rece.

Separat se aduce sosul care este pus de fiecare în propria farfurie. Tot separat sunt aduse şi legumele fierte sau gătite conform reţetei, precum şi salatele. La carne se serveşte de regulă vin roşu.

CĂRŢILE DE VIZITĂ. Cărţile de vizită au devenit un mijloc foarte eficient şi modern de a face cunoştinţă, de a întreţine relaţii. Dar şi aici trebuie ţinut seama de o anumită „etichetă”.

Cărţile de vizită trebuie tipărite. Îngrijit, ţinând seama de rangul social al fiecăruia: o carte de vizită prea sofisticată (cu litere în relief) la un om de o condiţie socială modestă, poate fi luată drept snobism sau înfumurare. Cui îi dă mâna ar trebui să tipărească două serii de cărţi de vizită: unele în care se trec numele, profesia, adresa, telefonul de acasă şi de la serviciu etc. – destinate unor persoane mai apropiate sau pentru care există interesul de a face cunoştinţă – şi altele, doar cu numele şi profesia, pentru prime contacte. De regulă, cărţile de vizită se tipăresc pe carton alb.

A

În afară de situaţiile când se face cunoştinţă cu el persoană necunoscută (la recepţie, la o întâlnire de afaceri etc.), cărţile de vizită se mai folosesc când trimitem Oh buchet de flori sau un dar cuiva; pe acestea se pot adăuga câteva cuvinte de afecţiune şi semnătură. De asemenea se pot trimite şi de Crăciun sau Paşte, sau la aniversarea cuiva.

A

În cazul unor întâlniri de afaceri, cărţile de vizită se schimbă de la început şi trebuie păstrate pe masă pentru a reţine şi mai bine numele interlocutorului.

CELIBATARII. Mulţi bărbaţi trecuţi de *

prima tinereţe preferă să rămână celibatari. Ei pot fi invitaţi în nume personal la diverse reuniuni, sau împreună eu prietena lor, când aceasta este cunoscută. Se spune că din cauza opţiunii pentru viaţa de burlac, mulţi dintre ei devin mai capricioşi sau capătă anumite comportări

A

rutiniere. În societate, nu este recomandabil ca, din cauza statutului lor, să devină ţinta glumelor sau înţepăturilor celorlalţi: în fond fiecare îşi programează viaţa aşa cum doreşte. Dar nici celibatarii nu trebuie să facă în aşa fel încât să se singularizeze prin ceva.

În cazul în care un bărbat, indiferent de vârstă, hotărăşte să renunţe la celibat şi să se căsătorească, el poate organiza pentru prieteni o sărbătoare la care să participe doar ei, sau fiecare cu prietena sau soţia lui Există şi o explicaţie maliţioasă, dar poate reală, a acestui fapt şi anume că bărbaţii consideră căsătoria ca o închisoare, sau ca sfârşitul libertăţii şi că acest moment al acceptării unui „rău necesar” trebuie marcat. Cam aşa cum se întâmplă şi cu tinerii care pleacă să-şi satisfacă serviciul militar. Deşi astăzi căsătoria a pierdut din această

înţelegere negativă (dacă a existat), obiceiul sărbătorii la
*
despărţirea de celibat s-a păstrat. Reuniunea tinerilor se face fără alte obligaţii din partea invitaţilor care pot cel mult să aducă un mic cadou, sau o sticlă de băutură fină în cinstea prietenului lor.

CEREREA PENTRU UN LOC DE

MUNCA. În economia de piaţă mobilitatea forţei de muncă este foarte mare: mulţi vor să fie mai bine plătiţi, alţii vor să promoveze şi se înscriu ia concursuri, alţii, aflaţi în şomaj, vor să-şi găsească un loc de muncă. În fiecare dintre cazuri atât agenţiile specializate cât şi mica publicitate pot oferi şanse reale.

Dar cum să ne adresăm celor care au dat anunţul? Acest lucru se poate realiza fie telefonic, în cazul în care este precizat acest lucru, fie se poate trimite o documentaţie adecvată. În acest din urmă caz se face o cerere cam în următorii termeni: „Urmare a anunţului dumneavoastră din ziarul… din data de… consider că
*
dispun de calificarea şi calităţile cerute. De aceea aş vrea să mă înscrieţi la concursul pentru ocuparea postului de… Alăturat trimit, în copie, documentele necesare” (care trebuie să cuprindă şi un *curriculum vitae*).

CINEMAUL. În sala de cinematograf trebuie să ne purtăm la fel ca în orice loc public: decent, fără să-i tulburăm pe alţii, fără să ne dăm în spectacol.

Pentru a evita apariţia unor situaţii neplăcute, trebuie să ştim cam ce fel de film este cel la care am invitat iubita, nişte persoane mai în vârstă sau copii – aşa fel încât subiectul să nu producă un şoc. De asemenea este recomandabil să intrăm în sală înainte de începerea filmului şi. să ne aşezăm pe locul indicat. Dacă se întâmplă să intrăm după începerea* proiecţiei trebuie să aşteptăm

până ni se obişnuiesc ochii, pentru a nu risca să ne aşezăm în braţele cuiva. Dacă trebuie să deranjăm pe cineva din capătul rândului, ne scuzăm în şoaptă şi mulţumim pentru amabilitate”. – în timpul filmului trebuie evitate: foşnitul unor hârtii sau ambalaje de bomboane, meştecâtul zgomotos, aruncarea unor deşeuri pe jos (seminţe de dovleac şi alte asemenea „ingrediente” folosite de unii în astfel de ocazii). Nu se fac comentarii cu voce tare ale unor scene văzute pe ecran (impresia este de prost gust total şi de lipsă de educaţie), nu se citeşte cu voce tare. Dacă. cineva procedează în acest fel, fie îl ignoraţi, fie îi atrageţi atenţia politicos. Nu daţi importanţă şi nu comentaţi dacă în jur îndrăgostiţi i se îmbrăţişează: aşa a fost de când există săli z de cinema; dar nici tinerii nu trebuie să exagereze cu tandreţea.

1

Dacă trebuie să plecaţi înainte de terminarea proiecţiei, mişcaţi-vă în aşa fel încât să deranjaţi cât mai puţin.

CEAIUL. La unele popoare – englezii, ruşii.

*

asiaticii – servirea ceaiului presupune un adevărat ceremonial. Europenii cărora le place să consume ceai trebuie să ştie să-l şi pregătească. Atunci când ceaiul se pregăteşte în pliculeţe, este ceva mai simplu. Apa fierbinte, adusă într-un vas de porţelan se toarnă în ceşti. Se poate folosi un pliculeţ la două ceşti, pentru ca ceaiul să nu fie prea tare. Se poate de asemenea prepara infuzie chiar în vasul de porţelan. Pe masă este adus din timp un vas separat cu zahăr şi o linguriţă, iar lângă fiecare ceaşcă, aşezată pe farfuriuţa ei, se găseşte şi câte o linguriţă. Ceaiul se prepară după gust adăugându-se lapte dulce, adus separat, sau lămâie.

Când ceaiul se prezintă sub formă de frunze uscate

tăiate mărunt, pregătirea lui este ceva mai complicată. Se încălzeşte vasul de porţelan pentru ceai cu apă fierbinte, după care se goleşte. Se pune apoi cantitatea necesară de ceai pentru volumul care urmează să fie pregătit şi se lasă să se infuzeze în vasul pentru ceai timp de trei-patru minute. Se strecoară şi se serveşte fiecăruia în ceşti, adăugându-se zahăr, lapte sau lămâie după gust. Pot fi servite tartine, biscuiţi, pişcoturi.

În timpul verii, ceaiul neîndulcit este răcoritor şi înlătură senzaţia de sete.

(LA) COADĂ. Oamenii din estul Europei s-au obişnuit atât de mult cu cozile făcute pentru procurarea oricărui lucru sau pentru orice serviciu, încât s-a ajuns să se vorbească despre o adevărată „filosofic" a cozii. Dar cozi se întâmplă să vezi şi în state dezvoltate. În orice ocazie de acest fel trebuie să ne înarmăm cu răbdare şi să aşteptăm.

A trece în faţă, ignorând şi chiar sfidând pe cei care aşteaptă, este lipsă de respect şi de înţelegere: fiecare poate că se grăbeşte. Dacă din greşeală nu aţi băgat de seamă că şi alţii aşteaptă la coadă, în momentul în care vi se atrage atenţia sau v-aţi dat seama cereţi-vă politicos scuze şi aşezaţi-vă la rând. Dacă alţii se încăpăţânează să nu respecte pe cei care stau în ordine aşteptându-şi rândul, atrageţi atenţia, dar nu transformaţi totul într-un circ dezagreabil.

De asemenea atâta timp cât aşteptăm nu are rost să ne împingem în cel din faţă, să dăm din mâini şi din picioare, să comentam cu voce tare: este un bun exerciţiu de răbdare şi de toleranţă în a ne păstra cuviincioşi în asemenea situaţii.

De asemenea este nepoliticos obiceiul (folosit cândva pe scară largă) de a-ţi „lăsa rând" mergând între timp să-ţi rezolvi alte probleme: nu trebuie abuzat de bunăvoinţa şi înţelegerea celorlalţi. Dar cel mai bine este, evident, să nu

avem nevoie să stăm la coada.

COCKTAILUL. Folosim acest cuvânt pentru a desemna ceea ce se poate numi un bufet sau o masă servită în picioare. Acest mod de a-ţi primi musafirii este mai puţin formal, nu impune o etichetă strictă, dar trebuie să ţină seama de anumite reguli. Mai întâi, pentru a evita întâmplările neplăcute nu se servesc supe, ciorbe, sau mâncăruri care ar impune folosirea întregii vesele. Este bine. aşadar, ca mâncarea să fie aşezată dinainte pe masă pe mai multe platouri pentru a evita mici busculade; sunt preferate tartine sau sandviciuri şi salate, la care să nu fim nevoiţi să folosim cuţitul. Băutura se aşază pe alte mese. Totodată mesele trebuie să fie astfel aşezate încât lumea să se poată mişca în voie în jurul lor.

Cine are spaţiu suficient în casă este bine să pună la dispoziţie cât mai multe scaune pentru ca oaspeţii să se aşeze din când în când. De asemenea trebuie aşezate la îndemână şervetele. După tartine se servesc dulciuri, salate de fructe, cafea.

Cocktailul dă posibilitatea invitărilor să se mişte de la un grup la altul, să discute, iar gazdele nu trebuie să aibă grijă să aducă următorul fel. Totuşi, gazdele trebuie să fie atente şi să observe sau chiar să întrebe dacă lipseşte ceva. La un cocktail nu trebuie neapărat să avem pretenţia să ne saturăm.

COMESENII. „Masa este mijlocitoarea prieteniei” spune un proverb francez. Într-adevăr, trebuie să facem din servitul mesei, mai ales când avem şi invitaţi, un prilej de împăcare şi bună dispoziţie şi o ocazie potrivită pentru a lega prietenii. Dar. pentru ca masa să creeze această ambianţă necesară, este nevoie să ţinem seama de câteva reguli, care nu sunt simple trucuri ale ospitalităţii, ci reprezintă o anumită etică (şi etichetă) a raporturilor interumane.

Când suntem invitaţi la prânz sau la cină nu trebuie să întârziem: câteva minute după ora fixată, în limitele „sfertului academic”, sunt îngăduite: ba chiar nici nu trebuie să sosim chiar la fix, şi în niciun caz înainte.

Aşezarea la masă se face atunci când amfitrionul dă un semnal în această privinţă. Musafirii vor fi aşezaţi la masă în aşa fel încât să alterneze pe cât posibil bărbaţii cu femeile: soţul şi soţia nu sunt aşezaţi unul lângă altul, ci intercalaţi cu alţi musafiri. Gazda ocupă unul din locurile centrale ale mesei, iar în dreapta gazdei este aşezat invitatul cel mai important. În ţările occidentale nu se urează „poftă bună”; de asemenea şervetul nu se aşază la gât ci pe genunchi. După folosire, şerveţelul nu se împătureşte, ci se lasă în dreapta farfuriei.

Buna-cuviinţă cere să ne controlăm şi să aşteptăm să ne servim sau să fim serviţi în ordinea stabilită de gazdă. Bărbatul trebuie să umple paharul vecinei lui, cerându-i permisiunea; de asemenea va încerca înjghebarea unei conversaţii, fără însă a forţa nota. Nu se gesticulează, mai ales când avem în mână furculiţa sau cuţitul; este bine să evităm să ne lansăm în discursuri interminabile care pot să-i plictisească pe ceilalţi. Şi în niciun caz nu se vorbeşte cu mâncarea în gură. De regulă amfitrionul este cel care conduce discuţia şi care trebuie să aibă grijă ca să fie antrenaţi cu toţii, fără ca cineva să reţină atenţia în mod excesiv, iar alţii să treacă complet neobservaţi. Bărbatul este bine să bage de seamă dacă vecinele lui au nevoie de sare, de o ţigară, sau de un pahar cu apă şi să le servească. Nu este frumos să vorbim cu altcineva aflat la două-trei locuri distanţă, aplecându-ne peste ceilalţi comeseni. O masă reuşită este atunci când flecare are prilejul să vorbească şi să fie ascultat. Nu este frumos ca, în afară de ce ne oferă gazdă, să emitem şi alte pretenţii care o pot pune în încurcătură (fie că nu are, fie că nu are

suficient pentru a le oferi şi celorlalţi). Dacă un anumit fel v-a plăcut, iar gazda întreabă cine mai doreşte puteţi accepta, pentru că îi va face plăcere, dar fără exagerare; – de asemenea, dacă un anumit fel nu vă place sau este contraindicat pentru dieta pe care o urmaţi, nu refuzaţi:

„Ciuguluţi" un pic din el şi lăsaţi-l discret la o parte. Dacă vreţi să fumaţi, trebuie să cereţi permisiunea;, dacă altcineva a făcut-o mai devreme, nu mai este nevoie să repetaţi rugămintea.

A

Înainte de a pleca, este bine să spunem gazdei câteva cuvinte politicoase în legătură cu masa şi cu atmosfera acelei întâlniri. (Alte amănunte, la capitolul *Comportamentul la masa*).

COMPLIMENTELE. Este un gest de eleganţă şi de atenţie să-i faci unei persoane un complizment. O vorbă bună poate deschide porţile prieteniei, către o comunicare lipsită de oprelişti. Dar trebuie multă grijă în ce priveşte felul şi momentul în care sunt spuse complimentele Gafele sunt oricând posibile şi trebuie evitate.

Astfel, se pot face remarci în legătură cu felul în care o femeie s-a îmbrăcat, cu felul în care a pregătit o masă, cu felul în care nişte părinţi şi-au educat copilul sau – de ce nu? – cu felul în care se îngrijesc de un câine.

Pentru ca un compliment să fie bine primit şi acceptat trebuie să reflecte în bună parte un adevăr: persoana respectivă să fie într-adevăr bine îmbrăcată, sau mâncarea bine gătită etc. Desigur, uneori, se mai fac şi complimente de conjunctură pentru a câştiga bunăvoinţa cuiva. Gel mai adesea complimentele se adresează unei femei, dar şi bărbaţilor le pot fi remarcate anumite calităţi.

Cum spuneam, gafele se pot face foarte uşor. Astfel nu i se va spune unei femei: „Ce bine te-ai fardat, nu ţi se mai văd cearcănele", „Parcă ai mai întinerit" (când ea are

doar 20 de ani). Unele femei refuză complimentele, dar acest lucru nu trebuie să ne descurajeze să le spunem când considerăm necesar. Bărbaţii care fac complimente trebuie să nu risipească laudele faţă de mai multe femei deodată: atunci totul pare gratuit şi chiar jigneşte. De asemenea trebuie evitat să se facă unei femei complimente pentru silueta ei. când de faţă este o altă femeie mai corpolentă: în felul acesta ţi-ai făcut poate un prieten, însă ţi-ai făcut sigur şi un duşman.

Complimentele nu trebuie repetate prea des şi nu trebuie să reflecte aceeaşi idee: nu-i spui unei femei de cinci ori că-i stă bine cu o anumită pălărie, bunăoară.

În general, complimentarea trebuie să exprime şi o galanterie şi o atenţie faţă de cei din jur, dar nu Trebuie să devină un fel ipocrit şi interesat de a te purta. Dimpotrivă, trebuie să manifeste doar atenţia şi sensibilitatea noastră faţa de cei din jur.

COMPORTAMENTUL COPIILOR.

Nu" este sarcina acestui dicţionar să se ocupe în special de educaţia copiilor. Totuşi anumite reguli trebuie cunoscute, înţelese şi respectate atât de copii cât şi de părinţi în legătură cu comportarea celor mici în ambianţa adulţilor, dar nu numai.

Aşadar copiii trebuie să-i salute ei mai întâi pe cei mai mari pe care îi cunosc. dar nu la un mod familiar, ei.

* * z", „prin formule de tipul. Bună ziua dl. Cutaresă nu-i întrerupă pe cei mari în timpul discuţiilor şi în general să rămână în altă încăpere atunci când adulţii au ceva de discutat; şi nu facă pe vedetele; să înveţe să spună „vă rog", „vă mulţumesc" etc.; să se obişnuiască să spună „dumneavoastră" celor mai în vârstă şi să înţeleagă când se spune „tu" şi când „dumneavoastră"; să nu facă mofturi la masă; să-şi facă ordine în lucrurile proprii; să nu se scobească în nas şi şi nu ţină degetele în gură; să nu

mintă, să nu se prefacă.

Desigur, lista poate continua, dar nu vrem să ne substituim în totalitate familiei şi şcolii.

Părinţii şi se poarte normal cu copiii, să nu-i răsfeţe, şi nu-i laude excesiv în faţa altor adulţi, să nu-i pună să facă demonstraţii ale „deşteptăciunii" sau „talentului" lor. dar nici să le ascundă calităţile reale, ci săi încurajeze şi să-i stimuleze, inclusiv prin referiri la anumite înclinaţii în faţa altor persoane străine: aşa ceva dă mult curaj. De asemenea să nu-i inhibe pe copii, să-i lase să se poarte liber dar cuviincios; în acelaşi mod nu trebuie pedepsiţi în faţa altora pentru a arăta cât de bine sunt

„Struniţi".

* →

Cu tact, deschidere şi încredere reciprocă orice copil poate să înţeleagă ce se cuvine şi ce nu se cuvine să facă.

A *

În niciun caz nu se foloseşte violenţa faţă de copii.

COMPORTAMENTUL ÎN

STRĂINĂTATE. Atunci când cineva ajunge într-o ţară străină comportamentul său nu trebuie să fie diferit de cel de acasă, considerat cuviincios. Cu singura precizare că în fiecare ţară trebuie ţinut seama de legile-şi obiceiurile locale.

A

În afară de normele curente de comportare la masă, pe stradă, în mijloacele de transport, cel ce a ajuns într-o altă ţară trebuie totuşi să mai aibă grijă de câteva aspecte:

— Nu se critică obiceiurile locale; cel mult, dacă există anumite nedumeriri, se cer lămuriri.

— Nu se fac comentarii defavorabile cu privire la istoria sau la valorile ţării respective; dacă cercul de oameni în care ne aflăm permite o abordare mai deschisă, bineînţeles că ne putem spune părerea sinceră, fără

pretenţia de a da verdicte.

— Trebuie să manifestăm curtoazie faţă de gazde şi să subliniem acele lucruri care ne plac. Dacă ele au altă părere, este bine să fim rezervaţi.

— Se cuvine să facem un efort înainte de începerea vizitei şi să aflăm cât mai multe despre istoria, valorile culturale şi de civilizaţie ale acelei ţări; aşa vom învăţa şi înţelege mai mult, inclusiv despre cei întâlniţi. Dacă nu este prea greu, ar fi măgulitor pentru gazde şi util pentru noi să ştim câteva cuvinte uzuale (bună ziua, mulţumesc etc.) în limba ţârii respective.

COMPORTAMENTUL LA MASĂ.

Poate că în niciun alt loc de întâlnire cu semenii nu ne dezvăluim mai bine buna-creştere şi buna-cuviinţă decât la masă, ca invitat sau ca gazdă. Întrucât masa este un prilej de bună dispoziţie, s-ar putea ca anumite reguli să fie ignorate sau uitate. Se poate alcătui, aşadar, o listă cu ce se cuvine şi ce nu se cuvine în asemenea situaţii, sintetizând anumite lucruri pe care le-am mai spus şi atunci când am mai vorbit despre felul de aşezare a tacâmurilor, despre comeseni etc.

— De la mama de acasă ştim că este bine şi sănătos să ne spălăm pe mâini înainte de a ne aşeza la masă; când suntem invitaţi undeva venim pregătiţi şi la acest capitol, dar dacă vom considera că e necesar, putem cere voie să facem întâi o vizită la baie în acest scop.

— La masă nu se stă nici aplecat peste farfurie, nici prea apropiat de farfurie; este recomandabil să stăm cu bustul drept, coatele pe lângă corp (nu sprijinite de masă), fără însă a rămâne rigizi.

— Imediat ce ne aşezăm, desfacem şervetul şi-l aşezăm pe genunchi, nu la gât, că nu suntem bebeluşi. După folosire, şervetul rămâne pe masă, neîmpăturit.

— Înainte de a începe să mâncăm aşteptăm un

semnal de la gazdă; dacă gazda spune că nu trebuie să aşteptăm până vor fi serviţi toţi oaspeţii, putem începe să mâncăm.

— Nu se atinge mâncarea cu mâna în afară de pâine. Dacă pâinea este tăiată felii nu 6 mai tăiem cu cuţitul ci o rupem.

X.

— Nu se gesticulează cu tacâmul în mână şi nu se duce niciodată cuţitul la gură.

— Mâncarea care se găseşte pe farfurie nu este tăiată de la început în bucăţi mai mici, ci se taie (cu cuţitul ţinut în mâna dreaptă şi furculiţa în stânga) pe măsură ce mâncăm. Atenţie să nu se apese prea tare pe furculiţă; s-ar putea să alunece.

— Nu se foloseşte propria lingură pentru a se servi de pe platou; trebuie să fie o lingură specială pusă în acest scop. De asemenea trebuie să existe şi o linguriţă specială pentru zahăr de pus în ceai sau cafea;

— Dacă o mâncare este prea fierbinte sau prea rece după gustul nostru, aşteptăm până ajunge la o temperatură potrivită. *Nu se suflă niciodată peste mâncare pentru a-o raci*.

— Tacâmul se utilizează făcând cât mai puţin zgomot posibil.

— Lingura nu trebuie să fie prea plină, pentru a nu risca să dăm pe jos conţinutul.

— Totul *se mănâncă mestecând cu gura închisă, fără plescăituri sau alte zgomote dezagreabile*.

— Când terminăm de mâncat cu lingura, aceasta rămâne în farfurie perpendicular cu cel care s-a servit de ea.

— Dacă ne oprim în timpul mesei pentru o clipă, aşezăm cuţitul şi furculiţa pe farfurie cu vârfurile spre centrul farfuriei şi nu sprijinite de aceasta; la sfârşit,

cuţitul şi furculiţa se aşază alăturate, tot pe farfurie.

4

A

— Înainte de a bea din pahar şi după aceea, este bine să ne ştergem ia gură cu şerveţelul; de asemenea ne ştergem degetele pe şerveţel înainte de a pleca de la masă.

— *Nu se vorbeşte cu gura plină.*

— Nu trebuie umplute „ochi" paharele cu apă sau cu alte băuturi; nu ridicăm paharul prea sus pentru a închina; nu se rostesc toasturi decât dacă momentul este cu totul deosebit, sau dacă în familia gazdei este acest obicei.

— Nu se recomandă să adunăm sosul din farfurie cu pâine; acolo unde lumea se formalizează mai puţin aşa ceva poate fi îngăduit.

— Biscuiţii sau pişcoturile nu se înmoaie în cafea; ceai sau vin.

— Nu se folosesc scobitorile; dacă avem neapărat nevoie să ne facem toaleta dinţilor, cerem voie-şi ne ducem în baie.

— Nu se aranjează toaleta la masă şi cu atât mai puţin nu se reface fardul etc. De asemenea, nu se fumează decât cel mai devreme la cafea, cerând permisiunea gazdei.

COMPORTAMENTUL PE

STRADA. Pe stradă omul nu este un ins oarecare în mulţime care poate să facă orice fără ca nimeni să zică sau să-i facă ceva. Din contră, comportamentul civilizat şi buna creştere se vădesc atunci când trebuie să dai seama doar faţă de tine însuţi.

Pe stradă pot fi întâlnite persoane cunoscute. Gestul cel mai firesc este să saluţi: cei mai tineri pe cei bătrâni.

5

bărbaţii pe femei etc; Dacă relaţiile sunt mai apropiate şi timpul permite, se pot schimba şi două-trei

vorbe, dar fără să stăm în calea celor care circulă. Dacă lovim pe cineva din greşeală ne cerem scuze. Dacă unei alte persoane îi cade ceva din mână îi atragem atenţia şi eventual o ajutăm. Nu aruncăm gunoaiele pe stradănu scuipăm (e un obicei foarte urât şi total nesănătos), nu inoportunăm oamenii cu întrebări inutile; dacă vrem să aflăm o adresă, o stradă etc. Întrebăm cât mai politicos şi mulţumim. Este bine să evităm strigătele, lamentările ca şi efuziunile zgomotoase. La semafor se aşteaptă în ordine, nu îmbrâncim pe altcineva chiar dacă suntem foarte grăbiţi.

CONCERTUL. Cei care frecventează sălile de concert ştiu prea bine în ce condiţii trebuie ascultată muzica: în deplină linişte, cu concentrare şi respectând atât pe muzicieni cât şi pe ceilalţi spectatori. Deci în niciun caz nu vom proceda ca într-o sală de cinema (deşi nici acolo nu e recomandabil) şi anume, să foşnim în căutarea bomboanelor etc. Cel care e răcit şi tuşeşte e preferabil să rămână acasă: dacă se declanşează un acces de tuse este bine să părăsească cât mai repede şi cât mai discret sala până se va linişti, sau va renunţa la audiţie; altfel strică bucuria tuturor. Nu vă ridicaţi de la loc şi nu circulaţi în timpul concertului; nu aplaudaţi la părţile unui concert de cameră, ci doar la final. Nu vă manifestaţi bucuria prea zgomotos la sfârşitul concertului. Dacă v-a plăcut atât de mult, un „bravo” strigat din tot sufletul nu supără pe nimeni.

Dacă sala de concert vă plictiseşte, şi sunteţi predispus să adormiti, mai bine rămâneţi acasă. Concertul nu este o îndatorire mondenă, ci o plăcere estetică de care. vor să se bucure cei care au parcurs abecedarul muzical, sau care vor să se iniţieze.

CONDIMENTELE. La masă, condimentele se oferă separat în vase sau boluri speciale. Cele lichide (ulei, oţet)

sunt aşezate fie în suporţi speciali, fie aduse în vase mici şi adânci; sosurile sunt aduse în sosiere. Comesenii se servesc cu ajutorul unor linguriţe puse special, sau toarnă direct din sticluţe pe mâncare.

Condimentele mai solide, precum maioneza, sunt aduse pe mici platouri. Nu ne servim cu propriile linguriţe sau furculiţe din aceste condimente.

Dacă un condiment este prea puternic (prea piperat sau prea acru) este bine ca gazda să-i prevină pe musafiri pentru a nu pune cantităţi prea mari.

CONDOLEANŢELE. În viaţa unui om.au loc evenimente plăcute – pe care ni le dorim cât mai numeroase – dar şi unele neplăcute. Şi în asemenea situaţii, ba am spune că mai cu seamă în asemenea situaţii, se dovedesc nu numai prietenia, dar şi buna-cuviinţă.

Un asemenea moment grav, tragic este cel prilejuit de moartea cuiva apropiat, sau ruda unui prieten apropiat. Exprimarea condoleanţelor, în asemenea situaţii, se face în modul cel mai natural şi mai sincer. De obicei este şi greu să găseşti cuvintele potrivite care să nu sune nici prea solemn, şi deci uşor fals, dar nici prea rece. Aşa încât este bine să spunem câteva cuvinte simple de părere de rău pentru cel decedat şi de încurajare. pentru cel sau cei îndoliaţi. Dacă ne e greu să găsim asemenea cuvinte, folosirea unor expresii creştineşti, de genul „Dumnezeu să-l ierte”, ne poate scoate din încurcătură. Uneori în asemenea situaţii nici nu este nevoie să spui ceva ci doar să faci un semn de îmbărbătare către cei îndoliaţi.

Când exprimarea condoleanţelor ţine de o datorie socială, o putem face în expresii consacrate, dar cât mai discret: în alte situaţii aceasta se poate face printr-o telegramă de condoleanţe, sau printr-un telefon în care să ne exprimăm compasiunea faţă de durerea ce o resimte cel direct lovit.

Pentru anumite situaţii se poate recurge la publicarea unui ferpar (anunţ în ziar) care însă nu ne scuteşte de exprimarea condoleanţelor. Inutil să spunem că în exprimarea condoleanţelor se cere multă sobrietate, fără retorică de efect, ci urmând în principal spontaneitatea sentimentelor noastre. Dacă este cazul să se pregătească un discurs funebru să nu se uite că „despre morţi numai de bine”: nu e cazul să fie amintite şi posibilele defecte sau slăbiciuni ale răposatului, ci acele trăsături care l-au făcut îndrăgit de cei din jur.

CONSOMMÉ-UL. Prin *consommé* se înţelege o supă uşoară servită caldă în ceşti speciale sau în boluri. Ceaşca este adusă pe o farfurioară şi se aşază în faţa fiecărui comesean. Dacă ceaşca are toarte, conţinutut se poate bea prin mici sorbituri fără zgomot, aşa cum se bea cafeaua. Dacă nu, se poate servi cu lingura, care la sfârşit se lasă pe farfuria cu care a fost adusă ceaşca.

După ce se serveşte *consommé-vA*, ceaşca, farfuria, lingura sunt luate de pe masă.

Nu se suflă în lichid dacă este prea cald; se aşteaptă până se răceşte.

CONVERSAŢIA. Ca fiinţă socială cuvântătoare omul se defineşte prin ce vorbeşte şi cum vorbeşte. Socrate spunea „vorbeşte ca să te văd”, ceea ce voia să însemne că nu poate să zărească fiinţa intimă a interlocutorului decât când acesta se exprima. În secolele trecute, în Franţa, „saloanele” aristocratice erau adevărate „ateliere” pentru învăţat şi practicat vorba frumoasă, cuvântul de spirit. De fapt; în toate civilizaţiile şi în toate timpurile. În societate, omul a trebuit să se deprindă cum şi câtirebuie să vorbească. Cu toate acestea, şi în ziua de azi, când relaţiile dintre oameni au devenit mai puţin formale, această practică socială este fie ignorată, fie voit nerespectată.

Şi totuşi înţelepciunea populară spune: „cine

vorbeşte seamănă, cine ascultă culege”; „ori te poartă cum ţi-e vorba, ori vorbeşte cum ţi-e fapta”; sau „păsările se prind cu plasa, iar oamenii cu vorba”.

Dincolo de ceea ce spui. „Arta conversaţiei” trebuie să cuprindă şi alte reguli legate în principal de felul cum ştii să-ţi respecţi interlocutorul.

Mai întâi trebuie să ştim ce anume avem de spus; z dacă subiectul ne depăşeşte nu are rost să intrăm în vorbă; de obicei însă trebuie abordate subiecte cu caracter general: sport, literatură etc., dar nu acele domenii care pot trezi polemici neagreate într-o întâlnire protocolară. Pe urma nu trebuie să abuzăm de subiecte intime: ce grozavi sunt copiii sau câinii noştri etc. Trebuie evitate subiectele lugubre, sau dacă sunt abordate nu trebuie insistat asupra lor: morţi, boli cumplite etc. La fel nu trebuie aduse într-o discuţie „de salon 1 subiecte prea intime şi nici altele care să semene a „clevetire” în legătură eu persoane cunoscute. De evitat glumele sau anecdotele cu subiect „fără perdea”.

Nu întrerupeţi interlocutorul şi nu vorbiţi în acelaşi timp cu alte persoane din acelaşi grup; *acest mod de a vorbi toţi laolaltă este nepoliticos şi extrem de obositor*.

Nu puneţi interlocutorului întrebări cu caracter prea personal; trebuie şi respectaţi ceea ce englezii nuntesc *privacy*, adică tot ceea ce ţine de intimitatea fiecăruia.

Trebuie evitate demonstraţiile de superioritate în cultură sau în diverse domenii: superioritatea afişată nu este agreată sau cum se spune: „lauda de sine nu miroase bine”; de aceea nici nu trebuie să folosim un limbaj prea sofisticat sau specializat. Nu este recomandată prin urmare corijarea ostentativă a greşelilor altcuiva; dacă vrem să înlăturăm o eroare există moduri mai puţin provocatoare şi agresive, de a o face.

Într-o conversaţie neutră nu trebuie să ne lăsăm pradă Sentimentelor şi să devenim prea pătimaşi; sigur că

anumite subiecte foarte dragi ne subjugă, iar susţinerea lor ne poate face mai înflăcăraţi. Dar o întâlnire obişnuită între persoane bine crescute nu este o tribună pentru debitarea unor obsesii proprii.

Trebuie evitat limbajul trivial, prea colocvial, dacă sunt de faţă şi persoane necunoscute sau prea puţin familiare; aşa ceva ne descalifică.

Nu se vorbeşte cu mâinile în buzunare, dar nici nu trebuie gesticulat prea tare; când vorbeşti cu cineva îl priveşti direct în faţă, nu stai cu capul în pământ sau urmărind cu privirea pe altcineva. Când ceva nu s-a înţeles din ce spune interlocutorul e bine să cerem politicos să repete, dar nu pe un ton imperativ. E bine să urmărim discursul celuilalt; altfel riscăm să fim întrebaţi în legătură cu ce anume a spus şi să nu ştim ce să răspundem. Dacă două persoane vorbesc şi vrem să ne adresăm uneia dintre ele, aşteptăm politicos până se face o mică pauză apoi intervenim, cerând scuze pentru întrerupere.

A

În societate nu se vorbeşte niciodată la urechea altuia sau pe şoptite; dacă avem ceva de spus care constituie un secret ne retragem într-un loc mai ferit şi vorbim cât mai încet.

Nu trebuie monopolizată discuţia, dar nici nu trebuie să tăcem tot timpul, chiar dacă suntem mai timizi din fire; dacă vorbim vom descoperi că găsim de spus adesea lucruri interesante.

Cu atâtea sfaturi nu se poate să nu faceţi figură frumoasă în orice ambianţă.

CONVIEŢUIREA. Datorită unor situaţii deosebite două persoane pot şi împartă pentru un anumit timp aceeaşi locuinţă: este vorba de studenţi în camerele universitare, dar pot fi şi alte categorii de persoane de acelaşi sex sau de sex diferit.

A

În asemenea situaţii este bine ca alegerea partenerului de cameră să se facă cu multă grijă (nu vorbim de situaţiile când coabitarea are ca motivaţie chiar o apropiere sentimentală între cei doi). Altfel vom avea surpriza să descoperim adevărata personalitate a celui cu care locuim împreună şi surprizele pot adesea să nu fie plăcute. Mai întâi, trebuie să se înţeleagă că a locui împreună nu înseamnă a pătrunde nepoftit în viaţa intimă a celuilalt. În al doilea rând. de ia folosirea băii şi a celorlalte spaţii în comun şi până la felul cum îşi păstrează fiecare curăţenia, totul trebuie să se facă de bunăvoie şi prin înţelegere reciprocă.

Cel mai convenabil este să se facă. În asemenea situaţii, o înţelegere prin care să se stabilească precis cine spală vasele şi în care zile ale săptămânii, cine face cumpărături etc.

Dacă două persoane adulte de sex opus hotărăsc să locuiască împreună fără să se căsătorească, lucrurile sunt oarecum mai simple pentru că cei doi se vor comporta ca un cuplu, cu singura diferenţă că nu pot să se prezinte public ca o pereche căsătorită. E bine însă ea în asemenea caz, pentru a evita situaţiile ambigue şi neplăcute, să fie informaţi despre aceasta prietenii, rudele. În felul acesta cei doi nu vor fi nevoiţi de fiecare dată să inventeze câte 6

scuză. Dacă li se întâmplă să fie invitaţi undeva împreună, cei doi se pot prezenta ca Jogodnicul (a) meu (a)” etc. Iară să se ofere şi alte detalii. Iar ceilalţi nu trebuie să insiste asupra acestui subiect.

COPIII. Educarea copiilor este treaba familiei, a şcolii, a societăţii, iar în legătură cu metodele cele mai adecvate de educare a lor pedagogii din toate timpurile şi-au spus cuvântul. Şi totuşi, oricât de mult ne-am iubi copiii şi oricât ne-am considera adepţii unei gândiri „moderne”

care ar da libertate totală acestora, anumite „limite” trebuie avute în vedere. Cu mult tact, copilul trebuie să afle cum să se comporte la masă. cum să se spele şi să-şi păstreze lucrurile curate, cum trebuie să-i salute pe cei din jur şi cum să se comporte faţă de cei mai în vârstă (care trebuie respectaţi, indiferent de „personalitatea” celui mic). Pe de altă parte nu trebuie să exagereze nici adulţii şi să-şi transforme copilul într-un fel de animal domesticit care execută tară să crâcnească orice i se „porunceşte”. Copilul trebuie să se poarte natural, să-şi manifeste energia vârstei, dar cu decenţă, fără să-i agreseze pe cei din jur. De aceea el trebuie să ştie că nu e frumos să întrerupă pe cineva când vorbeşte; că nu trebuie să se certe cu alţi copii, nici în prezenţa nici în absenţa adulţilor: că nu trebuie să facă pe „interesantul” pentru a deveni centrul atenţiei oricărei reuniuni în familie; că a spune „te rog” sau „mulţumesc” nu este un moft inutil, ci un semn de conduită civilizată: că a mânca pe cât posibil tot ce i se dă nu este pentru că aşa vrea mama sau tata, ci pentru că are nevoie de hrană (nu discutăm de cazul în care copilul are anumite probleme de sănătate care îi atenuează pofta de mâncare); că nu trebuie să se scobească în nas sau să-şi roadă unghiile; că trebuie să-şi pună lucrurile la loc după ce le-a folosit. Şi asemenea reguli pot fi multe. Părinţii, la rândul lor, nu trebuie să facă „demonstraţii” de fată cu alţii de felul cum sunt ascultaţi de către copii.

Toate acestea rămân o simplă minciună, o demagogie pedagogică, dacă adultul nu se poartă la fel. Puterea exemplului contează mult mai mult decât dacă am afişa acele cerinţe pe toate obiectele din camera copilului. De asemenea armonia din casă, lipsa certurilor (măcar în prezenţa lor), exprimarea dragostei, dar fără afectări inutile şi maimuţăreli, reprezintă, reperele de care trebuie să ţină seama adultul dacă vrea ca educaţia copilului să

dea roade.

Şi încă ceva: să nu uităm că şi copilul are demnitatea lui.

CORTUL. Sunt mulţi cei care preferă să-şi petreacă vacanţele mergând cu cortul: „nu este vorba doar de a face economii (lucru care nu este de altfel de neglijat) ci este vorba cel mai adesea de a intra într-o anumită stare de spirit. Şi anume de a simţi libertatea, de a fi în mijlocul naturii şi la urma urmelor de a renunţa la lejerităţile confortului burghez.

Dacă aţi ales ca loc de fixare a cortului un punct izolat, în care puteţi avea cel mult trei tovarăşi de aventură, singurele reguli de respectat sunt cele ecologice: nu aruncaţi deşeurile şi alte lucruri nefolositoare cum vă vine la mână. Dacă sunteţi cu maşina, nu transformaţi cortul de pădure în mic atelier auto sau spălătorie pentru maşini.

În cazul mult mai probabil că veţi instala cortul într-un camping este bine să ţineţi seama de câteva norme necesare în astfel de situaţii: menţineţi curăţenia îţi sectorul ce v-a fost rezervat; respectaţi regulile cerute pentru folosirea serviciilor comune – duş, wc, spălătorie etc.; nu daţi drumul la radio sau la T.V. portabil la maxim, mai ales noaptea; nu prelungiţi peste măsură micile agape prieteneşti; chiar dacă lumea este mai puţin convenţională nu umblaţi în permanenţă dezbrăcat; dacă aprindeţi focul nu uitaţi să-l stingeţi etc.

CRA V AT A. Deşi moda masculină din ultimii ani a eliminat „sclavia” purtării cravatei, totuşi, în foarte multe situaţii mai solemne sau oficiale, acest accesoriu vestimentar devine aproape obligatoriu.

De foarte multe ori bărbaţii ajung să nu-şi mai cumpere singur cravate, fiind un articol care este primit în dar. Dacă vrem însă să avem o cravată care să se

„potrivească” cu costumele pe care le purtăm, este bine să le alegem noi. Alegerea cravatei dă personalitate nu numai întregului ansamblu vestimentar, dar chiar şi celui care o poartă. Cravata se asortează atât cu culoarea costumului şi. cămăşii, cât şi cu cea a pantofilor. Trebuie ţinut seama şi de modă: uneori se preferă modelele înguste, alteori cele mai late; uneori sunt recomandate culorile vii. alteori cele mai discrete. Fiecare alegere depinde de gust şi de ambianţă. Nodul trebuie făcut îngrijit, cravata bine introdusă sub gulerul cămăşii; o cravată chiar foarte frumoasă pusă dezordonat strică totul.

Nodul trebuie făcut în aşa fel încât cravata să nu fie

%

prea scurtă şi să se vadă partea de dedesubt. Unii preferă să poarte şi ac de cravată (care trebuie să fie de bună calitate, dar nu bătător la ochi). În anumite medii acest accesoriu vestimentar este considerat uşor desuet sau pretenţios. Nu – ezitaţi să-l purtaţi, însă trebuie avut grijă ca întreaga ţinută să se caracterizeze prin distincţie şi bun gust.

r

W W

CUMPĂRĂTURILE. A face cumpărături într-o ţară unde sortimentul de mărfuri este minim şi posibilităţile reduse, simplifică operaţiunea ca atare. Totuşi, chiar şi în condiţiile în care a cumpăra orice lucru înseamnă a sta la cozi, buna-cuviinţă cere respectarea ordinii de sosire şi o minimă curtoazie faţă de bătrâni, copii, femei gravide.

A

În condiţiile unei societăţi de consum, sau care linde să devină astfel, cumpărăturile se fac fără grabă, chiar cu o anumită plăcere de a alege obiectele cele mai utile, cele mai frumoase, ori cele mai ieftine, după preferinţă. În orice situaţie însă relaţiile dintre cumpărător şi vânzător sau

patron trebuie să fie curtenitoare, civilizate şi prevenitoare: în fond vânzătorul doreşte să-şi vândă marfa, iar cumpărătorul vrea să-şi aleagă exact obiectul pe care-l doreşte şi pentru care plăteşte. Aşadar, nu trebuie să lipsească din vocabular expresii ca: „vă rog”. „poftiţi”, „vă mulţumesc”, „mai veniţi” etc.

Cumpărătorul are dreptul să caute exact obiectul care consideră că îi este de folos (de obicei dificultăţile, cele mai mari se întâmpină la articolele de îmbrăcăminte sau încălţăminte), dar nu trebuie să exagereze. Sunt şi persoane care probează diverse obiecte fără să aibă de fapt de gând să cumpere. Apoi trebuie mare atenţie cu obiectele din magazin: să nu fie murdărite sau rupte în timpul acestor încercări. De asemenea cumpărătorul trebuie să aibă răbdare până îi vine rândul să fie servit.

La rândul lor, vânzătorul sau patronul trebuie să se comporte prevenitor şi politicos; să-i servească pe toţi la fel, indiferent dacă cineva este îmbrăcat mai modest. Totodată nu trebuie să insiste exagerat obligându-l practic pe-vizitator să cumpere ceva: a doua oară s-ar putea ca acela să nu mai păşească în magazin. Marfa cumpărată trebuie frumos ambalată.

Şi în magazinele alimentare de tip supermarket este necesară 6 anume conduită: nu trebuie să blocăm raioanelert cu cărucioarele, trebuie respectată o anumită ordine, nu sunt pipăite toate mărfurile. Trebuie evitat zgomotul, conversaţiile pe un ton ridicat, ori cearta cu vânzătorii; dacă s-a produs vreo greşeală totul poate fi lămurit în

4

termeni decenţi.

5. – *f*

CURRICULUM VITAE… Până de curând la noi nu era cunoscut acest termen latinesc, preferându-se

autobiografia. Pentru că, în fond, *curriculum vitae* este un fel de autobiografie făcută la modul cel mai sintetic cu putinţă. În condiţiile economiei de piaţă, oriunde mergi pentru o angajare „pentru obţinerea unei burse etc. Ţi se cere *curriculum vitae*.

Prima condiţie pe care trebuie să o respectăm este. să fim pe deplin sinceri cu datele comunicate; orice eroare introdusă, odată descoperită, ne compromite deplin în ochii celui cu care suntem într-o anumită relaţie socială şi putem să ne pierdem şansele într-o competiţie oarecare. Desigur, anumite detalii mai puţin importante ale vieţii vor fi în mod inevitabil omise; dar nu cele importante.

Tonul redactării este unul neutru, ca şi când ar fi vorba de o altă persoană, deşi se mai utilizează şi formule personale în genul „m-am născut…”

Ce trebuie să cuprindă? Data naşterii, numele şi prenumele părinţilor şi fraţilor; studii efectuate (anul de admitere şi cel de absolvire), eventuale burse de studiu obţinute în tară sau în străinătate, distincţii deosebite. O altă rubrică trebuie să conţină limbile străine cunoscute şi eventual gradul de cunoaştere; apoi experienţa de muncă (locul de muncă, funcţii îndeplinite). În sfârşit – se menţionează ultimul loc de muncă. Sunt apoi trecute lucrări ştiinţifice elaborate, titluri ştiinţifice dobândite şi orice altă informaţie care să întregească portretul profesional.

Un astfel de *curriculum vitae* nu este nici laudativ, nici denigrator, este pur şi simplu informativ.

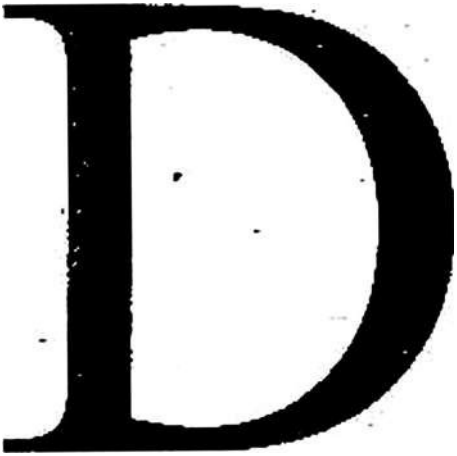

I

Darurile

Desertul sau dulciurile

Discoteca

Divorţul

„Dumneavoastră” sau „Tu”.

4

DARURILE; „Să nu uităm să ne facem daruri”, sună un îndemn întâlnit adeseori. Darul sau cadoul reprezintă într-adevăr o bucurie atât pentru cel care oferă, cât şi pentru cel care primeşte. Totul este însă să faci cadoul potrivit persoanei potrivite. Aceasta ar fi regula de bază. Dar ştim oare întotdeauna să alegem momentul potrivit şi ştim, mai ales, să alegem cadoul cuvenit pentru o persoană ale cărei gusturi nu le poţi cunoaşte întotdeauna foarte bine? Există, evident, unele mici riscuri, dar ei e nu trebuie să ne împiedice să facem daruri.

A

În ţările dezvoltate abundenţa produselor creează o dificultate a alegerii. Trebuie apoi să ţinem seama de cât anume putem să cheltuim pentru acel cadou şi dacă se potriveşte pentru un anunţe moment: cadoul poate fi mai

generos când cineva se căsătoreşte, dar este mai comun în cazul unei simple aniversări. Apoi trebuie ales nu acel articol care ne-ar plăcea nouă în mod special, ci acela care ar face plăcere destinatarului, cunoscându-i gusturile, înclinaţiile, preferinţele, vârsta, stilul de viaţă etc.

Astfel nu se face cadou un obiect care ar putea fi interpretat ca o aluzie răutăcioasă: de exemplu o carte de bucate unei femei care şi-a manifestat repulsia faţă de bucătărie, sau o trusă de machiaj unei femei care s-a arătat dezinteresată pentru aşa ceva. Nu se dăruiesc obiecte care pot fi considerate ca purtătoare de ghinion: de exemplu există părerea, în anumite medii, că oglinda aduce necaz, în altele că un portofel dăruit aduce sărăcie, ori că batista făcută cadou înseamnă lacrimi.

Dacă darul primit nu este pe plac, nu trebuie ca acest lucru să-l afle şi cel care a dăruit şi care a făcut-o probabil cu cele mai bune intenţii. Se cuvine, din contră, să se manifeste mulţumirea, nu falsă ci curtenitoare, faţă de cel care a avut gândul cel mai buri. Darul primit nu se dă mai departe; altfel există riscul să ajungă din nou în mâna primului donator, ceea ce ar fi cu totul lipsit de tact.

Nu trebuie exagerat când se fac daruri: a da cuiva un obiect scump, din aur bunăoară, impune o obligaţie şi pentru celălalt de a răspunde la fel, ceea ce poate că nu-i dă mâna. Dar nici nu trebuie să se cadă în extrema cealaltă rămânând indiferenţi la momentele de sărbătoare ale celor din jur: acest lucru poate fi tratat ca lipsă de sensibilitate sau zgârcenie.

Cadourile se fac de asemenea copiilor: colorate, vesele, dulci, care să răspundă interesului lor, dar fără a face din ei nişte răsfăţaţi care se învaţă să primească prea mult. Se fac cadouri şi cu un anumit interes: profesorului, doctorului, funcţionarului dintr-o instituţie. Acestea se apropie mai mult de ideea de mită, dar uneori pot fi făcute

ca senin al unei recunoştinţe sincere pentru grija pe care a manifestât-o faţă de noi.

Pentru colegi sau şefi ori pentru căsătorii se pot face cadouri colective, care să fie astfel mai substanţiale prin contribuţia mai multor persoane.

Se mulţumeşte pentru cadouri imediat, prin telefon, sau în altă formă directă. De asemenea este frumos ca celui care ţi-a făcut un cadou să-i faci un dar asemănător, fără ca aceasta să devină un fel de schimb în natură. Nu trebuie să uităm ca atunci când ni se aduce un cadou să-l scoatem imediat din ambalaj, exprimându-ne bucuria, chiar dacă nu era exact ceea ce am fi dorit.

DESERTUL SAU DULCIURILE.

Dulciurile (în general desertul) se servesc întotdeauna după brânză şi înainte de fructe. Înainte de a fi servite se iau de pe masă pâinea, sarea, piperul şi farfuriile în care s-au servit felurile anterioare. Dacă desertul este o cremă, o budincă etc. se serveşte în vase speciale cu ajutorul linguriţei. Dacă este vorba de o prăjitură gen tort ne servim de o furculiţă specială sau linguriţă, iar în cazul cozonacului sau checului. bucăţile tăiate pot fi luate cu mâna. Trebuie să existe şerveţele la îndemână.

A

În cazul în care se folosesc tacâmuri pentru desert (furculiţă, (iuţit, linguriţă – după caz), acestea sunt aduse odată cu desertul sau sunt aşezate de la început în faţa farfuriei.

Dacă este vorba despre îngheţată, cupele sunt aduse pe o tavă şi împărţite fiecăruia.

Tortul se taie de regulă în faţa musafirilor în felii egale, pornind de la centru, când este rotund. Dacă tortul este decorat, pe cât posibil se va da fiecăruia o parte.

— Tortul „miresei” se taie la nuntă. Prima felie se taie

cu un cuţit ţinut de cei doi miri: Apoi restul va fi tăiat de cineva din personal, de un prieten ori rudă.

4

DISCOTECA.

— Pe vremuri era balul; cu * * z tinerele fete însoţite de mame, cu tineri – care se înclinau cavalereşte cerând – permisiunea unui dans. În sfârşit, un întreg ritual al dansului în societate. În lumea noastră electronâzată şi mai puţin înclinată să respecte o etichetă riguroasă, locul balului a fost luat de discotecă, iar locui orchestrei, care aştepta ceremonios comanda unui nou dans a fost preluat de o maşinărie infernală care lansează în jur decibelii muzicii moderne. Acesta ar fi un punct de vedere nostalgic, bătrânesc. Există însă şi punctul de vedere al tinerilor care afirmă că discoteca este locul de întâlnire şi de distracţie unde participă fără nicio inhibiţie şi unde se simt bine;

*

Cu toată libertatea pe care şi-o iau amatorii de discoteci „anumite reguli minime nu trebuie uitate: nu exageraţi cu paharul în plus, dacă se servesc băuturi alcoolice; nu uitaţi un minim protocol faţă de domnişoara pe care o invitaţi la dans; pornirile exibiţioniste trebuie totuşi reprimate; să nu uităm că în timpul dansului foarte solicitant se transpiră, deci o minimă atenţie pentru cum folosim deodorantul sau parfumul; siguranţa de sine şi lipsa de inhibiţie nu trebuie să se transforme în aroganţă; evitaţi să dansaţi cu ţigara în gură; nu transformaţi ringul de dans într-un loc de manifestare a efuziunilor sentimentale – căutaţi un loc mai intim pentru aceasta.

Fără să fie o dădăceală nesuferită, aceste reguli ţin totuşi de un respect reciproc, necesar şi la discotecă.

DIVORŢUL. Divorţul este un rău necesar în cazurile în care doi adulţi căsătoriţi ajung la concluzia că nimic nu se mai poate face pentru a menţine matrimoniul. Situaţia

nu este deloc plăcută şi provoacă fără doar şi poate o traumă fiecăruia dintre soţi, chiar dacă unul dintre ei, sau ambii răsuflă uşuraţi… Dar separarea este dificilă şi pentru că impune un nou statut social şi chiar o schimbare a modului de viaţă, a ritmului biologic. Dar toate acestea vor fi probleme de *după*.

Pentru oamenii civilizaţi despărţirea ar trebui să se facă în condiţii care să nu sporească amărăciunea momentului. Aşadar fără scene inutile, fără incriminări şi reproşuri de ultimă oră care nu mai schimbă cu nimic situaţia, în fond hotărârea de a divorţa a fost acceptată de comun acord, iar vinovăţia o va demonstra justiţia. Chiar şi atunci când decizia justiţiei creează unuia dintre foştii soţi un sentiment de nemulţumire, nu trebuie făcute scene patetice; trebuie găsită eventual tot o cale legală de atac. Educaţia şi buna-cuviinţă cer ca, în afară de cauzele invocate la divorţ, şi care ar trebui puse de comun acord, să se evite răfuielile cu cuvinte grele aruncate cu furie; s-ar putea ca totul să se întoarcă împotriva celui care le rosteşte. Un minim respect pentru cel sau cea cu care ai împărţit o parte din viaţă impune o conduită mai atentă.

Momentele cele mai penibile sunt cele ale partajului: şi de astă dată educaţia şi bunele maniere cer o anumită decentă.

Deşi este dificil de oferit reţete pentru asemenea situaţii, totuşi un om educat nu-i va interzice unuia dintre soţi să-şi vadă copilul (când este cazul); de asemenea relaţiile cu familia celuilalt trebuie păstrate în limitele bunei-cuviinţe, fără reproşuri, fără răspândirea printre cunoscuţi a unor indiscreţii jenante.

Şi chiar şi între foştii soţi, în măsura posibilului, trebuie păstrate anumite raporturi civilizate: salutul şi răspunsul la salut, fără gesturi ostentative la vederea celuilalt (să treci pe trotuarul celălalt, să te faci că nu-l

cunoşti etc.).

„DUMNEAVOASTRĂ" SAU „TU".

Sunt persoane care trec cu foarte multă dezinvoltură şi cu familiaritate vecină cu lipsa de educaţie la o formă de adresare cu „tu", fără să ţină seama de diferenţa de vârstă, de cultură şi de faptul că îl vede pe interlocutor

A

pentru prima oară. În asemenea cazuri este bine ca lucrurile să fie puse la punct fără echivoc, vorbindu-i celuilalt în mod apăsat cu *dumneavoastră*, iar dacă nici acest lucru nu schimbă felul său de a vorbi, să i se atragă atenţia că nu îngăduiţi să vi se vorbească în felul acela.

Desigur, între colegi (cu atât mai mult când este vorba de tineri) se trece destul de repede la forma de adresare cu „tu"; dar este bineca iniţiativa să vină de la cel mai în vârstă sau de la şef către subaltern. (în anumite ocazii „oficiale" poate că şeful preferă să păstreze forma de adresare cu „dumneavoastră", sau pronumele de politeţe!)

Faţă de cineva căruia i te adresezi cu *dumneavoastră* nu-i vei spune „Domnule Ionel", ci „Domnul Popescu", folosind, prin urmare, numele de familie, iar unei persoane cu funcţie importantă i se va spune „Domnule Ministru" şi nu „Domnule Georgescu", mai cu seamă în situaţii oficiale.

r *

De asemenea este absolut neelegantă forma de adresare cu „mă" şi „bă" chiar şi atunci când persoanele se tutuiesc; lucrul acesta nu este scuzabil nici în adresarea de la şef la subaltern. Dar chiar şi în situaţiile mai familiare aceste formule trebuie pe cât posibil evitate.

Farfuriile
Florile
Fructele
Fumatul
Funeraliile
Furculiţa

FARFURIILE. Farfuriile sunt un element X A nelipsit pe masă; în jurul lor se aşază tacâmurile şi paharele, din ele se serveşte mâncarea. În restaurante, farfuria adâncă este pusă peste farfuria plată, care poate fi luată şi ea odată cu terminarea primului fel de mâncare. Atunci când te aşezi la masă, trebuie să existe maximum trei farfurii: una pentru apetitiv, cealaltă pentru primul fel şi a treia pentru felul al doilea. Ele însă pot fi aduse pe rând. Farfuria nu se atinge niciodată cu mâna; aşa că bunele maniere recomandă să nu ridici farfuria pentru a lua toată mâncarea, deşi în practică se mai întâmplă aşa. Schimbarea farfuriilor se face în felul următor: farfuria curată se aduce prin stânga celui aşezat

la masă, iar cea folosită este retrasă prin dreapta.

Când se servesc salatele, se aduc farfurii sau platouri speciale care se aşază lângă farfuria cu mâncare. Dintr-o farfurie mai mică poate fi servit desertul; pentru aceasta

A f celelalte farfurii sunt strânse.

— *Niciodată* farfuriile nu sunt. spălate de musafiri, chiar dacă aceştia insistă.

FLORILE. Nimic nu constituie un dar mai potrivit decât florile; Imaginea florilor este legată imediat de ideea unei sărbători, de puritate şi delicateţe. Celui care le primeşte, florile îi dau un sentiment reconfortant că cineva a avut un gând frumos de simpatie, prietenie sau dragoste. Pentru cel care dăruieşte, faptul că oferă flori nu numai că-i uşurează alegerea unui alt cadou, ci îi oferă posibilitatea şi se dovedească gentil şi atent faţă de o altă persoană. Desigur că sunt şi situaţii când, cu ajutorul unui buchet de flori, intenţionăm să câştigăm bunăvoinţa cuiva: medic, profesor etc. Chiar şi în aceste situaţii floarea înseamnă tot o investiţie de simpatie.

Aproape întotdeauna o persoană dăruieşte sau primeşte flori, mai rar cumpără pentru sine. Tot în mod obişnuit bărbaţii cumpără pentru femei, sau o femeie pentru o altă femeie şi mai rar o femeie pentru un bărbat (în afară de cazuri festive: unui actor sau muzician etc.).

Se aleg pentru a fi dăruite (în alte ţări sunt servicii speciale pentru trimiterea de flori) buchete, ghirlande, coşuri cu flori, dar la fel de bine se poate dărui o singură floare, în funcţie de împrejurări, în principiu orice floare decorativă poate fi dăruită; există şi anumite prejudecăţi.

faţă de anumite flori şi. acestea ar trebui să le ştim. Ideal este să cunoaştem dinainte ce fel de flori, preferă cel căruia îi dăruim…

Dacă este un buchet, acesta nu trebuie să conţină decât *un număr fără soţ de flori* (cinci, şapte, nouă etc.).

Numai la morţi buchetul trebuie să fie alcătuit dintr-un număr cu soţ. Culorile şi dimensiunile sunt de regulă armonizate de vânzătorii de flori: dacă însă avem anumite

preferinţe putem cere acest lucru.

— Chiar şi florile uscate, iama (aşa-numitele imortele), pot constitui un frumos cadou, dar mult mai greu pot fi acceptate florile artificiale (este chiar preferabil să fie evitat aşa ceva, căci poate fi luat drept o gafă).

A *

În orice situaţie, pentru florile primite se mulţumeşte şi eventual se face o conversaţie despre flori: „acestea sunt florile mele favorite", „ce frumoase sunt", „ce drăguţ din partea ta" etc. Apoi „pe cât posibil florile – care de regulă nu se înmânează laolaltă cu ambalajulsunt aşezate într-o vază. Este un semn de lipsă de cuviinţă şi de lipsă de sensibilitate să spui ceva de genul „pune-le undeva acolo" sau să arunci florile la întâmplare laolaltă cu alte obiecte.

— Când duci cuiva flori acasă obligatoriu gazda le scoate şi le pune imediat într-o vază, aşezându-le într-un loc cât mai vizibil. Primirea florilor trebuie să provoace de fiecare dată ceea ce ele înseamnă: o bucurie, o sărbătoare, sau simpatie faţă de cineva (inclusiv faţă de un mort).

Pentru spiritele mai pedante precizăm că roşul înseamnă o dragoste pasionată, albul semnifică puritate, fidelitate şi bunătate (de aceea florile pentru mireasă sunt albe). Galbenul în schimb înseamnă gelozie şi amărăciune, albastrul reprezintă tandreţea, prietenia, în timp ce violetul este semn de gingăşie şi de amintiri.

FRUCTELE. Fructele se servesc la sfârşitul mesei, cu precizarea că singurele probleme pentru cel care vrea să respecte bunele maniere sunt legate de felul în care trebuie cojite unele dintre ele, sau cum să fie scoşi sâmburii, atunci când este cazul.

Deci, fără a intra în detaliu pentru fiecare fruct în parte, se poate reţine că seminţele sau sâmburii sunt culeşi cu mâna făcută căuş în faţa gurii şi depuşi pe farfurie, în mod discret.

Cât despre fructele care trebuie cojite această operaţiune se face cu ajutorul unui. cuţit. Apoi fructul este tăiat în felii cu ajutorul cuţitului şi furculiţei şi se servesc cu furculiţa. Banana se taie la un capăt cu cuţitul, se desface cu mâna de coajă şi se mănâncă cu cuţitul şi furculiţa; se poate mânca, în cazul în care nu se păstrează strict eticheta, desfăcând câte puţin coaja bananei până se mănâncă întreg fructul. Portocala se cojeşte tăind pentru început două discuri în cei doi „poli" ai fructei; apoi tot cu cuţitul se crestează coaja pesecţiuni longitudinale fiind apoi desfăcute cu mâna. Se serveşte cu mâna fiecare felie de portocală aşa cum se desprinde. Când se servesc struguri, este bine să fie puşi pe masă în ciorchini mai mici pentru a nu le crea dificultăţi musafirilor care vor să desprindă atât cât au nevoie. Cireşele se servesc cu mâna, una câte una, iar sâmburii sunt puşi pe farfurie aşa cum am arătat mai sus.

Se înţelege că toate fructele trebuie spălate înainte de a fi aduse la masă, de unde nu trebuie să lipsească şerveţelele pentru ştergerea mâinilor. În multe ţări, odată cu fructele sunt aduse şi vase cu apă pentru spălarea degetelor. Vasele sunt pe jumătate pline; cel care a mâncat fructe şi vrea să se spele de sucul rămas îşi umezeşte uşor vârful degetelor şi apoi se şterge cu un-şerveţel.

V

FUMATUL. În ultimii ani s-a dus. O intensă campanie de luptă împotriva fumatului, demonstrându-se pe baze statistice influenţa sa nefastă asupra sănătăţii. Dar cum scopul acestei cărţi-nu este acela de a face, campanie anti-tabagică ne vom opri doar la precizarea unor recomandări

privind felul cum se cuvine să fie împăcate dorinţa fumătorului şi drepturile nefumătorilor de a nu li se vicia aerul.

Se ştie că în anumite locuri publice filmatul este strict interzis, sau permis doar în spaţii special amenajate:

A

este cazul spitalelor, şcolilor, în sălile de spectacol etc. În mijloacele de transport unde există compartimente speciale pentru fumători şi nefumători trebuie respectată această indicaţie. Chiar şi dacă suntem într-un compartiment de fumători şi altcineva nu fumează, este bine să cerem voie înainte de a aprinde o ţigară. La fel nu se fumează în automobilul cuiva şi chiar şi în propriul automobil dacă, se află şi alte persoane. Nu se intră într-o casă străină sau într-un birou cu ţigara aprinsă; când suntem invitaţi la cineva, dacă gazda nu dă lămuriri speciale în acest sens, trebuie să cerem voie înainte de a fuma. În grupurile de fumători, după c’e aprindem o ţigară, îi invităm şi pe ceilalţi să se

A

servească. În casele unde fumatul este permis gazda poate pune la dispoziţie şi ţigări, dar nu este obligatoriu date fiind preferinţele diferite ale fumătorilor.

La masă nu se fumează între un fel şi altul, ci numai la sfârşit şi după ce s-a cerut permisiunea. Chiştocurile nu se aruncă oriunde pentru că în afară de aspectul estetic există şi riscul unor incendii; de asemenea nu se aruncă resturile de ţigări pe stradă, ci, după ce s-au stins, se aruncă în coşurile de gunoi. Nu se ţine ţigara în gură în timp ce este salutată o altă persoană şi trebuie multă atenţie în mulţime să nu le ardem hainele celorlalţi trecători. Este bine să fie evitat fumatul în prezenţa copiilor mai ales în locuri închise. Nu se suflă fumul în faţa cuiva; acest gest este total neelegant şi nesănătos.

FUNERALIILE. Organizarea unor funeralii pentru o persoană apropiată nu este deloc o operaţiune plăcută, dar este necesară. În pofida durerii pricinuite de pierderea persoanei dragi, rudele sau prietenii apropiaţi trebuie să se ocupe de toate amănuntele organizatorice pentru a nu se produce situaţii neplăcute care pot afecta, La urma urmelor, chiar o despărţire în demnitate şi durere de cel decedat.

Dacă defunctul nu a lăsat dispoziţii testamentare sau nu şi-a exprimat în mod special anumite dorinţe în legătură cu funeraliile, acestea se desfăşoară după un anumit tipic pe care îl ştiu preoţii şi persoanele mai în vârstă.

Prima grijă este de a conveni cu preotul asupra datei exacte de organizare a funeraliilor. Apoi se iau măsuri pentru îngropare, pentru slujbele de înmormântare, pentru plata groparilor, pentru organizarea parastasului etc.

În biserică, rudele defunctului stau cât mai aproape de coşciug. Ceilalţi participând la ceremonia funebră vin

Îmbrăcaţi pe cât posibil în haine cernite sau mai închise la culoare; în niciun caz nu îmbrăcaţi în culori vii.

Întreaga atitudine a participanţilor la funeralii trebuie să fie reculeasă şi demnă; exprimarea compasiunii se face cât mai sobru, fără gesturi inutile.

FURCULIŢA. Este un alt accesoriu indispensabil la masă, care se aşază la stânga farfuriei. Dacă există o furculiţă şi pentru peşte, aceasta se va aşeza la extremitatea din stânga. Dacă, în sfârşit, există şi o furculiţă pentru desert, aceasta va sta în faţa farfuriei, paralel cu marginea mesei.

Furculiţa se foloseşte cu mâna stângă ţinând coada ei între degetul mare, arătătorşi degetul mijlociu, cât mai naturalcu putinţă. Fiecare bucăţică de friptură este tăiată şi purtată la gură fără volte prin aer; nu se agită mâna. După ce folosim furculiţa o aşezăm pe farfurie, în niciun

caz sprijinită de aceasta şi nicidecum pe masă. Unii obişnuiesc ca după ce taie bucata de friptură să-şi treacă cuţitul în mâna stângă şi furculiţa în dreapta şi abia după aceea este dusă la gură.

Dacă folosim furculiţa cu mâna dreaptă pentru brânzeturi sau dulciuri, aceasta va fi ţinută cu „dinţii” în suş; dacă. În schimb mâncăm friptură, furculiţa va fi ţinută cu „dinţii” în jos. În acest din urmă caz, atunci când tăiem friptura, se poate lăsa degetul de sprijin mai jos spre dinţii furculiţei.

f

* w

— Gafa Gelozia Graviditatea Guma de mestecat

GAFA. Potrivit Dicţionarului Explicativ al – Limbii Române *gafa este un gest. atitudine sau vorbă nepotrivită, care poate constitui o indelicateţe sau o jignire neintenţionată adusă cuiva*.

Mulţi consideră că gafa ar fi doar un cuvânt nepotrivit care poate, să jignească pe cineva; de asemenea

nu se retine caracterul neintenţional al acesteia spre deosebire de situaţiile când asemenea atitudini, vorbe sau gesturi se produc exact cu intenţia de a răni sau a-i face rău cuiva.

Cu aceste precizări să spunem" că atunci când cineva face o gafă (de exemplu spune că nu poate suferi pe cei graşi în prezenţa unei persoane grase) îşi dă seama de greşeala făcută şi „ar vrea să intre în pământ de ruşine", deci regretă această impoliteţe.

Buna-cuviinţă cere ca în asemenea situaţii să ne cerem

scuze, fără să insistăm asupra acestui incident şi/sau să schimbăm subiectul. Unele persoane au un „talent" deosebit de a face gafe, dar acest lucru se explica prin faptul că nu sunt suficient de atente cu cei din jur. Deci nu te lansezi niciodată să spui cine „este mutra aia nesuferită" despre cineva într-un cerc în care nu se ştie dacă una dintre persoanele prezente nu îi este rudă, prieten.

Alteori se poate greşi faţă de cineva printr-o acţiune al cărui rezultat nu bănuim. că ar putea să afecteze persoana respectivă, iar în asemenea cazuri ne vom cere în mod discret scuze încercând să reţinem din nefericita întâmplare o lecţie pentru mai târziu.

GELOZIA. Cuplurilor tinere, logodnici sau căsătoriţi, li se întâmplă uneori să treacă vorin crize de gelozie din cauza unuia sau chiar a ambilor. Mulţi spun că acesta ar fi semn de dfagoste: este în orice caz câte puţin din dragoste, sentimentul posesiunii, nesigufanţă, dorinţa de a atrage atenţia şi poate şi un complex de inferioritate. Dacă este vorba despre o criză trecătoare, lucrurile se aranjează, dar când devine o obsesie, atunci stabilitatea cuplului este pusă în pericol.

A

În cele mai multe cazuri o discuţie sinceră şi lipsită de prejudecăţi lămureşte lucrurile; de asemenea dacă bărbatul este cel „ars” de gelozie şi are şi unele dovezi în acest sens, cel mai bine este să aibă o „explicaţie” cu adversarul său scoţând lucrurile din ambiguitate:

În societate scenele de gelozie trec greu neobservate. De aceea, pentru a nu cădea în ridicol şi pentru a nu strica nici altora cheful, cum se spune, cel mai bine este ca explicaţiile să aibă loc în altă parte şi să fie evitate pe cât posibil bosumflarea şi întristările demonstrative în public. Desigur, pentru aceasta este nevoie de un efort de voinţă, dar trebuie încercat.

Dacă însă scenele se repetă şi suspiciunea persistă, este bine să vă căleaţi pe inimă şi să luaţi o hotărâre definitivă; mai ales că tot suspectându-l pe celălalt, îl veţi împinge cu gelozia în braţele altcuiva. Numai că rămâne imaginea pe care aţi lăsat-o prietenilor şi cunoscuţilor.

GRAVIDITATEA. Chiar şi în cazul gravidelor se cuvine să fie respectate anumite reguli ale eleganţei şi bunei-cuviinţe. Fiind o situaţie deosebită în viaţa unei familii, graviditatea nu trebuie anunţată decât după primele trei luni, pentru a se evita riscurile unor explicaţii-compasiuni în cazul unor avorturi spontane. Se înţelege că mai întâi sunt anunţate rudele, iar când semnele sunt evidente pot fi informate şi alte persoane cunoscute, colegi etc., dar fără ostentaţie, confirmând de fapt zvonu-A

rile care sigur vor circula. îmbrăcămintea de gravidă trebuie să fie cât mai comodă, potrivită pentru o asemenea stare, dar şi elegantă. Trebuie eviatate atât gesturile care vădesc o teamă exagerată; care solicită implicit o protecţie a celor din jur, dar şi actelede bravură care pot fi chiar riscante.

De asemenea nu trebuie să se ia în seamă toate

sfaturile femeilor „experte”; este bine şi sănătos să respectăm indicaţiile medicului.

— A.

În toată această perioadă, totul trebuie să se petreacă, aşadar, cu naturaleţe. Şi încă un sfat: multe femei au tentaţia de a mânca în exces pentru ca „cel mic” să fie

K

sănătos. Nu trebuie exagerat, dar nici nu trebuie neglijate necesităţile fiziologice ale unei situaţii speciale. Altfel după naştere va fi mai greu să fie recuperată silueta „dinainte”.

GUMA DE MESTECAT. Fie că ne place, fie că nu ne place, tot mai multă lume, în special tinerii, poate fi văzută mestecând *chewing-gum* în cele mai diverse împrejurări. Metehnele timpului, spun cei mai în vârstă, care clatină din cap dezaprobând acest obicei. Partizanii mestecatului au şi ei argumentele lor: spun că aşa ceva îi calmează, că au întotdeauna un miros plăcut al gurii. Şi apoi este şi puterea exemplului: văd atâtea personaje, în special în filmele americane, făcând la fel.

Nu ne rămâne, aşadar, decât să vă sfătuim să reduceţi pe cât posibil folosirea gumei de mestecat atât cât să vă ajute să vă lăsaţi de fumat, sau atunci când doriţi să aveţi într-adevăr un miros plăcut al cavităţii bucale. În orice împrejurare, atât tinerii cât şi cei mai în vârstă care nu pot renunţa la acest obicei, ar trebui să se abţină cât vorbesc cu cineva, mai ales dacă nu este doar un prieten sau cineva din familie: altfel se creează o impresie detestabilă de dispreţ şi lipsă de respect pentru cel din faţă.

Pe asemenea nu creează o impresie prea bună cei care se prezintă mestecând gumă la un examen, la o întâlnire cu un necunoscut: nu este exclus ca dintr-un

asemenea „fleac” să fiţi prea aspru judecaţi. Dacă sunteţi x *

Întâmplător surprinşi mestecând scuzaţi-vă, dar evitaţi să faceţi gestul de a vă descotorosi de guma mestecată de faţă cu interlocutorul. Şi evitaţi să vorbiţi prea mult eu gumă în gară. Unii copii sau tineri obişnuiesc să facă „balonaşe”: nimic mai dizgraţios, mai ales în cercul unor persoane adulte.

Rămâne apoi problema la fel de neplăcută a aruncării gumei mestecate. Este absolut detestabil obiceiul de a lipi resturile de mobilă, sau de a le arunca la întâmplare. Cel mai bine este să ne servim de o bucăţică de hârtie în care să învelim totul şi apoi să aruncăm la coşul de gunoi.

Handicapaţii
Hotelul i

HANDICAPAŢII. Se întâmplă să ne întâlnim în diverse locuri cu persoane handicapate. Reacţia cea mai normală este să-i ajutăm pe cât posibil şi în măsura în care se dovedeşte necesar: dacă nu sunt însoţite, dacă au anumite dificultăţi.

Altfel handicapaţii simt nevoia cel mai adesea să fie

trataţi ca persoane normale, care însă manifestă anumite deficienţe. Trebuie, aşadar, să avem grijă să nu le rănim sensibilitatea; atât adulţii cât şi copiii trebuie să nu privească insistent şi cu compasiune vădită un handicapat. Să facem efortul să privim totul cât mai natural posibil şi să nu-i jignim.

HOTELUL. Pentru omul modern a locui în hoteluri sau moteluri a devenit un lucru extrem de obişnuit. Cu toate acestea, nu toată lumea ştie să se poarte cum trebuie într-un astfel de loc public. Sunt dese cazurile când clienţii se vaită de serviciile care le-au fost oferite de administraţiile hotelurilor, după cum sunt la fel de numeroase plângerile hotelierilor în legătură cu comportamentul oaspeţilor lor vremelnici.

— Cel dintâi lucru pe care trebuie să-l ştie cineva când ajunge la un hotel este cunoaşterea preţurilor acestuia raportate la posibilităţile sale financiare. Pentru a evita situaţiile jenante este bine să obţinem informaţii prealabile în legătură cu diversele categorii de hoteluri. Se poate întâmpla ca hotelul la care ne-am hotărât să înnoptăm să nu aibă camere disponibile. De aceea mijlocul cel mai eficient, modern şi lipsit de riscuri este rezervarea din timp a camerei său camerelor de care avem nevoie. Informaţiile necesare se pot obţine şi. În oraşul respectiv, consultând o listă a hotelurilor la serviciile turistice, dacă aşa ceva există.

Dacă, în sfârşit, am rezolvat problema camerei, celelalte reguli ţin de comportarea noastră în hotel. Trebuie să nu uităm că hotelul este un loc public: de aceea se recomandă să nu dăm drumul la televizor sau la radio la maximum, să nu aruncăm chiştoace pe jos sau şi stingem ţigara pe tăblia mesei sau suprafaţa altei mobile. Într-un cuvânt, să ne purtăm ca şi când am fi în casa noastră şi bineînţeles nu trebuie să ne deranjăm vecinii.

Contrar unor imagini văzute prin filme, în hotel nu te plimbi pe coridoare pe jumătate gol sau înfăşurat într-un prosop. Trebuie să păstrăm relaţii civilizate cu ceilalţi clienţi: să nu ne îmbulzim la uşa ascensorului, să salutăm pe cei care ne-au devenit deja familiari, să nu ţipăm la recepţioner pentru cine ştie ce nereguli. Dacă este ceva de reclamat acest lucru se face pe un ton civilizat, ferm", dar fără vociferări care să ne aşeze în centrul atenţiei

Să încercăm să ne adaptăm „ritmurilor" din hotel? Să nu facem baie sau duş după miezul nopţii, decât dacă este strict necesar, să mergem la micul dejun la orele. indicate. Şi să încercăm să ne îmbrăcăm decent, în consens cu restul clienţilor.

Unii preferă să facă pe misterioşii în hoteluri.

A»

profitând de starea de incognito în care se află; alţii, din contră, vor să devină prea familiari cu o persoană văzută pentru prima dată.

Înainte de a pleca nu vă luaţi „amintiri" din camera hotelului: acest lucru creează o impresie dezagreabilă, chiar dacă nu are urmări materiale. S-ar putea ca prin dumneavoastră să fie judecat oraşul sau ţară din care veniţi.

ILUSTRATELE

Ilustratele
Inelul
Invitaţiile
Iubirea

ILUSTRATELE. A scrie o ilustrată dintr-o staţiune de odihnă sau dintr-o tabără, dintr-un oraş unde ne aflăm întâmplător sau nu, reprezintă un semn de bună creştere şi atenţie din partea expeditorului şi de afecţiune sau simpatie faţă de destinatar.

Fiind într-o vreme foarte la modă, ilustratele tind să fie înlocuite de telefon sau chiar fax. O vedere frumoasă reprezintă însă un semn de atenţie în plus; În ultimul timp, mulţi preferă să trimită şi ilustrate în plic. Dacă alegeţi calea tradiţională, este bine să nu uitaţi câteva precauţii. În primul rând ilustrata trebuie să fie cât mai sugestivă; dacă ea face „trimitere” la o amintire comună cu destinatarul cu atât mai bine. Textul scris trebuie să fie scurt, pe cât posibil neconvenţional, dar din el să reiasă că locul respectiv vi l-a readus în minte, în vreun fel, pe cel căruia

*

Îi scrieţi. Întrucât ilustrata poate fi citită şi de alţii evitaţi expresiile prea libere sau cu dublu înţeles. Nu trebuie să transformaţi ilustrata într-o scrisoare dând tot soiul de alte amănunte; nu faceţi indiscreţii (gen: „m-am întâlnit cu cutare care nu era cu nevasta" ele.).

Dacă cel căruia îi veţi scrie vă cunoaşte scrisul, semnătura poate fi şi în formă prescurtată; dacă în schimb este vorba de o ilustrată trimisă colegilor de serviciu sau unei persoane cu care nu aţi mai purtat corespondenţă, semnaţi cu numele întreg sau cât mai inteligibil. Dacă este cazul, daţi şi adresa completă unde vă aflaţi.

X

Înainte de a introduce ilustrata în cutia poştală controlaţi dacă are timbru.

INELUL. Inelul este cel mai cunoscut simbol al unei legări profunde, al unui legământ. Inelul leagă, dar în acelaşi timp izolează.

Tradiţia spune că logodnicii şi mirii schimbă între

A

ei inele ca semne ale unei legături tainice şi profunde. În ultima vreme logodna a devenit o etapă facultativă. Dacă totuşi vreţi să dăruiţi un inel care să reprezinte promisiunea căsătoriei, el nu trebuie să fie ostentativ, dar nici prea

X

modest, pentru că importanţa momentului o cere. În acelaşi timp nu trebuie să faceţi eforturi exagerate pentru a cumpăra cine ştie ce inel scump: un inel frumos şi rafinat

X

poate fi procurat şi cu mijloace mai modeste. În acelaşi timp cel care-l primeşte, chiar dacă are mici îndoieli în legătură cu frumuseţea sau valoarea inelului, este bine să nu strice bucuria celui care îl dăruieşte, ci să-

şi manifeste entuziasmul. Primirea cu strâmbături din nas a unui asemenea cadou poate lăsa răni adânci pentru toată viaţa.

Este bine ca inelele de căsătorie să fie alese de cei doi viitori soţi. Obiceiul este ca soţul să dăruiască miresei verigheta din banii săi; dar dacă mirele nu are mijloace financiare suficiente trebuie procedat cu mult tact ca să accepte o împărţire a cheltuielilor. Este bine însă ca, oricât de modeste ar fi veniturile, mirii să aibă la nuntă propriile lor verighete. Solemnitatea momentului o cere.

Chiar dacă purtarea inelului vă incomodează, este bine să-l păstraţi pe deget cel puţin o vreme. Dacă din motive obiective (felul meseriei etc.) este riscant. să-l purtaţi, explicaţi cu mult tact soţiei (soţului) că trebuie să renunţaţi la inel, dar că o faceţi cu multă părere de rău.

Dacă de comun acord consideraţi că nu trebuie să le mai purtaţi pe deget, nu deveniţi superstiţioşi: importantă este buna înţelegere, iar inelul puteţi să-l puneţi din nou când vă veţi răzgândi.

INVITAŢIILE. Invitaţiile pentru o sărbătoare, un ceai, sau un cocktail se fac în timp. util prin telefon, prin viu grai sau în scris, în funcţie de importanţa reuniunii şi de posibilităţile pe care le avem. Pentru a evita situaţiile neplăcute trebuie făcută de la început o listă a invitaţilor, care să ţină seama de spaţiul de care dispunem şi chiar de cheltuielile pe care le avem de făcut. Invitaţiile trebuie să fie precise, să fie indicate ora şi locul întrunirii şi prilejul cu care aceasta se organizează. Trebuie evitat pe cât posibil să fie invitate persoane aflate în dispută şi care, prin caracterul lor, ar putea să strice petrecerea. Sunt invitaţi soţii cu soţiile, prietenul cu prietena sa (când acest lucru este de notorietate publică).

Invitaţiile se fac din vreme pentru ca fiecare să-şi poată organiza timpul; nu este elegant să fie invitat, de

pildă, un coleg de faţă cu altul care se va simţi jignit că laţi ocolit; de asemenea invitat în ultima clipă va avea impresia că este „de umplutură”, adică este chemat să completeze un gol.

Nu este nepoliticos să refuzi o invitaţie, dar trebuie

X

mulţumit pentru invitaţie şi explicate cauzele refuzului. În schimb nu este delicat, mai ales la reuniunile restrânse, să promiţi că vii şi să te răzgândeşti în ultima clipă; gazda face nişte pregătiri, iar, în afară de acest lucru, este un afront care cu greu se iartă.

Cei care se autoinvită pot fi poftiţi fără reticenţe afară; unii îşi fac o profesie din a fi nepoftiţi.

Pe de altă parte, datoria amfitrionilor este de a-i prezenta pe toţi invitaţii în caz că nu se cunosc şi de a încerca să încălzească atmosfera. Dacă sunt prea mulţi invitaţi aceştia voravea ei înşişi grijă să se prezintă celorlalţi.

A

În acelaşi timp invitaţii trebuie să fie punctuali, să aducă un dar sau flori gazdei, după cum consideră că este necesar, să fie cuviincioşi şi să nu tulbure petrecerea celorlalţi. De asemenea nu se cuvine să facă „mutre” dacă nu le convine ceva sau să critice cu voce tare dacă nu le place un anumit fel de mâncare. Şi este bine să lase la uşa de la intrare posomoreala şi plictisul pentru a nu strica buna dispoziţie a celorlalţi.

IUBIREA. O pereche de tineri îndrăgostiţi se observă imediat şi este privită de regulă cu îngăduinţă şi simpatie. Dar cel care iubeşte trăieşte de regulă desprins de lumea reală şi de aceea nu prea mai ia seama la ce se întâmplă în jurul său. De aceea de multe ori îndrăgostiţi!, prin gesturile lor exagerate de tandreţe, pot să le pară ridicoli celor din jur. Atunci când o pereche de îndrăgostiţi este în

societate este bine să ţină seama şi de locul unde se află şi, fără să renunţe la fericirea lor, să evite gesturile prea elocvente de jubilaţie lirică.

Declaraţiile înflăcărate făcute în public sau gesturile tandre prea îndrăzneţe pot să-i stingherească pe cei din jur. Ei vor avea probabil delicateţea să nu vă facă observaţie, dar nu este bine să deveniţi centrul atenţiei prin

A

jocul dragostei pe care îl arătaţi în public. Înţelepţii din vechime spuneau de altfel că „îmbrăţişările celor ce-şi arată iubirea pe drumuri sunt pline de nesăbuinţă, îndrăzneală, fiindcă vor să fie observate de ceilalţi” (Clement Alexandrinul); desigur, timpurile moderne sunt mai îngăduitoare, dar un sfat nu strică: păstraţi-vă efluviile de tandreţe pentru clipe şi locuri mai intime. De asemenea îndrăgostiţii, care se spune că sunt cam orbi, au tendinţa să-şi spună cuvinte de alintare în public. Dar nu toată lumea poate privi fără să zâmbească dacă vă aude spunând „pisoiule”, „puişor” sau alte asemenea drăgălăşenii.

Evitaţi gesturile prea posesive: s-ar putea ca ele să-l jignească în primul rând pe partenerul dumneavoastră. Şi de asemenea nu vă chinuiţi partenerul (a) cerându-i să vă dea în public dovezi ale dragostei pe care v-o poartă.

S-ar putea să înceapă chiar să vă urască pentru asta.

Dacă în intimitate aveţi formule de adresare mai deschise nu faceţi asemenea demonstraţii în public. Cei ce se iubesc, se tachinează, se spune. Atenţie însă să nu depăşiţi anumite limite, care pot jigni, mai cu seamă dacă acest joc se desfăşoară de faţă cu alţii.

Cât priveşte modul de comportare faţă de iubit (a), dacă sentimentul este real şi puternic el va fi dictat de inimă.

Îmbrăcămintea îmbrăcămintea de mireasă împrumutul.

Încălţămintea îngheţata întâlnirea

ÎMBRĂCĂMINTEA. Înţelepciunea din vechime vorbeşte cât se poate de limpede despre importanta care se acordă felului de a se îmbrăca al omului în

societate. Se cunoaşte, bunăoară, că Nastratin Hogea, năzdrăvanul personaj al înţelepciunii orientale s-a dus îmbrăcat în straie alese la masa unor oameni bogaţi şi a început să-şi înmoaie mânecile hainelor în sosurile servite. Gazdei alarmate el i-a răspuns că a procedat astfel pentru că atunci când mai venise în vizită în straie sărăcăcioase, nu fusese băgat în seamă; în schimb, când venise frumos îmbrăcat, i se dăduse un loc de cinste la masă. Deci hainele erau cele mai importante şi pe acestea

voia şi el să le onoreze.

O haină îngrijită, elegantă este aşadar un „amănunt” care nu trebuie neglijat în societate. Regula de aur în ce priveşte îmbrăcămintea este ca aceasta să fie potrivită cu vârsta, cu aspectul fizic al fiecărei persoane şi, nu în ultimul rând, cu împrejurările. Iar toate aceste elemente trebuie să ţină seama, în măsura posibilităţilor, de modă. Moda însă se schimbă foarte des şi nu toată lumea poate să ţină pasul cu ea. Pe de altă parte, unele curente ale modei nu se potrivesc cu aspectul fizic şi cu vârsta fiecărui om. Într-un fel stă o fustă mini pe o adolescentă şi altfel pe o femeie trecută de prima tinereţe; într-un fel va sta un anumit tip de croială şi chiar de materiale pe o persoană suplă şi altfel pe una corpolentă. Înţelept este, aşadar, să fie adoptate ultimele chemări ale modei, pentru a nu părea caraghioşi sau prea conservatori în faţa prietenilor sau colegilor, dar în acelaşi timp trebuie să ne întrebăm dacă acea modă ni se potriveşte. Şi să ţinem pasul cu moda, doar în măsura în care nu riscăm să devenim dezagreabili. Se spune de altfel că un croitor iscusit ştie întotdeauna să ascundă eventualele defecte ale clientului său punându-i în schimb în valoare calităţile.

Despre toate acestea s-au scris biblioteci întregi. Ca şi în alte domenii care privesc buna comportare în societate şi aici trebuie îmbinat bunul gust cu bunul simţ. Iată de ce vom putea purta cu nonşalanţă jeans la o petrecere între prieteni care nu se formalizează, dar nu vom merge astfel îmbrăcaţi la o nuntă, la Revelion sau la alte ocazii care cer o anumită solemnitate. Pe de altă parte, nicio îmbrăcăminte prea sobră nu trebuie să ne caracterizeze în orice moment; femeile, mai cu seamă, nu uită niciodată să adauge un amănunt vestimentar care să le facă mai cochete: nişte cercei frumoşi, o eşarfă bine asortată pot înveseli un ansamblu prea sobru.

Grijă mare pentru felul în care ne îmbrăcăm pentru fiecare moment al zilei. Trebuie să ne ferim ca veşmintele – ca şi felul de a se machia, la femei – care se potrivesc pentru seară să fie folosite dimineaţa. Şi perioada anului contează: într-un fel ne îmbrăcăm primăvara şi altfel toamna:

O altă regula importantă ar fi aceea că trebuie să încercăm să nu devenim ridicoli: o îmbrăcăminte prea ţipătoare în loc să ne ajute să reţinem atenţia fără ostentaţie, ne poate transforma în bufoni; după cum şi veşmintele prea sobre ne pot da un aer înţepenit şi îmbătrânit. Şi încă ceva: „să nu ne grăbim niciodată să ajungem la locul unde suntem aşteptaţi fără a arunca o privire critică asupra întregului: o pereche de pantofi murdari sau scâlciaţi face o impresie absolut dezagreabilă chiar, dacă restul este perfect; o cravată pare nu se potriveşte cu restul, poate să ruineze toate eforturile de a părea eleganţi.

Chiar dacă „nu haina îl face pe om”, aşa cum se spune, pentru o bună impresie în societate contează foarte mult şi îmbrăcămintea – acest lucru nu trebuie uitat.

ÎMBRĂCĂMINTEA DE MIREASĂ.

Ca simbol al curăţeniei şi purităţii, tradiţia cere ca în noaptea nunţii mireasa să se îmbrace în alb. Folosirea acestui tip de veşmânt nu – este atât de veche precum s-ar crede. Din contră „cercetările în materie dovedesc că până în secolul al 17-lea obiceiul era necunoscut şi abia prin secolul al 19-lea moda s-a generalizat. Ca dovadă că şi astăzi în sate din România, (dar observaţia este valabilă şi pentru alte ţări) miresele sunt îmbrăcate în frumoase costume populare înfiorate.

Oricum, dintotdeauna fetele au acordat o atenţie specială felului de a se îmbrăca în noaptea nunţii, care constituie şi un moment de iniţiere, de pătrundere în

lumea adultă. Toate modelele existente fac din veşmântul de mireasă ceva deosebit, care să exprime în acelaşi timp frumuseţe, eleganţă şi graţie. Există şi aici multe modele, pe care fiecare tânără poate să-l adopte când s-a convins că este cel mai potrivit în funcţie de talie, de conformaţia feţei, ten, culoare a părului etc., ţinând seama, bineînţeles, şi de posibilităţile materiale. Astfel, o tânără cu talie scurtă trebuie să renunţe la modelele prea vaporoase şi „umflate”, iar dacă este înaltă şi corpolentă trebuie să adopte un model mai „elansat” care să o facă mai suplă. Aceste mici secrete sunt cunoscute de creatorii de modele, cărora li se poate acorda tot creditul.

Eticheta spune că veşmântul miresei trebuie să fie dintr-un material vaporos, de bună calitate, care să-şi păstreze forma şi să nu dea impresia de ţesătură de calitate proastă. Unele modele recomandă voalul şi mănuşile, altele au prevăzute o coroniţă. În orice caz, chiar şi atunci când din anumite motive se optează pentru o ţinută mai sobră, mireasa trebuie să aibă în mâini un buchet de flori, oferit de către mire. chiar în ziua nunţii. Mănuşile albe.

X

lungi fac şi ele parte. din recuzită. Întreg ansamblul miresei poate fi pus frumos în contrast de un costum de culoare închisă al mirelui, cu toate că şi pentru tinerii căsătoriţi preferinţele, se îndreaptă tot spre costume albe, crem sau altă nuanţă caldă.

Tot tradiţia spune ca mireasa, când este dusă la altar, să nu poarte bijuterii, în afară de cercei discreţi. Dacă are şi inel de logodnă îl va trece pe mâna dreaptă, în cazul că ţine neapărat să-l păstreze. Mâinile trebuie să fie foarte îngrijite, unghiile făcute cu ojă, dar nu culoare violentă. Machiajul va fi foarte discret, pentru că fiind vorba de tinere, emoţia le va îmbujora oricum chipul. În cazul că

ceremonia căsătoriei are loc într-un sezon rece, de voie de nevoie mireasa va trebui să-şi pună şi o îmbrăcăminte călduroasă, de preferinţă de lână albă, fină, peste întreg" ansamblul. Acest veşmânt va fi scos la intrarea în biserică.

A

În schimb, la căsătoria civilă ambii tineri trebuie să poarte costume elegante şi pe Cât posibil noi. Nu vor lipsi flori, bomboane, confetti.

Dacă este vorba de o a doua căsătorie, tradiţia, dar şi manierele elegante, – cer ca mireasa să nu mai îmbrace tradiţionalul costum alb care este semn al virginităţii. Dar acest sfat este ignorat de multe tinere.

ÎMPRUMUTUL. Probabil că nu există om care să nu fi avut nevoie să împrumute un obiect, o carte, bani. etc. de la altă persoană. Acest lucru ţine de convieţuirea în societate.

Condiţia obligatorie şi elegantă a acestei forme de întrajutorare este ca obiectul împrumutat să fie restituit la termenul fixat. Cel care împrumută îşi asumă un risc: obiectul poate fi stricat, distrus sau pierdut: sunt altfel persoane care nu împrumută unele obiecte mai ales dacă

A

acestea se leagă de o anumită amintire afectivă. În asemenea cazuri nu trebuie insistat ca obiectul să fie

A

Împrumutat, chiar dacă valoarea lui reală n-ar necesita atâtea precauţii. Aşadar, de regulă se intră în relaţii de împrumut doar cu o persoană bine cunoscută, sau care are recomandări de la un prieten, rudă etc.

Pe de altă parte, cel care împrumută trebuie să respecte angajamentul asumat şi să restituie ceea ce a împrumutat chiar cu riscul de a-şi provoca unele neplăceri, în afară de aceasta trebuie să aibă grijă să restituie obiectul exact în felul în care l-a primit.

— Dacă se întâmplă ca obiectul să se deterioreze trebuie reparat şi/sau eventual plătită o compensaţie; iar dacă este pierdut, este cumpăraţ, un altul şi fel sau este achitat preţul lui nou. Dar este bine să fie evitate asemenea situaţii. Pe cât este posibil, cel care a împrumutat se cuvine să ofere ceva în compensaţie, dar fără să jignească: un buchet de fiori, o masă, o cafea etc., după caz.

Situaţii mai delicate se pot întâmpla în cazul banilor. Atunci când termenul de restituire a trecut, cel care a împrumutat poate reaminti acest fapt; când suma este mai mică se reaminteşte doar când termenul de restituire a fost depăşit prea mult. Există însă riscul ca debitorul să nu aibă de unde restitui suma; pentru a evita aceste riscuri se recomandă mai multă prudenţă. Asemenea situaţii – se spune – ajută şi mai bine la cunoaşterea omului. Depinde însă cu ce preţ.

ÎNCĂLŢĂMINTEA. Ca şi îmbrăcămintea este destul de delicată întrucât nu se pot face recomandări general valabile. Cu fiecare sezon alt tip de încălţăminte vine la modă, alegerea devenind tot mai complicată. Şi aici soluţia „căii de mijloc” ne poate scoate din încurcătură. Adică să adoptăm acel tip de încălţăminte care ni se potriveşte cel mai bine şi care se armonizează cu felul în care ne-am îmbrăcat, fără a părea demodaţi. Pentru cei care vor să fie la zi cu moda recomandărie sunt inutile: ei vor şti de fiecare dată ce anume trebuie să pună în picioare. În orice caz, pentru femei, inspectal, o încălţăminte bună, bine aleasă dă o notă de eleganţă şi de personalitate, punând în valoare forma piciorului său, din contră, putând să ascundă unele mici imperfecţiuni. Atenţie însă la respectarea „reţetelor de sezon”: o anumită încălţăminte pentru iarnă, alta pentru a merge la plajă şi. alta pentru o recepţie etc.

Bărbaţii pedanţi cu ţinuta lor îşi asortează pantofii cu cravata: să rezistăm tentaţiei de a folosi încălţăminte în culori prea vii care se potriveşte doar la anumite vârste şi în anumite împrejurări.

Pentru vacanţă sau situaţii obişnuite nu ezitaţi să folosiţi pantofi uşori, practici: de altfel, pentru ţinuta normală de zi, există tendinţa de a se utiliza încălţăminte practică, lejeră, uşor de purtat, fără a se renunţa la atributele de eleganţă.

r

Repetăm ceea ce am spus şi în legătură cu îmbrăcă –, mintea: o încălţăminte neîngrijită, murdară, reduce mult din nota de eleganţă pe care am merita-o.

A

ÎNGHEŢATA. Îngheţata se consumă nu numai vara, în localurile publice (unde se serveşte conform uzanţelor din acel loc), dar şi pe stradă. În aceste situaţii este recomandabil să rămânem pe loc la colţul unei străzi sau într-un loc mai ferit până terminăm, pentru a nu ne murdări pe mâini sau pe haine, sau să punem în pericol îmbrăcămintea celor din jur. Nu este deloc recomandabil, din aceleaşi motive, să intrăm cu îngheţata în mână în magazine sau în mijloacele de transport în comun.

La masă îngheţata se serveşte la sfârşit, ca desert, când poate fi însoţită de lichioruri, cafea ori ciocolată, sau cu salată de fructe. Este adusă în cupe şi se serveşte cu linguriţa.

1

ÎNTÂLNIREA. Se pot fixa întâlniri sub orice motiv, la orice oră şi în orice ioc. De regulă când cineva spune întâlnire se gândeşte la cele cu iubita sau iubitul, iar acestea se programează la ore rezonabile.

Dar pot *fi şi* întâlniri de afaceri, întâlniri cu un coleg; cu un cunoscut sau necunoscut. În acest din urmă caz, este

bine să fixăm un loc nu foarte circulat şi să oferim reciproc detalii pentru recunoaştere. La o adică se poate recurge la vechi trucuri: să ţină în mână o revistă, o sacoşă sau alt obiect.

Pentru fixarea întâlnirii dintre doi îndrăgostiţi iniţiativa poate veni din ambele părţi. Cel care primeşte o propunere de întâlnire, de orice fel, nu este obligat să dea un răspuns afirmativ; dar refuzul este bine să fie însoţit de *o* explicaţie amabilă şi credibilă.

Regula de bază la o întâlnire este punctualitatea despre care se spune că este virtutea regilor. A ajunge cu întârziere la o întâlnire este semn de proastă creştere; dacă aceasta se datorează unei cauze inevitabile, cel care întârzie trebuie să prezinte şi explicaţii. A ajunge cu întârziere într-o vizită înseamnă a provoca perturbări în programul gazdei. De asemenea a ajunge după începerea unui spectacol înseamnă a deranja pe ceilalţi spectatori, aşa că este bine să fie aşteptată pauza.

Lucrul cel mai neplăcut este când cineva aşteaptă în stradă, şi cu atât mai grav dacă timpul nu este favorabil. Unii tineri încearcă să pună la încercare „dragostea” celuilalt lăsându-se aşteptaţi. Nimic mai greşit. Pentru a. obţine dovezi de dragoste sunt alte posibilităţi mai puţin penibile. Pentru evitarea întârzierilor este recomandabil să venim mai din vreme în apropierea locului întâlnirii. În caz că întâlnirea nu mai poate avea loc este bine să contramandăm din timp şi să explicăm cauza acelei schimbări.

Joc Ul de cărţi Jurămintele

JOCUL DE CĂRŢI. Se întâmplă adesea ca un grup de prieteni să-şi petreacă timpul liber împreună jucând cărţi. În afară de plăcerea jocului în sine, compania prietenilor creează o ambianţă plăcută. În plus, jocul este stimulativ pentru atenţie, pentru jocul combinatoriu şi pentru testarea norocului, iar acest lucru îl ştiu şi jucătorii versaţi şi simplii amatori.

Indiferent de jocul agreat, participanţii trebuie să aibă o comportare corectă şi *fair-play* ca în orice joc sportiv, de altfel. Când norocul surâde unui jucător, el

A

trebuie să-şi tempereze bucuria şi automulţumirea. În primul rând pentru că norocul este trecător, iar în al doilea rând pentru că poate să-l afecteze pe un alt jucător urmărit de neşansă. Iar când ghinionul se ţine scai de un jucător, acesta trebuie să suporte cu stoicism „pasa neagră” şi să aştepte vremuri mai favorabile. Numai că, în timpul jocului, mai ales când există şi o miză în bani, jucătorii se aprind, iar unii mai temperamentali încep să vocifereze sau să înjure. Este un lucru neplăcut pentru toţi ceilalţi şi absolut neelegant, care ar trebui să-i amintească

celui care se consideră nefericit că asta este regula jocului. Glumele potrivit cărora cine nu are noroc la jocul de cărţi are noroc în dragoste nu ajută nici ele prea mult la redresarea atmosferei. În asemenea cazuri, cea mai bună soluţie este suspendarea jocului.

Pentru a evita situaţiile neplăcute jucătorii nu trebuie să crească mizele, lăsând ca banii să însemne doar fi o formă de stimulare, iar nu una de zâzanie. De regulă jucătorii se cunosc între ei, iar momentele de tensiune sunt tratate cu umor în grupurile de prieteni.

X

În orice caz, în cazul că se acceptă o anumită miză a jocului, achitarea datoriilor constituie o chestiune de onoare. Este plină literatura care se referă la realităţi din secolele trecute cu dramele unor jucători nesolvabili. Pentru persoanele pasionate de jocurile de noroc există alte posibilităţi de a-şi exersa talentele. Jocurile de cărţi dintre prieteni ar trebui, aşadar, să rămână eliberate de aceste obsesii.

Din contră, jocul de cărţi ar trebui tratat precum şahul sau bridge-ul, în care calculul şi atenţia se iau la întrecere cu norocul.

A

În jocul de cărţi dintre prieteni ar trebui, aşadar, să predomine sportivitatea, eleganţa şi buna-cuviinţă.

JURĂMINTELE. Romanele vechi de dragoste sunt pline de scene în care El sau Ea pronunţă înfocaţi jurăminte de dragoste eternă. Această retorică abundentă şi cam găunoasă este respinsă astăzi de tineri, care preferă o exprimare mai directă a sentimentelor şi nu simt nevoia să facă promisiuni de iubire veşnică. Cei care o fac au propria motivaţie şi nu trebuie dezaprobaţi. Numai că asemenea scene ar trebui să aibă loc între patru ochi. Se întâmplă însă şi astăzi ca mai ales ănumiţi adolescenţi să

devină patetici faţă de persoana iubită.

Jurămintele se fac însă şi în alte împrejurări, iar acestea sunt absolut detestabile şi denotă o lipsă de educaţie şi apartenenţa la un mediu cultural mediocru al celui care procedează astfel. Sunt persoane care pentru a fi crezute sunt oricând gata să spună „Jur pe mama”, „Jur pe copiii mei”. Este un limbaj de mahala dezgustător, iar cel care recurge la asemenea metode de convingere dovedeşte de fapt că nu are nimic sfânt pe care să jure. Necazul este că, din imitaţie şi lipsă de discernământ, acest – fel de a vorbi, ca şi alte variante lingvistice de aceeaşi natură proliferează în diferite medii. O persoană bine crescută trebuie să fie atentă ia asemenea împrumuturi şi să evite ceea ce se cheamă „limbajul de mahala”.

*

Lăcaşul Ofe culţ Limbajul vulgar Lingura

LĂCAŞUL DE CULT. Cineva care intră într-un aşezământ de cult, indiferent care este religia lui, trebuie să se comporte sobru şi să aibă o îmbrăcăminte îngrijită

(nu se intră în biserică în pantaloni scurţi sau cu îmbrăcăminte de plajă etc.). Dacă regulile cer ca să-ţi acoperi capul vei proceda în consecinţă, după cum dacă intri într-o moschee, chiar ca turist, trebuie să-ţi laşi pantofii fi intrare.

Pentru a evita situaţiile neplăcute este mai bine să cerem explicaţii linei persoane competenţe sau chiar sacerdotului cultului respectiv.

Dacă vizitarea unui lăcaş de cult se face în timp ce acolo se săvârşeşte serviciul religios fie plecăm discret, fie, dacă rămânem, încercăm să nu-i tulburăm pe cei prezenţi: nu este obligatoriu să dăm „replicile" sacerdotului laolaltă cu ceilalţi enoriaşi, dacă nu cunoaştem regulile. În astfel de ocazii este însă mai bine să evităm situaţiile neplăcute sau să fim călăuziţi de cineva care să ne ofere lămuririle necesare.

Ca turişti. În lăcaşurile de cult nu avem voie să atingem obiectele, la fel ca şi într-un muzeu.

LIMBAJUL VULGAR. Nimic mai neplăcut pentru o persoană bine educată decât să recurgă, în anumite situaţii, la un limbaj vulgar sub pretextul „nervilor". Desigur, fiecărui om, în anumite împrejurări, poate să-i scape o înjurătură care-l descarcă de o energie negativă, îl „răcoreşte", cum se spune. Dar de aici până a-şi face un obicei din a rosti cuvinte vulgare este o cale lungă.

Pe de altă parte, chiar şi anumiţi intelectuali nu-şi reprimă forme de adresare cât mai fără perdea, măcar între prieteni, socotind că aşa ceva este de *bon ton* şi sfidează canoanele burgheze. „Poezia" unei astfel de atitudini de frondă este periculoasă în măsura în care se perseverează pe această cale, iar aria ascultătorilor potenţiali ai unor asemenea spectacole lingvistice creşte.

Există însă şi o tendinţă diferită, absolut puritană, în care orice cuvânt „colorat" este aspru criticat de cei din

jur. Se dau chiar şi explicaţii sau temeiuri religioase pentru o asemenea aseptizare a limbajului. Nicio asemenea conduită nu este omeneşte recomandabilă, pentru că viaţa este plină de surprize şi provocări.

Bunele maniere recomandă aşadar folosirea unui vocabular cât mai îngrijit în toate situaţiile, care să ateste calitatea culturală şi de educaţie a fiecăruia. Dar nimeni nu trebuie să se ruşineze dacă îi mai scapă câte o vorbă spusă mai „fără perdea”; niciodată în medii unde nu se cuvine.

Mai dificil este pentru cei obişnui ţi s-a spună asemenea cuvinte, pentru că oricând se pot trăda. Cine doreşte să renunţe la asemenea „slăbiciuni” trebuie să facă un efort de voinţă şi autocontrol.

LINGURA. Masa, la români, cuprinde de regulă un fel de mâncare care trebuie servit cu lingura. Dar – şi la mesele mai festive se poate oferi o anumită mâncare (de obicei un *consommé*) pentru care avem nevoie de binecunoscuta lingură.

În orice caz. când se aranjează masa, lingura se aşază în dreapta farfuriei imediat după cuţit. Trebuie folosită în chip firesc, dar nu apucată de coadă cu toate degetele şi ţinută strâns ca un pumnal şi nici nu poate fi ţinută doar cu două degete; cel mai firesc este să fie ţinută cu trei degete, fără a ridica degetul cel mic în sus cum mai face câte cineva tocmai pentru a arăta cât este de rafinat.

Problema în legătură cu folosirea lingurii este legată de felul cum sorbim conţinutul. *În nicio împrejurare nu este recomandat să sorbim zgomotos sau să plescăim*. Dimpotrivă, trebuie să mâncăm în linişte, altfel riscăm să o păţim ca omul acela din anecdota bine ştiută care a fost prădat în timpul mesei deoarece n-a auzit mişcările hoţului din cauza sorbiturilor prea zgomotoase. Şi de asemenea repetăm sfatul pe care l-am dat şi anume să luăm cu lingura doar atât cât să nu riscăm să dăm conţinutul pe

jos.

La sfârşit lingura este lăsată în farfuria adâncă sau în bolul din care s-a servit mâncarea.

Lingura pentru desert (când este cazul) se află la începutul mesei aşezată în faţa farfuriei, iar după ce ne-am folosit de ea se aşază în farfuria din care am mâncat.

La fel se procedează cu linguriţele pentru ceai sau cafea, cu precizarea că pentru a pune zahăr ne folosim de linguriţa care trebuie să se găsească în vasul cu zahăr.

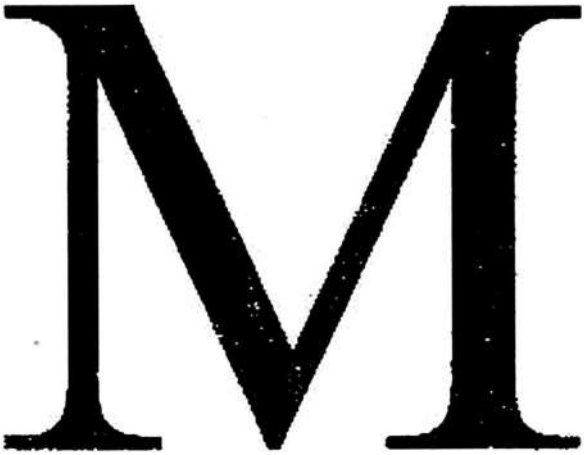

Machiajul
Marea
Mâinile
Mănuşile
Medicul
Meniul

Mesele
Mijlocul mesei Muzeul

MACHIAJUL. Termenul machiaj vine din limba

franceză şi înseamnă aplicarea pe faţă a. uââor creme, farduri, ruj etc. De fapt încă din vremuri ancestrale s-au folosit de către oameni (atât de bărbaţi cât mai ales de către femei) diverse vopsele sau tincturi pentru faţă şi corp. Dacă la început vopsirea feţei avea şi un rol magic sau ritualic, treptat a rămas doar cel legat de menţinerea unui ten frumos sau de înfrumuseţare a chipului. De asemenea actorii de teatru şi de circ folosesc la rândul lor diverse tehnici ale machiajului; după cum un machiaj minim se face şi ia televiziune.

Machiajul de zi al femeilor se aplică individual de către fiecare persoană în parte, după gust şi potrivit tehnicii pe care o cunoaşte. Toate cărţile de bune maniere recomandă păstrarea măsurii în folosirea machiajului. Regula de bază o cunosc cam toate femeile: machiajul din timpul zilei trebuie să fie mai discret decât cel de seară, dar nici acesta nu trebuie exagerat. Trebuie ţinut seama că mai ales la vârstele tinere e preferabil să se păstreze prospeţimea naturală a feţei. Excesul în folosirea fardurilor poate duce la degradarea calităţii pielii. Niciodată nu trebuie neglijată demachierea (adică ştergerea fardurilor şi cremelor cu ajutorul unor soluţii demachiânte). În timpul verii sau în alte perioade când se consideră posibil este bine să se facă unele pauze în aplicarea machiajului: pielea trebuie lăsată la starea ei naturală, să „respire” prin toţi porii deschişi.

Nu toate femeile au acelaşi ten: unele au tenul gras, altele ten uscat. Trebuie consultată o bună cosmeticiană care să vă recomande cremele şi fardurile cele mai potrivite.

MAREA. S-ar zice că nimic nu este mai inoportun decât un cod al bunelor maniere ia mare, unde oamenii se simt liberi, descătuşaţi de regulile stricte ale vieţii din comunităţile sociale. Este adevărat că la plajă, în costum

de baie, oamenii recapătă ceva din libertatea primordială. Totuşi anumite reguli de convieţuire socială nu trebuie uitate.

Pentru a veni pe plajă alegeţi îmbrăcăminte uşoară, colorată, veselă, cât mai confortabilă, dar nu faceţi excese exhibiţioniste de pectorali, la bărbaţi, sau de forme – ispititoare – abil dezvăluite, la femei. De asemenea, costumul trebuie ales în conformitate cu vârsta şi forma corpului: o femeie mai plinuţă, care se luptă deja cu celulita nu va îmbrăca un bikini ca pe plajele din Copacabana. De asemenea reprimaţi-vă tendinţele automăgulitoare atunci când vreţi să arătaţi şi altora ce bun înotător sau ce minunat practicant al sporturilor de plajă sunteţi. Nu aruncaţi ziare, resturi de mâncare şi alte deşeuri pe plajă. Dacă sunteţi un grup vesel asta nu înseamnă că trebuie să tulburaţi dorinţa altora de a asculta doar vuietul mării; trebuie găsită măcar o cale de mijloc. Dacă faceţi volei sau alte sporturi de plajă nu-i bombardaţi pe alţii cu mingea.

Respectaţi minima „proprietate” a fiecăruia pe plajă; sunt însă exagerate şi tendinţele celor care vor să se instaleze pe o jumătate de hectar de plajă. Nu trebuie să veniţi pe plajă „cu căţel şi purcel”, rezumaţi-vă la un minimum de obiecte. Nu abuzaţi de amabilitatea vecinilor de cearşaf cerându-le tot timpul ba ziarul, ba mingea etc. Dacă sunteţi cu copiii ia plajă nu uitaţi că aceştia devin din cauza soarelui mai iritabili, mai excitaţi, şi de aceea pot plânge mai uşor; nu-i ţineţi prea mult la soare şi încercaţi să nu-i deranjaţi pe cei din jur chiar dacă odraslele sunt „delicioase” şi atunci când fac prea mult zgomot; sau când aruncă cu nisip ori cu apă peste adulţii tolăniţi la soare. Şi când sunteţi ia mare trebuie să respectaţi rândul la coada de bere sau în alte asemenea împrejurări. Aveţi grijă unde vă lăsaţi obiectele şi nu aduceţi bijuterii sau alte obiecte

ispititoare pe plajă. Dacă nu vă puteţi despărţi de radio, ascultaţi fără să-i obligaţi pe cei din jur să facă acelaşi lucru.

Chiar dacă sunteţi foarte încrezători în performanţele proprii de înotător nu depăşiţi geamandurile şi nu intraţi în mare când este furtună.

MÂINILE. Mâinile, ca şi ochii, sunt acele părţi ale corpului care caracterizează în mare măsură o persoană. Cel care are degetele fine şi nervoase este sensibil şi voluntar, cel cu degetele groase se spune că este violent. În fine, specialiştii în chiromanţie stabilesc prin citirea liniilor din palmă caracterul şi câte ceva din destinul omului. Chiar dacă din punct de vedere ştiinţific nu este stabilită o relaţie precisă între acele semne şi soarta omului, este limpede oricum că mâna este o formă expresivă de manifestare a omului. Pe de altă parte, să nu. uităm că mâna trădează cel mai mult vârsta reală.

Iată de ce este foarte important să acordăm poate ceva mai multă atenţie mâinilor. În orice împrejurare mâinile trebuie îngrijite, cu unghiile bine tăiate. Femeile obişnuiesc să-şi dea cu ojă, dar şi aici trebuie multă grijă în alegerea nuanţei celei mai indicate. Trebuie evitată folosirea tonurilor foarte violente, deşi uneori moda impune şi aşa ceva. Şi unii bărbaţi obişnuiesc să-şi facă manichiura. Oricum este suficient ca unghiile să fie permanent îngrijite.

Persoanele mai timide au adesea mâinile mai transpirate, dar pot fi şi unele cauze organice: pentru remedierea acestui inconvenient este bine să fie consultat un medic. Despre felul cum se foloseşte mâna când salutăm, şau când facem gesturi în societate pot fi găsite lămuriri la articolele speciale din acest dicţionar.

MĂNUŞILE. În timpul iernii mănuşile sunt purtate afară, dar imediat ce intrăm într-a încăpere le scoatem şi

le punem fie în buzunarul paltonului, fie într-un loc sigur; ca şi umbrela, mănuşile se pot pierde foarte uşor. Că regulă de bază a bunei cuviinţe nu se întinde mâna înmănuşată pentru a saluta pe cineva. Dacă situaţia o cere (din grabă sau din cauza surprizei) poate fi păstrată mănuşa, mai ales dacă şi celălalt procedează la fel.

Femeile care poartă mănuşi decorative la recepţii deosebite trebuie să le scoată atunci când mănâncă, când filmează sau beau.

MEDICUL. „Minte sănătoasă în corp sănătos", spuneau latinii, care recomandau implicit mişcarea fizică pentru a menţine o bună sănătate corporală. Dar sunt şi păreri tot mai numeroase care spun că nu poate fi o dezvoltare armonioasă a omului fără o componentă spirituală.

Oricât s-ar strădui, omul are însă nevoie de medic de-a lungul vieţii; unii mai mult, alţii mai puţin.

În raporturile dintre medic şi pacient trebuie păstrate şi anumite reguli de conduită: este vorba de instaurarea unor relaţii de încredere şi respect reciproc. Medicul trebuie să arate maximum de atenţie şi sinceritate faţă de bolnav, iar acesta este bine să dovedească respect, în limitele decenţei, desigur.

Deşi nu mai există moda medicului de familie, este recomandabil ca fiecare familie să cultive raporturile cu un medic de încredere care va avea avantajul că va cunoaşte în detaliu „tabloul biologic" al fiecărui membru al familiei. În momentul în care medicul este chemat acasă, se cuvine ca lenjeria bolnavului să fie schimbată, iar camerele să fie aerisite. Nu trebuie să transformaţi vizita lui profesională în una obişnuită. De asemenea este bine să fie clarificate foarte bine problemele privind plată onorariului, pentru a şterge orice echivoc. Chiar şi în cazul în care relaţiile pacient-doctor sunt mai apropiate, nu trebuie abuzat

solicitând ajutorul medicului la orice oră din zi şi din noapte pentru cea mai mică indispoziţie

Când bolnavul merge pentru consultaţii în cabinetele doctorilor, se cuvine să aibă o îmbrăcăminte curată, îngrijită. Trebuie aşteptat cu răbdare până când vine rândul fiecăruia; unii bolnavi au impresia că viaţa lor este mult mai preţioasă decât a altora, dând buzna, fără să mai aştepte, în cabinetul doctorului. La rândul său, medicul nu trebuie să încurajeze asemenea „favoritisme" care îi dăunează reputaţiei şi reprezintă un semn de tratare discriminatorie a pacienţilor.

De asemenea, pacientul trebuie să manifeste o sinceritate totală faţă de medic, mărturisind toate simptomele bolii, chiar dacă unele amănunte sunt mai stânjenitoare. Dar, nici nu trebuie insistat asupra acestora dacă medicul nu o cere; în general răspunsurile la întrebările medicului să fie scurte, precise, fără autocompasiune.

Medicul, la rândul său, trebuie să prezinte bolnavului sau rudelor acestuia, pe cât posibil, starea reală a pacientului, fără să exagereze în niciun fel. Dacă bolnavul vrea să consulte şi un alt specialist, este liber să o facă, dar nu trebuie să lase niciunuia dintre mediei impresia că se află într-o competiţie cu alţii.

MENIUL. Atunci când ai musafiri este foarte greu să stabileşti un meniu perfect care să mulţumească toate gusturile, să fie bogat, variat etc., dar el trebuie să fie măcar bine pregătit şi cât mai divers. Depinde apoi şi de posibilităţile fiecăruia, de sezon, de factorul care a determinat invitarea musafirilor.

În orice caz este bine ca meniul să cuprindă acele feluri de mâncare pe care ştiţi să le pregătiţi cel mai bine şi care s-au bucurat deja de aprecierea unor comeseni; este mai riscant să experimentaţi atunci un fel care vă este

mai puţin familiar. De asemenea mâncarea să fie aleasă în aşa fel încât să nu fie nici prea grea, nici prea frugală; dacă este posibil, să respectăm şi anumite obişnuinţe alimentare ale oaspeţilor (cu atât mai mult dacă ei vin din altă regiune a. Ţării sau chiar din altă ţară). Nu trebuie să lipsească salatele; este bine să se alterneze felurile foarte consistente cu unele mai uşoare. De asemenea trebuie bine alese băuturile în funcţie de mâncare (peşte sau came etc.) şi nu trebuie să lipsească deşertul. Desigur, meniul pentru prânz diferă de cel pentru seară, care în general trebuie să conţină mâncare mai uşoară, mai lesne digerabilă. Nu trebuie neglijată nici fixarea succesiunii în servirea diferitelor feluri.

MESELE. În fiecare zi ne aşezăm la masă cam la aceeaşi oră urmând un ritual aproape neschimbat, care face parte din însuşi ritmul nostru biologic. Aşadar, principalele mese sunt micul dejun, prânzul şi cina, iar orele la care se servesc depind de anumite obişnuinţe. Fiecare la el acasă procedează aşa cum crede de cuviinţă, dar şi în cadrul intim nu trebuie să uităm să dăm o anumită notă de sărbătoare şi pace fiecărei mese. De altfel a mânca într-o stare de nervozitate este contraindicat şi din punct de vedere medical. Iar ca mesele să fie cu adevărat un moment deosebit, nu uitaţi ca din când în când, sau măcar la sfârşitul săptămânii să daţi meselor un caracter oarecum festiv. Multă lume preferă, din motive de comoditatesă ia masa cu invitaţii la restaurant: aşa se procedează în cazul meselor între oamenii de afaceri etc. Invitarea acasă presupune, aşadar, un grad sporit de apropiere între gazdă şi invitaţi şi trebuie tratată ca atare.

În cazul în care vrem să avem oaspeţi la prânz sau la cină (la micul dejun nu inviţi decât pe cineva care locuieşte temporar la tine) este bine aşadar să precizăm fără echivoc ora începerii mesei. Pentru musafiri (ca şi pentru gazde)

punctualitatea este foarte importantă; musafirii pentru că li se acordă atenţie, iar gazdele pentru că fac tot posibilul ca toţi invitaţii să se simtă bine.

Pentru prânz nu este nevoie de o îmbrăcăminte specială, decât de una îngrijită şi potrivită invitaţiei. De aceea este bine să se ştie măcar vag cine sunt invitaţii şi cu ce prilej se organizează masa. Dacă este ceva neprotocolar se urmează eticheta obişnuită pentru asemenea situaţii.

Atât în cazul invitaţiilor la prânz cât şi la cină este recomandabil ca musafirii să aducă ceva frumos în dar gazdei: cel mai potrivit este un buchet frumos de flori, o sticlă de băutură fină sau dulciuri.

Pentru cină îmbrăcămintea poate fi mai deosebită, folosindu-se ceea ce se cheamă îmbrăcăminte de seară, dar

A

nu atât de pretenţioasă ca atunci când mergem la operă. În lumea modernă a fost tot mai mult adoptată masa servită în picioare, gen bufet sau cocktail, dar dacă cercul de invitaţi este mai redus şi pentru o atmosferă mai familiară este preferabil ca masa să fie servită chiar stând la masă, urmându-se regulile bunei-cuviinţe.

După ce s-a servit ultimul fel de mâncare şi cafeaua, este bine ca musafirii să mai aştepte cel puţin încă o jumătate de oră la discuţii cu ceilalţi invitaţi, chiar dacă se plictisesc sau au alte motive de a pleca. De asemenea gazdele nu trebuie să dea semne de nerăbdare. De regulă cina durează între orele 20,00 şi 23,00, aşa că nu este bine să abuzăm de răbdarea gazdelor peste această oră.

V

MIJLOCUL MESEI. În cazul unor prânzuri sau cine cu un grup mai restrâns de persoane în centrul mesei se aşază un vas cu flori, un obiect preţios din porţelan, argint

sau cristal, sau un suport cu lumânări aprinse. Masa va căpăta un aer mai romantic şi mai artistic, atmosfera devenind astfel mai intimă.

Un aranjament de fructe într-un vas deosebit poate să fie de asemenea foarte potrivit pentru asemenea împrejurări. Dacă masa este rotundă şi se consideră necesar, se poate aşeza un mi leu sub vasul respectiv. În cazul că sunt flori, aranjamentul trebuie făcut în aşa fel încât să nu împiedice musafirii să se privească şi să-şi vorbească. Alte vase cu flori pot fi aşezate pe alte mese din încăpere, în aşa fel încât totul să aibă un aer festiv.

Lumânărie din ceară fină (care nu scoate un miros

X

neplăcut) sunt un amănunt plăcut pentru o cină intimă. În acest caz lumina electrică poate să rămână aprinsă întrucât lumânările au doar un rol estetic. În cazul unei mese rectangulare se pot aşeza două sau mai multe lumânări, iar în caz că masa e rotundă cel mai nimerit este să se aşeze un

A

suport cu lumânări în centru. În momentul în care musafirii se aşază la masă lumânările trebuie şi fie deja aprinse.

Prezenţa acestor obiecte nu trebuie să încarce prea mult masa, care trebuie oricum degajată pe măsură ce se servesc diversele feluri de mâncare.

MUZEUL. Muzeul este un loc public unde se cuvine să fie respectate anumite reguli care să facă civilizată şi chiar plăcută vizitarea lui. Operele expuse – fie ele vestigii istorice, fie obiecte de artă – nu se ating, iar dacă există indicaţii precise în acest sens, nu se fotografiază. Dacă vrem să admirăm mai mult o lucrare expusă nu stăm la nesfâşit în faţa ei, ne aşezăm în aşa fel încât să nu incomodăm pe alţii. Trebuie să respectăm indicaţiile

custozilor sau instrucţiunile scrise. În caz că beneficiem de serviciile unui ghid, îi urmăm întocmai sfaturile, respectăm orele de întâlnire, punem întrebări după ce a terminat de explicat şi nu monopolizăm discuţia; oricum muzeul nu este loc de conferinţe, aşa că explicaţiile nu trebuie prelungite. În marile muzee sau la monumentele deosebite de artă unele lucruri nu pot fi văzute cu lumina Corespunzătoare decât dacă introducem o monedă într-un aparat. Mulţi obişnuiesc să parcurgă muzeele cu o carte în mână care cuprinde descrierea amănunţită a pieselor; pentru uşurarea vizitei este bine ca lectura să fie făcută înainte.

Pe cât posibil în muzeu se vorbeşte în aşa fel încât să nu-i deranjăm pe ceilalţi vizitatori. Atenţie la copii: adesea ei se plictisesc, obosesc sau au tendinţa să se joace.

fe

„*” ” I

J

Nunta de argint, nunta de aur Nunta

NUNTA DE ARGINT, NUNTA DE

AUR. De-a lungul unei căsnicii – în special a celor

— Considerate „reuşite” – soţul şi soţia îşi sărbătoresc anual ziua căsătoriei lor. O fac de regulă într-un cadru intim. Dar o atenţie specială este acordată marcării nunţii de argint (25 de ani de matrimoniu), de aur (la 50 de ani) şi diamant (60 de ani).

Pentru aceste jubileuri se fac pregătiri mai speciale.

Soţii îşi dăruiesc obiecte din argint, aur, respectiv pietre preţioase, în funcţie de aniversare sau îşi fac daruri cu o anumită semnificaţie. Persoanele mai religioase cer chiar să li se facă de către preot o slujbă specială.

Dar la asemenea sărbători bucuria trebuie împărtăşită; aşa că sunt invitaţi în primul rând membrii familiei şi

5.

prietenii apropiaţi. Pentru aceasta se fac invitaţii verbale, prin telefon sau chiar în scris, în care se precizează motivul, locul şi ora sărbătoririi. Se poate foarte bine organiza totul la restaurant, scutindu-i pe sărbătoriţi de grijile organizării unei mese acasă.

I

Oaspeţii aduc daruri şi flori. Pot fi agreabile mici discursuri aniversare, ori surprize plăcute, de orice fel, pentru sărbătoriţi. Aceştia pot să-şi ofere în dar chiar o mică vacanţă, în amintirea lunii de miere.

Pentru a marca momentul, rudele pot da anunţuri la mica publicitate felicitând perechea longevivă şi evocând, pe scurt, câteva din realizările ei.

NUNTA. Nunta este un moment unic în viaţa

I >

unui om şi are o valoare sentimentală deosebită pentru tinerii căsătoriţi. De aceea pregătirile pentru acest eveniment trebuie să înceapă cu mult timp înainte, pentru ca totul să fie reuşit. Bunele maniere trebuie să ţină

seama, în acest caz, şi de obiceiul locului. Dar, indiferent de unele caracteristici specifice, se cuvine să fie respectate câteva reguli.

Mai întâi, toată lumea înţelege că mirele şi mireasa sunt personaje centrale ale unui spectacol unde, trebuie să

4

Îi acorde toată consideraţia şi onoarea. Cei doi miri, împreună cu rudele, trebuie să aibă grijă de tot protocolul şi de toate pregătirile care trebuie făcute.

A

Îmbrăcămintea miresei este cea cunoscută, din material alb, lungă, cu toate elementele decorative pe care le consideră necesare potrivit momentului ales: mirele poartă un costum de culoare închisă sau de culoare deschisă şi poartă papion sau cravată, totul de bună calitate (inclusiv pantofii şi lenjeria). Pregătiri vestimentare fac de regulă şi naşii şi rudele apropiate.

Invitaţiile se fac din timp şi ele trebuie să includă rude, prieteni, cunoscuţi, în aşa fel să nu fie omis nimeni. Un grup de invitaţi, de obicei nucleul format din rude şi prieteni apropiaţi, ia parte şi la ceremonia religioasă, care se desfăşoară după. canoanele cunoscute. Invitaţii trebuie să respecte caracterul solemn al momentului; urmează apoi felicitările, îmbrăţişările, florile, dar şi aspectele practice (legate de plata unor servicii etc.).

În cele mai multe dintre cazuri, masa cu invitaţii constituie punctul culminant al nunţii în care protagoniştii trebuie să rămână permanent mirele şi mireasa. Aceştia, ar trebui să aibă grijă să salute măcar o dată pe fiecare oaspete, mulţumindu-le că au venit la nuntă; iar invitaţii trebuie să manifeste îngăduinţă şi să nu se bosumfle dacă nu li s-a acordat cinstea pe care considerau că o merită; în astfel de situaţii se mai pot comite şi mici gafe.

Primirea felicitărilor, urărilor, dansul vor păstra tot

timpul caracterul sărbătoresc, iar micile inconveniente trebuie depăşite prin buna-înţelegere. De momentele de protocol ale nunţii se ocupă de regulă persoane cu mai multă experienţă: socrii, naşii.

Musafirii aduc cadouri pentru miri; înmânarea acestora se face fie în mod discret, fie în văzul altor nuntaşi, după cum este obiceiul.

Nu trebuie uitate nici momentele „fixe" ale unei nunţi: fotografia de familie sau de grup, un cântec special pentru miri sau un marş nupţial, coloana de maşini care se deplasează la sau de la biserică; înmânarea inelului la biserică (atenţie să nu fie uitat acasă, asemeni documentelor de la căsătoria civilă!), tăierea tortului miresei etc. Toate acestea fac parte din ceremonial. Părinţii trebuie să evite să-i mai dădăcească pe noii căsătoriţi, lăsându-le acestora doar grija musafirilor şi asigurarea „scenariului" nunţii.

După nuntă se obişnuieşte să se plece în călătorie de nuntă. Acest obicei este considerat de mulţi desuet sau prea costisitor, dar fiind vorba de un moment unic merită acest efort.

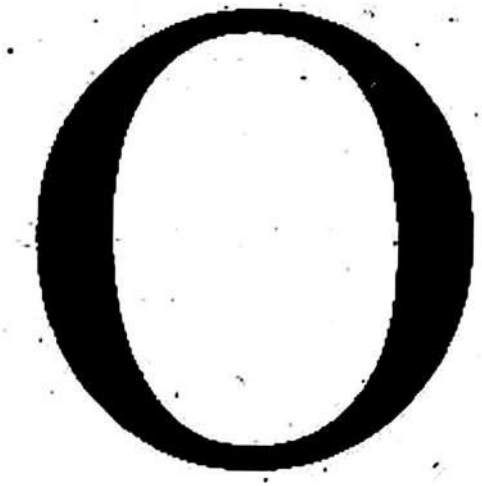

Obiceiuirilealimettţare

OASPETELE. Dacă suntem invitaţi să ne petrecem câteva zile în casa unor prieteni, trebuie să ţinem seama de câteva recomandări care să facă plăcută şederea, să nu dăuneze ci să întărească prietenia şi să nu devină o povară pentru gazde sau pentru oaspeţi.

De la început durata şederii să fie cât mai redusă posibil, de comun acord cu gazdele, care altfel se pot considera ofensate. Apoi trebuie instituit din capul locului un climat de toleranţă reciprocă. Pentru aceasta este bine să se ştie câteva reguli: musafirii să respecte un program minimal (ora mesei, a dormitului etc.); să păstreze curăţenie în spaţiul ce li s-a rezervat, să nu tulbure liniştea gazdelor, să nu le impună propriul program (dar nici viceversa); să aibă un comportament corect şi discret; să participe, dacă gazdele acceptă, la unele dintre cheltuielile casei; să o ajute pe gazdă la bucătărie, cumpărături etc.; chiar dacă relaţiile cu gazda sunt foarte prieteneşti nu trebuie să se abuzeze transformându-i casa în a sa proprie; să nu ocupe ore în şir baia, să nu dea drumul la aparatul de radio la maximum, la ore nepotrivite; să nu strâmbe din nas dacă ceva nu e în regulă – este preferabilă o discuţie sinceră, lămuritoare; să nu preia din atribuţiile gazdei în problemele de administrare a casei; să nu dea telefoane în provincie de la telefonul gazdei etc.

Şi gazdelor le revin, desigur, anumite obligaţii pe care şi le-au asumat invitându-şi musafiri în casă: să le ofere pe cât posibil camera de oaspeţi sau cea mai bună; să pună pe pat lenjerie nouă; să respecte libertatea de program a oaspeţilor, propunându-le anumite puncte pe care le pot face în comun; să nu profite de amabilitatea oaspetelui care se oferă şi facă anumite treburi în casă sau cumpărături, transformându-l într-un fel de servitor; în sfârşit, legea nescrisă a ospeţiei cere să se manifeste faţă

de musafiri maximum de solicitudine.

Dar atât oaspeţi cât şi gazde trebuie să înţeleagă problemele sau dificultăţile celuilalt şi să facă tot posibilul ca şederea să fie cât mai agreabilă pentru ambele părţi.

OBICEIURILE ALIMENTARE. Sunt diverse persoane care fac excepţie de la ceea ce înseamnă hrana obişnuită. Este vorba de vegetarieni, de persoane care din anumite considerente medicale ţin dietă sau este cazul persoanelor care fac parte din anumite confesiuni sau secte religioase. Faţă de acestea trebuie să se manifeste înţelegere, chiar atunci când se cunosc sau nu se cunosc motivele reale ale preferinţelor culinare. Nu trebuie făcută o investigaţie specială în acest scop.

Atunci când sunt invitate la masă sau la cină.

X

aceste persoane se găsesc adesea într-o situaţie delicată. Pe de o parte, ele nu pot refuza să servească mâncarea pregătită de gazde, pentru a nu le ofensa, iar pe de altă parte trebuie să-şi respecte conduita alimentară adoptată, în cazul când incompatibilitatea cu mâncarea servită este totală (cazul motivelor religioase) cel mai bine este să se explice deschis care sunt motivele reale. Eventual se poate invoca argumentul că cel în cauză a servit masa şi gazda nu trebuie să-şi facă griji speciale. În cazul în care incompatibilitatea nu este atât de categorică, fiind vorba de o dietă, persoana respectivă poate „simula” că mănâncă, gustând câte puţin din fiecare fel, pentru a nu ofensa gazda. Dacă i se cer explicaţii se vor găsi scuze de circumstanţă.

Dacă însă gazda este la curent cu aceste „curiozităţi” alimentare ale invitatului, poate pregăti din timp ceva corespunzător explicând eventual celorlalţi comeseni de ce a făcut acea „discriminare”.

P

Paharele Pălăria, căciula Papucii Parcurile Parfumul.
Pâinea
Personal de serviciu
Peştele
Picnicul
Pieptănătura
Plicul
Politeţea
Prezentările
Prânzul de lucru
Prietenia
Puiul

PAHARELE. În toate împrejurările când avem invitaţi la masă, dar şi când suntem doar în familie, consumăm băuturile cu ajutorul, unor pahare. De modul cum ştim să le folosim pentru fiecare situaţie în parte dovedim nu numai că ştim să ne comportăm civilizat, dar manifestăm şi faţă de musafirii noştri o maximă curtoazie.

Or, de la şampanie şi vin până la băuturile răcoritoare fiecare băutură are un anumit fel de recipient.

La masă trebuie să avem minimum două pahare, unul

pentru apă şi altul pentru vin. Nu trebuie aşadar să obligăm musafirii să bea tot vinul pentru ca după aceea să-l putem servi cu apă şi viceversa. Paharul pentru apă se aşază puţin la dreapta farfuriei, în faţa cuţitului; mai spre dreapta se aşază paharul pentru vin care trebuie să fie ceva mai mic. Dacă se serveşte atât vin alb cât şi vin roşu paharele sunt aşezate în următoarea ordine, de la stânga spre dreapta: paharul mai mare de apă, celălalt mediu pentru vin roşu şi apoi cel mai mic pentru vin alb. Dacă se serveşte şi şampanie, paharul de formă alungită sau cupa se aşază fie în faţa celorlalte trei, fie este adus odată cu băutura.

Paharele rămân la masă atâta timp cât durează prânzul. Şi în niciun caz nu se folosesc în asemenea situaţii paharele din plastic.

Folosirea paharelor se face în modul cel natural, fără să ridicăm vreun deget; există desigur şi reguli pentru fiecare tip de pahar, dar ele ţin de un firesc al mişcării. Este bine ca înainte de a bea din pahar să ne ştergem cu şerveţelul la gură pentru a nu lăsa eventuale amprente de grăsime. De asemenea femeile ar trebui să evite să bea atâta timp cât au un strat prea gros de ruj pe buze.

PĂLĂRIA, CĂCIULA. Pălăria, bascul, căciula au devenit accesorii vestimentare facultative.

A

Înainte vreme erau purtate în mod egal atât de bărbaţi, cât şi de femei. Cei care poartă acum pălărie o fac mai cu seamă pentru rolul ei de protecţie, şi mai puţin ca pe un accesoriu vestimentar cu funcţie estetică.

Indiferent de motivaţie, cel care poartă pălărie, bonetă, basc etc. trebuie să ştie că nu se intră cu aceste obiecte pe cap în biserică, în instituţii oficiale, în holul unui hotel. Dacă din anumite motive pălăria nu poate fi scoasă imediat, mâinile fiind ocupate cu bagaje, se face acest

lucru imediat când operaţiunea este posibilă. Bărbaţii care întâlnesc o femeie îşi scot pălăria. Dacă însă bărbatul se opreşte pentru a sta de vorbă cu femeia întâlnită, el îşi va pune pălăria pe cap. Se scoate pălăria şi când se întâlnesc doi bărbaţi, sau măcar se schiţează acest gest. De obicei acelaşi gest este mai dificil de făcut când este vorba de o bonetă, basc sau şapcă.

Femeile, în schimb, nu-şi scot pălăriile pentru a saluta, dar nu le vor purta la teatru, cinema sau concert pentru că obturează privirea celor din spate. Pălăria poate fi păstrată în schimb când femeia merge la restaurant sau în alte locuri publice dacă păstrarea ei nu provoacă neplăceri celor din jur. În general pălăriile necesită o îmbrăcăminte adecvată. O pălărie cu boruri largi, de pildă, „cere" o îmbrăcăminte mai romantică.

La nunţi sau botezuri naşele pot purta pălării adecvate costumului. Pălării prevăzute şi cu voaluri cernite se pot purta la funeralii.

Căciula este un „amănunt" vestimentar pentru cei care locuiesc în regiuni unde iernile sunt reci. Şi în cazul acestora la întâlnirea unui bărbat cu o femeie se schiţează gestul scoaterii căciulii de pe cap, şi chiar ia întâlnirea dintre doi bărbaţi.

9

PAPUCII. Fiecare este „boier" la el acasă unde poate să stea în halat şi papuci. Pentru acasă cei mai mulţi folosesc papuci uşori şi moi; pe timp de iarnă în casele mai răcoroase se pot utiliza şi papuci căptuşiţi cu blană. Pentru baie este bine să se folosească papuci sport, de plajă, pentru că papucii din piele se pot deteriora. Este total inestetic şi nepotrivit ca papucii să fie folosiţi şi când ieşim din casă (sau apartamente de bloc) pentru a merge după cumpărături la magazinele din apropiere. Impresia este degradantă, în afară de faptul că papucii se strică şi apoi

se transportă odată cu ei nisip şi praf care ajung pe covor.

Un capitol aparte trebuie acordat saboţilor. Aceştia sunt făcuţi cu o talpă mai rigidă din lemn sau alt material asemănător ea structură (plastic). Saboţii sunt purtaţi de obicei vara la mare sau pentru mici plimbări în zilele însorite. Cel sau cea care poartă saboţi trebuie să fie conştient de zgomotul pe care-l produce; de aceea este recomandabil să nu fie purtaţi saboţi când mergem în vizită într-un spital, într-o biserică, în biblioteci publice sau în alte instituţii unde este nevoie de multă linişte.

Seara este preferabil să nu fie purtaţi saboţii, chiar dacă vi se par comozi; mai bine purtaţi nişte sandale uşoare şi elegante care vă scapă de teroarea zgomotului pe care îi produceţi.

It PARCURILE. Ca în orice alt loc public comportarea omului în parc trebuie să ţină seama de Ceilalţi din jur. Aşadar trebuie respectate regulile bine cunoscute: să nu aruncăm hârtii sau alte deşeuri pe jos, să nu călcăm pe-iarbă decât acolo unde acest lucru este permis, să nu rupem flori sau ramuri din copaci (chiar sau mai ales atunci când sunt înfloriţi). De asemenea, în parcurile în care plimbatul câinilor nu este interzis trebuie să-i supraveghem pentru că pot speria copiii. Dacă suntem în grup la plimbare nu ocupăm toată lăţimea aleii. Chiar dacă parcul transmite o anumită stare de libertate, nu ţipăm, nu alergăm pe oriunde şi nu transformăm parcul într-o arenă sportivă, îmbrăcându-ne şi mai sumar în acest scop; cu atât mai puţin nu se pătrunde cu maşina în parc.

În rest, se aplică şi aici bine cunoscuta zicală: „ce ţie nu-ţi place altuia nu-i face”.

PARFUMUL. A fi parfumat a ajuns să fie considerat identic cu a fi curat, ceea ce nu este întotdeauna aşa. Sunt persoane care se parfumează şi încă abundent, fără să fie la fel de zeloase şi în a se spăla. Deci înainte de a ne

parfuma trebuie să avem grijă ca întreg trupul să fie curat. Nu numai femeile, dar şi bărbaţii se parfumează. Singura grijă este să nu se exagereze. Cei care lasă în urmă un val de parfum nu ţin seama de faptul că unora poate să nu le placă, sau pur şi simplu să nu agreeze acel tip de parfum. În relaţiile de muncă, la mese etc. un parfum discret este cel mai recomandabil. De asemenea este bine să fie folosit un deodorant persistent în timp, dar nu violent 1? miros. Deşi s-ar putea spune că şi aici gusturile contează.

Există atât bărbaţi cât şi femei care folosesc acelaşi tip de parfum ani de zile, încât pot fi recunoscuţi uşor numai din punct de vedere olfactiv; alţii în schimb nu sunt atât de fideli. Deci nu există o regulă în această privinţă: important este ca un om civilizat să aibă un miros plăcui de la un parfum de calitate.

4

A

PAINE A. Aproape nu există o masă fără pâine; care este adusă de regulă pe un platou special şi aşezată în aşa fel încât să se poată send mai multe persoane, fără să se deranjeze între ele. Pâinea este adusă tăiată, de aceea niciodată nu se taie pâinea în bucăţi mai mici cu cuţitul şi nici nu se fărâmiţează cu mâna. Cu ajutorul unei mici bucăţi de pâine ne putem servi pentru a lua cu furculiţa: mâncarea din farfurie. Dar niciodată nu vom face la masă: din nervozitate sau din distracţie, mici biluţe din pâine. 1

Dacă pâinea se termină sunt aduse alte felii tăiate? pe un alt platou şi aşezată pe suportul pentru pâine unde a fost aşezată de la început.

Pâinea este unul dintre puţinele „feluri” de mâncare ce se serveşte direct cu mâna. I

* * *!

PERSONAL DE SERVICIU, a treci

Îs de mult vremea când unii oameni îşi permiteau să

ţină d persoană care să ajute la trebuţile din casă. Totuşi, mai ci seamă din cauza faptului că ambii soţi au de regulă urg gerviciu, chiar şi persoanele cu venituri mai modeste îşi pot permite să angajeze pe cineva să-i ajute, la anumite Batervale, la curăţenie, sau să lase în grija lor copiii mici.

K. Faţă de aceste persoane trebuie să se adopte un summit comportament prin care să li se respecte demnitatea, dar care să prevadă de asemenea drepturile şi Obligaţiile fiecărei părţi. De aceea este bine să fie precizate ţie la început care sunt drepturile băneşti pentru o anumită activitate într-un interval de timp bine definit; orele (suplimentare se cuvine să fie plătite în plus. Înainte însă de angajare aceste persoane trebuie să aibă o recomandare de la o persoană de încredere (sau mai multe) iar în cazul în care acest lucru nu este posibil, de la agenţia care o trimite. Dacă persoana respectivă este şi găzduită să i se stabilească un orar cu perioadele de odihnă.

Stăpânii casei şi toţi ceilalţi membri ai familiei vor vorbi cu persoana angajată în mod politicos, cu „dumneavoastră" sau „dumneata" – este bine ca raporturile să nu depăşească un anumit grad de intipiitate; de asemenea nu i se vor face reproşuri neîntemeiate şi nu se va ridica tonul asupra persoanei angajate; dacă ceva nu e în regulă trebuie ca totul să fie explicat şi pus la punct cu calm, în mod civilizat.

Stăpâna casei va avea grijă să asigure detergenţi, săpun, aspirator şi toate obiectele necesare efectuării activităţii în casă.

Pentru aşa-numitele „baby-sitter" (persoane care au grijă de copii între anumite ore) trebuie obţinute referinţe. Plata se face pe număr de ore.

Infirmierele angajate pe lângă, o persoană bolnavă/ sau un bătrân trebuie să aibă calificarea sanitară

corespunzătoare.

Fiecare dintre aceste persoane (în anumite cazuri pot fi şi bucătărese sau şoferi) pot fi „testate” sau controlate discret în legătură cu felul în care îşi desfăşoară munca, fără a le ofensa, dar lăsându-le să înţeleagă că nu sunt lăsate să facă numai ce vor, ci activitatea pentru care sunt plătite.

PEŞTELE. Peştele are un gust special, aşa că nu toate persoanele obişnuiesc să-l mănânce. De aceea, atunci când se serveşte peşte este bine să ştim dacă toată lumea îl agreează. În general peştele constituie felul „din mijloc”, alternat cu un Fel de mâncare din came. Sunt diverse feluri de a pregăti peştele, inclusiv ciorbă. Ca regulă generală peştele trebuie adus întreg, netăiat, la z masă; bineînţeles că nu e vorba despre peştii de dimensiuni mari. Dacă peştele este adus întreg, se detaşează capul şi coada care se pun deoparte. Apoi se taie în sens longitudinal cu ajutorul cuţitului pentru peşte, ajutându-ne de furculiţa specială. Se detaşează fileu! şi se aşază alături pe farfurie. Când a rămas doar scheletul peştelui acesta se aşază alături de coadă şi cap. Această operaţiune delicată se face cu multă atenţie. În absenţa cuţitului se poate folosi doar furculiţa, ajutându-ne de o bucăţică de pâine.

La peşte se serveşte întotdeauna vin alb. Peştele se poate pregăti cu sos, cu lămâie, în saramură etc. sau este asezonat cu legume fierte etc.

PICNICUL. Prin picnic se înţelege a lua masa la iarbă verde, deşi acest eveniment poate avea loc la munte, pe o plajă sau în oricare loc în aer liber. Picnicul se organizează cu familia sau într-un mic grup de prieteni. Pentru aceasta trebuie pregătite din timp mâncarea – compusă în special din sandviciuri, tartine, salate, friptură rece, brânzeturi, prăjituri, fructe – dar şi farfurii, pahare şi tacâmuri, preferabil din plastic. Nu trebuie să lipsească o faţă de

masă adecvată, şerveţele, un termos pentru ceai sau cafea. Pregătirea la faţa locului a mâncării are o anumită „poezie” dar.se soldează de regulă cu distrugerea mediului: focul, lemnele rupte etc.

Picnicul transmite un anumit aer de libertate, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să aruncăm deşeurile la întâmplare (este bine să ne dotăm din timp cu un sac din plastic) sau să transformăm poienile în locuri de parcare şiteren de joacă. Natura merită mai mult respect, dacă vrem să ne bucurăm şi altă dată de frumuseţea ei.

PIEPTĂNĂTURĂ. A avea părul pieptănat este o condiţie minimă de decenţă pentru un bărbat sau femeie care iese în societate. Femeile se îngrijesc mai mult de acest capitol, aranjându-şi părul după cum este moda; există însă şi excepţii când o femeie lasă părul nearanjat, nepieptănat cum trebuie, ceea ce produce o impresie absolut dezagreabilă. Se recomandă aşadar că părul să fie spălat cel puţin odată pe săptămână (în funcţie şi de cât este de gras sau uscat) şi coafat ori de câte ori este nevoie: sunt însă mi persoane care în afară de tuns, – pot să-şi întreţină foarte bine singure coafura.

Nici femeile, nici bărbaţii nu se cuvine să se pieptene în public: se poate găsi, pentru această operaţiune, un loc mai retras. De asemenea nu este recomandabil să se treacă degetele prin păr: se poate strica pieptănătura şi totodată se murdăreşte părul; totuşi în mod obişnuit şi în chip reflex mulţi îşi trec degetele prin păr. În orice caz, trebuie evitată acesta mişcare ia mese ori la reuniuni mai pretenţioase. De asemenea denotă o lipsă de educaţie scărpinatul în cap. Pentru a ne feri de această tentaţie părul trebuie să fie mereu curat.

PLICUL. Când trimitem o scrisoare trebuie să ţinem seama de felul în care completăm datele pe plic. Pentru corespondenţa pentru îndrăgostiţi unii preferă plicurile de

format special, cu o hârtie colorată; în schimb pentru scrisori obişnuite, şi cu atât mai mult pentru cele cu caracter aproape oficial, hârtia ca şi plicul trebuie să fie de bună calitate, dar în niciun caz din cele pomenite mai sus.

Pe plic adresa se scrie citeţ, preferabil la o maşină de scris, cu indicarea numelui şi prenumelui destinatarului.

X

a adresei şi a codului localităţii. În partea dreaptă sus se aplică timbrul, iar în stânga sus este lăsat loc pentru anumite indicaţii: Par Avion, Express etc.

Pe verso este bine să scriem adresa completă a expeditorului, pentru ca în caz de forţă majoră scrisoarea să revină celui care a trimis-o.

POLITEŢEA. Politeţea, se spune, ţine de cei „şapte ani de acasă”. Chiar dacă nu este întru totul adevărat, totuşi este limpede că o purtare politicoasă, curtenitoare, atentă primeşte elementele de bază în familie. Copiii trebuie să înveţe de mici să fie respectuoşi şi prevenitori cu cei din jur. Mai târziu toate relaţiile sociale trebuie să aibă ca element atenţia faţă de cei din jur. Pentru că o purtare politicoasă, în afară de faptul că este civilizată, deschide căile înţelegerii, face atmosfera destinsă şi chiar prietenească. De la felul în care pofteşti pe cineva în cameră, de îl felul cum intri într-o încăpere şi spui „bună ziua” şi până la utilizarea frecventă a unor formule de genul „vă rog”, „vă mulţumesc”, „cu plăcere” totul creează

A 4

O anumită impresie asupra interlocutorului. În plus, o purtare politicoasă poate deschide şi uşi considerate zăvorâte către sufletul cuiva.

Comerţul modern a devenit o industrie a a îmbe

9 I

tului, spunea un sociolog, bazându-se pe faptul că vinderea unor produse poate depinde în mare măsură de

felul în care cumpărătorul este tratat politicos şi este întâmpinat cu un surâs. De aceea toate reclamele pentru produse sunt'însoţite de zâmbetul atrăgător al unor fete, de utilizarea unor formule îmbietoare.

Revenind însă la viaţa fiecăruia, purtarea politicoasă nu este clificilă dacă ea a intrat în reflexele profunde ale fiecăruia. Aşadar trebuie ca orice acţiune care presupune o relaţie umană să fie tratată de o manieră politicoasă. Chiar şi un ordin, sau anunţarea unei veşti neplăcute poate avea un alt impact asupra celui care o

I

primeşte, dacă este transmisă într-un mod politicos, pe un ton prevenitor.

Politicos este cel care oferă locul într-un tramvai unui bătrân, cel care nu uită să spună „vă rog" atunci când. cere un obiect de la un coleg sau de la un vânzător, cel care nu uită să spună „mulţumesc" pentru un serviciu cât de mic. Purtarea excesiv de politicoasănu trebuie să se transforme în atitudine servilă, după cum contrariul este bădărănia, mojicia. Pentru că politeţea înseamnă în primul rând respectarea personalităţii şi sensibilităţii interlocutorului.

Politeţea devine astfel un fel de lubrifiant în relaţiile dintre oameni.

9

PREZENTĂRILE. Prezentările ajută la stabilirea contactelor sociale şi la lărgirea numărului de persoane cunoscute. Pentru a face cunoştinţă, orice întâlnire este favorabilă, mai puţin o înmormântare.

Bunele maniere spun că este prezentat bărbatul femeii, tânărul celui mai în vârstă şi persoana mai puţin

X

Importantă celui care se bucură de un mare prestigiu. În practică însă prezentările se realizează

aproape simultan.

x.

În orice caz este necesar ca numele persoanelor prezentate să fie pronunţate clar, adăugându-se numele de familie, profesia sau alt reper care să ajute la facilitarea cunoaşterii; („Domnule doctor Ionescu, vi-l prezint pe domnul Vasile Olteanu, nepotul doamnei Tănăsescu”). De asemenea fiii sunt prezentaţi prietenilor. Cel prezent, dacă se află aşezat, se ridică în picioare; doamnele pot să rămână aşezate dacă le sunt prezentate bărbaţi, dar se ridică dacă este vorba de b persoană mai în vârstă, sau o altă persoană căreia vor să-i arate consideraţie.

Cel care este prezentat nu întinde mâna primul, ci aşteaptă să-i fie oferită. Formele de prezentare sunt oarecum fixe: „Permiteţi-mi / am onoarea / aş dori să vi-l prezint pe…” sau „Cunoaşteţi pe doamna X?” După rostirea clară a numelui se rostesc de asemenea formule de genul: „Sunt (foarte) bucuros că v-am cunoscut”, „Mi-a făcut plăcere să vă cunosc” etc., care pot fi rostite şi la despărţirea de persoana abia întâlnită.

În anumite situaţii, când cineva pătrunde într-un loc (birou, sală de clasă, de conferinţe etc.) în care nu există nimeni care să-l poată prezenta, poate s-o facă singur spunându-şi numele şi funcţia şi motivându-şi eventual prezenţa acolo. La fel se procedează când sună la telefon o persoană necunoscută: „Îmi daţi voie să mă prezint

Dacă un grup este prezentat altui grup nu se insistă asupra numelor: „Vă prezint grupul de cercetători aflat la noi în ţară în schimb de experienţă…”

Trebuie reamintit că atunci când se salută, persoanele trebuie să-şi întindă cu convingere mâna, fără să strângă excesiv dar nici să lase mâna flască, lipsită de vlagă. Bărbaţii salută femeile fie înclinându-se, fie făcând gestul de sărutare a mâinii, fie – aşa cum se poartă în

România, Polonia, Rusia – sărutând mâna. Dar acest lucru nu trebuie considerat obligatoriu, iar femeile care nil sunt astfel salutate nu trebuie să se simtă ofensate. Este însă impardonabil ca un bărbat să sărute mâna unei femei într-un grup, şi să nu facă la fel cu celelalte. De asemenea este neelegant ca după ce un bărbat salută ceremonios o r femeie, un altul din acelaşi grup să procedeze diferit.

PRÂNZUL DE LUCRU. Oamenii»

politici sau de afaceri obişnuiesc să-şi întâlnească prietenii! sau partenerii la un prânz de lucru, care este de fapt o masă; în care pot fi abordate şi unele probleme profesionalei Aceste mese au avantajul că se creează o ambianţă mai: puţin oficială şi deci mai puţin rigidă, şi permit o mai bună: cunoaştere a partenerilor. În plus se câştigă timp pentru organizarea unor întâlniri în care problemele respectivei trebuie oricum discutate. 1

De regulă aceste întâlniri se organizează telefonică sau prin viu grai, programându-se ora şi locul întâlnirii, cui precizie. Cel care a făcut invitaţia trebuie să reţină dinj timp masa la un anumit restaurant, interesându-se eventual şi de meniu. Pentru reuşita întâlnirii – în care miza poate fi foarte importantă – nu trebuie neglijat niciun amănunt.

Cel care invită plăteşte, chiar dacă oaspetele vay insista să facă acest lucru. 1

De obicei conversaţia la masă trebuie să treacă de la probleme cu caracter general sau anecdotic pentru a-i ajunge către sfârşitul mesei la discuţia de fond. Dacă problema este presantă şi subiectul alunecă spre zona câţi interes a partenerilor el poate fi abordat în orice moment ăjil mesei. Discuţia nu trebuie să împiedice servirea mesei. la timpul acestor mese nu se gesticulează, se păstrează un aera calm şi detaşat şi sunt, desigur, contraindicate

mişcărilarei sau bruşte, şi orice manifestare excesivă. Pe eão

Şposibil nu se aduc la masă documente, hărţi etc.

L: În măsura în care este necesar, la asemenea mese pot fi invitate şi soţiile sau prietenele. Meniul nu trebuie să fie abundent, ci de calitate. La fel şi băuturile.

PRIETENIA. „Fără prietenie n-ar vrea nimeni să trăiască, chiar dacă ar avea toate celelalte bunuri…” Cuvintele marelui filosof grec Aristotel arată cât de important este acest sentiment pentru oameni. Trebuie însă făcută întotdeauna distincţia între prieteniile interesate sau trecătoare şi cele temeinice, bazate pe încredere şi stimă reciprocă.

„Prietenul sigur îl cunoşti în împrejurări nesigure”, spune un proverb latinesc. Şi într-adevăr prieten în adevăratul sens al cuvântului se dovedeşte acela care ştie nu doar să-ţi vină în vizită, la aniversări, pentru a mânca şi a bea la masa ta, ci mai cu seamă acela care îţi poate fi reazem în situaţii mai puţin plăcute, când ai nevoie de ajutorul lui.

De aceea, dacă suntem prietenii cuiva, trebuie să contăm reciproc că ne vom acorda ajutorul sau sfatul, în orice ocazie. Această disponibilitate însă nu se cuvine să fie rău înţeleasă: nu trebuie să abuzăm în cererile noastre către un prieten, trebuie să înţelegem că şi el, la rândul lui, are propriile probleme, pe care este bine să le înţelegem, între prietenii adevăraţi se stabileşte un fel de complicitate: cu un adevărat prieten ajunge să te înţelegi din priviri. Desigur pot fi şi „prietenii” care s-au stabilit pentru scopuri îndoielnice: şi hoţii sau criminalii pot să-şi dovedească prietenie, dar este o complicitate în rău. De fapt niciunul dintre aceşti „prieteni” nu-şi dă seama de

— Răul pe care-l face celuilalt. De aceea este bine să se facă distincţie între tipurile de prietenie: urmăreşte ea

un scop pozitiv, vrea să ajute la împlinirea personalităţii celuilalt, sau este doar o coalizare pentru o fărădelege?

Prietenia se verifică prin deplina onestitate, prin lipsa de minciună şi ipocrizie. Dacă eşti nevoit să-i ascunzi unui prieten ceva, trebuie să-l avertizezi că nu poţi să-i mărturiseşti, nu din cauză că nu ai avea încredere în el, ci pentru că lucrul acela îţi aparţine doar ţie şi familiei tale.

Dacă se întâmplă să intervină anumite situaţii ambigue, nelămurite între prieteni, este bine să fie provocată o discuţie lămuritoare. De asemenea trebuie ştiut că prietenii, oricât de apropiaţi ar fi, nu trebuie să depăşească un anumit grad al intimităţii fiecăruia: nu trebuie să ne băgăm nasul în treburile personale ale prietenului, dacă el nu consideră oportun să ne destăinuie acest lucru. Nu trebuie ca prietenia noastră să devină un lucru stingheritor, care să ne incomodeze. Dimpotrivă trebuie respectată libertatea fiecăruia. Şi încă ceva: să nu uităm că la fel ca şi în dragoste, şi în prietenie contează mult şi lucrurile aparent mărunte.

PUIUL. Este destul de dificilă operaţiunea de desfacere a cărnii de pui de pe oase atunci când ni se serveşte aşa ceva. Între prieteni sau în familie se poate încerca cu cuţitul şi cu furculiţa, iar când acest lucru nu mai este posibil ne putem folosi doar de degete. În acest fe trebuie să avem grijă să nu ne murdărim de grăsime Ria gură şi pe mâini. Mâinile pot fi curăţate şi în timpul bei cu ajutorul unui vas de apă cu puţină zeamă de Heâie ştergându-ne apoi uşor cu şerveţelul.

B Dacă ne aflăm într-un cadru mai sofisticat este bine nu încercăm să consumăm toată carnea de pe oase; Bem însă continua dacă gazda dă tonul în această

Kwtă.

9

K La un picnic nu se folosesc deloc tacâmurile.ci Bar

mâinile, evident curate.

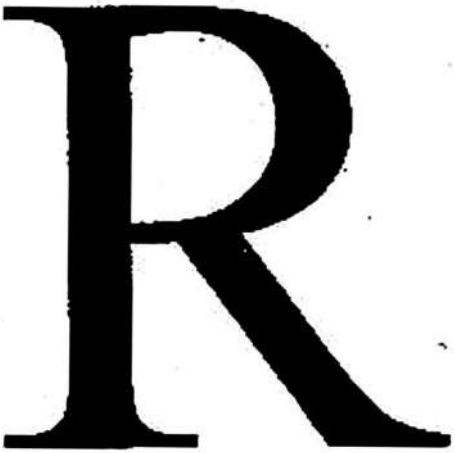

Rămas bun Răsuflarea Restaurantul k
ST; r r
K
U
I.
IŢ
r
L
&
b f

L RĂMAS BUN. Ca şi salutările de întâmpinare r ba prietenilor sau a cunoscuţilor şi cele de rămas bun trebuie să ţină seama de unele mici „detalii” care pot să «strice o bună impresie generală, sau să reprezinte chiar o

I.

[gafă. Aşadar când suntem în vizită trebuie să pornim de la principiul binecunoscut, dar sănătos, că „vizitele scurte j. * * *

(sunt cele plăcute” şi să ne despărţim de gazdă cât mai [curând, fără ca plecarea să pară nepoliticoasă. Dacă

am (fost însă invitaţi la o masă sau la o serată cu o durată mai Snare (de regulă cam două ore) la sfârşit anunţăm că firebuie să plecăm, nu înainte de a ne manifesta regretul că trebuie să părăsim o reuniune atât de plăcută. Trebuie [oferită de asemenea o explicaţie amabilă, dar nu neapărat [de complezenţă, atunci când trebuie să plecăm mai devreme.

Este politicos ca gazdele să insiste pentru prelungirea şederii, dar vor ceda treptat Dacă oaspeţii depăşesc cu mult timpul plecării, gazdele îi pot face cu tact şi delicateţe să înţeleagă că a sosit vremea despărţirii. Dar nu după exemplul popular: „Fii cuminte, mamă, că nenea vrea să plece acasă”, spus ca un apropo cât se poate de

*

transparent.

Despărţirea propriu-zisă se face nu înainte ca oaspeţii să mai mulţumească odată. Ei vor fi. conduşi la uşă de gazde, care nu trebuie să-i părăsească imediat ci să aştepte până vine liftul, sau să-i conducă până la poartă. Salutărilertu se fac prea în grabă, dar nici nu trebuie să se întârzie, mutând reuniunea în pragul uşii. Cu atât mai mult nu se cuvine aşa ceva dacă alţi musafiri încă nu au plecat.

În cazul unor reuniuni mai numeroase, când unul dintre musafiri este nevoit să plece mai devreme este bine să o facă în mod discret pentru a nu sugera, implicit, celorlalţi că este timpul să se pregătească de plecare.

RĂSUFLAREA. Nimic mai neplăcut decât atunci când stai de vorbă cu cineva căruia îi miroase gura. Subiectul este neplăcut chiar să fie tratat şi teoretic, dar impune câteva precizări care sunt necesare. Desigur neplăcerea este în primul rând a celui care este nevoit să

A

suporte pe cineva cu o răsuflare „grea”. În asemenea situaţii metoda cea mai bună este să facem în aşa fel încât

să stăm cât mai la distanţă. A-i face observaţie interlocutorului aflat într-o situaţie atât de jenantă este destul de delicat. Totuşi între prieteni este recomandabil ca abordând „j arproblema în termeni generali să-i atragi atenţia celui care.se află în situaţia respectivă că ar fi bine să consulte un inedic pentru că ar putea fi vorba fie de o problemă de [digestie, fie de una stomatologică.

În cazul că şi cel cu probleme de acest tip înţelege [că ceva nu este în regulă nu trebuie să neglijeze acest [lucru: ar putea fi vorba de ceva trecător, care se poate [agrava dacă nu se iau măsuri. Pentru situaţii de „criză" soluţia poate fi o bomboană mentolată sau guma de mestecat înainte de întâlnirea cu cineva. Dar aceasta nu este o soluţie, ba poate chiar agrava problemele de digestie dacă aceasta este cauza.

K – Spălatul frecvent pe dinţi şi controlul sistematic la doctor ne poate feri însă de o situaţie atât de stânjenitoare.

RESTAURANTUL. Comportamentul la masă, la restaurant nu se deosebeşte de cel de acasă. Există însă la restaurant câteva momente care impun o anumită comportare elegantă.

Astfel la intrarea în restaurant, când bărbatul este însoţit de o femeie, intră el primul. Apoi aşteaptă împreună până vine un chelner. Când acesta îi însoţeşte la masă, femeia merge înaintea bărbatului. Dacă intrând sau ieşind din restaurant femeia zăreşte persoane cunoscute la vreo masă, bărbaţii se ridică pentru a o saluta, în timp ce femeile rămân aşezate. Dacă bărbatul întâlneşte cunoştinţe, în niciun caz nu se opreşte la masa lor pentru a saluta. La masă femeia este aşezată în locul cel mai bun, cu faţa către sală.

După ce este adus meniul, chelnerul ia comanda mai întâi de la femeie, apoi de la bărbat: ei pot cere lămuriri în

legătură cu lista prezentată. Femeia poate ea însăşi să comande, fără să ceară bărbatului. să fie intermediar. Cine este invitat fi restaurant nu trebuie să comande felurile cele mai scumpe, dar nici pe cele mai ieftine. În timpul mesei chelnerul nu este chemat bătând în masă, fluierând sau ţipând: poate fi atenţionat când trece prin apropiere.

La masă bărbatul trebuie să fie atent ca însoţitoarei să nu-i lipsească ceva; de exemplu poate pune vin în paharul ei, dacă nu este chelnerul în apropiere.

Când sunt mai mulţi invitaţi la masă este bine ca să se alterneze femeile cu bărbaţii şi să nu fie aşezaţi soţul şi soţia unul lângă altul; cel care invită achită nota de plată cât mai discret. Când la masă participă un grup de colegi sau prieteni care plătesc „nemţeşte" achită unul dintre ei, urmând ca socotelile să se facă altă dată şi în altă parte.

În cazul unei perechi plăteşte bărbatul, evaluând rapid nota şi fără să insiste asupra detaliilor; dacă nota de plată conţine erori serioase se cere o discuţie lămuritoare discretă cu şeful de sală sau cu chelnerul.

La plecare bărbatul o ajută pe femeie şi merge în spatele ei până la uşă, când el va ieşi primul şi va ţine uşa deschisă.

Şi la restaurant se impune un comportament discret şi măsură: nu trebuie exagerat cu băutura. Bărbatul trebuie să se arate un perfect *gentleman*, iar femeia să fie discretă şi moderată, rezistând tentaţiei de a atrage atenţia asupra ei.

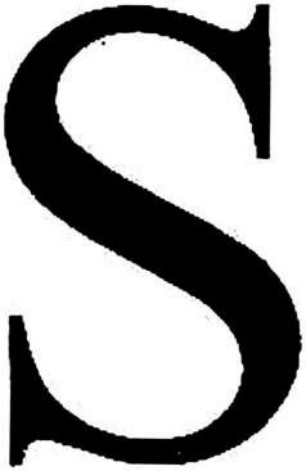

Salata
Saluturi
Scobitorile
Scrisorile
Scrumiera
Semnătura
Snobismul
Sportul
Strănut, sughiţ, căscat

SALATA. Salata este sau ar trebui să fie folosită la masă în special alături de mâncărurile pregătite cu carne. Este adusă în unul sau mai multe castroane (în funcţie de numărul invitaţilor). Castroanele pot fi din cristal, ceramică sau plastic (dar în niciun caz din tablă sau din argint) împreună cu tacâmuri speciale (lingură şi/sau furculiţă) cu care fiecare să se poată servi. Dacă salata nu este condimentată după gust, atunci se aduce alături într-un bol şi „sosul" făcut de obicei cu lămâie, ulei special şi sare, pentru ca fiecare să-şi pună după gust. Comesenii îşi pun salată în platourile pentru salate, sau în farfurii.

Se obişnuieşte uneori ca salata, mai bogată, să constituie un fel de mâncare, de obicei apetitivul, iar

atunci este adusă de la început în farfurii sau boluri speciale. Se serveşte cu furculiţa, care la sfârşit se aşază pe farfurie sau în bolul din care am mâncat.

z

SALUTURI. În vremurile mai îndepărtate salutul constituia o adevărată ceremonie. Astăzi a devenit un gest obligatoriu de politeţe faţă de persoanele cunoscute pe care le întâlnim. Dar pot fi de asemenea salutaţi vânzătorul dintr-un magazin, recepţionerul de la hotel sau o persoană aflată în lift, chiar dacă nu le cunoaştem.

A

În locul formulelor pretenţioase, astăzi se salută simplu cu „Bună ziua", „Bună seara" etc. Şi se spune la despărţire „La revedere" sau, mai intim, „Pa". Există, la români, şi alte formule: „Salut (are)", „Noroc", „Să trăiţi" (mai reverenţioasă, când nu este linguşitoare). Toate aceste formule sunt de regulă însoţite de o strângere de mână care trebuie să nu fie nici indiferentă (o mână moale, lipsită de vlagă), dar nici prea viguroasă. La noi, bărbaţii salută femeile pe care le cunosc cu formula: „Sărut mâna", care nu este obligatorie, cum de asemenea nu este obligatoriu nici gestul ca atare. Într-un grup, dacă cineva sărută mâna unei femei se cuvine să procedăm cu toţii la fel, chiar dacă nu suntem partizanii unei asemenea forme de salut.

A

Într-un loc public atunci când intră o femeie sau o persoană mai în vârstă care salută este. politicos să ne ridicăm în picioare. Nu este elegant să întrerupem brusc o conversaţie pentru. a saluta sau a ne lua rămas bun; aşteptăm până se face o pauză. De asemenea salută mai întâi cel tânăr pe cel bătrân, bărbatul pe femeie, cel inferior în grad pe şef, deşi de regulă gestul ca atare se face aproape concomitent.

Pe stradă sunt salutate toate persoanele cunoscute, dar cu decenţă. Bărbaţii cu pălărie obişnuiesc şi astăzi să şi le scoată atunci când salută o persoană. Este o dovadă de lipsă de educaţie dacă atunci când o persoană cu care nu mai suntem în raporturi de prietenie ne întinde mâna, nu răspundem la salut, mai ales în societate.

SCOBITORILE. Scobitorile sunt folosite în special pentru a servi mai uşor anumite tartine. La masă sunt aduse pentru orice eventualitate, dar folosirea lor pentru curăţirea, dinţilor nu este recomandată la masă. Dacă totuşi se întâmplă să avem nevoie de scobitoare ne retragem discret într-un colţ sau mergem la baie. Metoda acoperirii cavităţii bucale în timp ce se continuă operaţiunea de curăţire a dinţilor nu este elegantă şi prin urmare nu este recomandată de bunele maniere. Dimpotrivă, procedând astfel abia atragem atenţia asupra noastră.

Dacă totuşi situaţia cere folosirea unei scobitori acest lucru se face rapid şi cât mai discret. *Sub niciun motiv nu se line scobitoarea în gură*, *ca un trofeu*. La restaurant, dacă se întâmplă să avem nevoie solicităm acest lucru cât mai discret şi le folosim aşa cum am arătat mai sus.

SCRISORILE. Astăzi lumea preferă tot mai mult să folosească telefoanele sau faxul pentru a comunica, reducând adesea mesajul la un text cât mai sintetic; s-a renunţat prin urmare la tonul confesiv din scrisori. Aceasta ca impresie generală, pentru că de fapt numărul celor care, dintr-un motiv sau altul, comunică în continuare prin scrisori este destul de mare.

Dar cum trebuie scrise aceste scrisori pentru a păstra un ton adecvat? Punctele cele mai „sensibile” sunt începutul şi finalul scrisorii, pentru că în rest fiecare găseşte cuvintele potrivite pentru a spune ce are de spus. Avem în vedere, evident, scrisorile cu caracter personal,

pentru că acelea cu caracter oficial au o structură proprie, nu mai puţin importantă.

Dacă suntem în relaţii mai familiare cu destinatarul vom folosi aşadar o formulă de tipul „Dragă…” (în care vom folosi prenumele celui căruia ne adresăm). Dacă cel căruia ne adresăm ne este familiar, dar nu putem, să-i spunem pe nume ne adresăm cu formula „Dragă Domnule Profesor” (sau „Scumpă Doamnă Ionescu”), sau, în anumite cazuri, „Mult stimate Domnule Doctor” etc.

La sfârşit se scrie „Al Dumneavoastră” („Al tău”) şi se semnează cu prenumele, (dacă nu există niciun dubiu asupra expeditorului) sau adăugând şi – numele: „Al Dumneavoastră Sorin (Popescu)”. Semnătura este precedată de formula: „Cu salutări prieteneşti”, „Cele mai calde (sincere, bune) salutări din partea lui…”. Iar dacă relaţia este mai puţin familiară: „Cu deosebită stimă (consideraţie etc.)”.

Cât priveşte modul de redactare, scrisoarea începe prin consemnarea în dreapta sus a datei şi locului de unde este scrisă: „Băile Herculane, 3 aprilie 1996”. Urmează formula de adresare de început, scrisă mai jos şi mai spre. stânga, apoi şi mai jos, de obicei scris mai spre dreapta începe redactarea textului. Se lasă, evident spaţiu de doi-trei centimetri la stânga foii de hârtie precum şi pentru marcarea paragrafelor, dacă se consideră necesar. La sfârşit semnătura mai spre dreapta paginii.

Scrisorile de dragoste se scriu tot mai rar, iar bărbaţii sunt şi mai puţin dispuşi să o facă, de teamă de a nu lăsa, probabil, o mărturie scrisă a dragoestei. Numai că în adolescenţă elanurile de dragoste îşi găsesc chiar o anumită clarificare prin scrisori. Dar şi aici este bine să se manifeste o anumită reţinere: în fond o scrisoare este o hârtie scrisă care poate nimeri şi sub ochii altcuiva. Iar unei persoane neutre efuziunile sentimentale i se pot

părea ridicole. La acesta capitol este greu de dat sfaturi, aşa că cel mai sigur este ca fiecare să-şi asculte propriile impulsuri. Totuşi, nu stăruiţi să scrieţi cuiva care nu va răspunde.

Tonul ironic, aluziile uşor maliţioase „dau bine" în scrisorile dintre prieteni, în schimb tonul sfătos, profesoral este de evitat. De asemenea nu este cazul să transformăm scrisorile în dizertaţii sau eseuri dând citate din autori mai mult sau mai puţin celebri.

Scrisorile cu „poezele" folosite cândva de cătane, trebuie de asemenea evitate, fiind expresia unei lipse de mijloace de exprimare şi a copierii unor formule absolut nefericite.

4

Pentru *a* conchide, scrisorile trebuie redactate în aşa fel încât să ne exprime şi să păstreze cât mai bine raporturile cu destinatarul; de aceea ele trebuie să fie sincere, directe, spontane, să justifice trimiterea lor.

SCRUMIERA. Cel care fumează trebuie şi se servească obligatoriu de o scrumieră. Când un fumatei este invitat undeva, absenţa scrumierei de pe masă poate fi un semn că gazda nu doreşte să se fumeze; dacă fumătonî vrea totuşi să-şi aprindă o ţigară trebuie să ceară voi gazdei şi să ceară o scrumieră.

Fumătorul trebuie să evite să fumeze la masă sari să arunce scrumul pe o farfurie sau un alt vas improvizaşi De asemenea chiştocurile nu se aruncă la întâmplare, ci's sting şi se aşază tot în scrumieră. Nici când se fumează pe stradă nu se aruncă resturile de la ţigară la întâmplare. Se pot produce incendii – şi în acelaşi timp se produce a poluare a mediului ambiant. a

Fumătorii trebuie să aibă grijă să scuture din tinaj ţigara în scrumieră pentru a nu scăpa scrumul pe covor, 3

SEMNĂTURA. Semnarea unei scrisori saş document

oficial este obligatorie pentru a confirma autenticitatea acestora. Pentru semnătură se scrie mai întâi prenumele şi apoi numele de familie. Semnătura, aşa cum şi-a conceput-o fiecare, serveşte în bănci pentru recunoaşterea unui document de credit şi deci. ea mi trebuie schimbată. Prin urmare este bine să fie mult timpi exersată pentru a evita posibilitatea apariţiei unor variantel

În cazul în care un anumit document are prevăzută indicaţia „semnătură lizibilă" atunci se semnează în aşa fel încât să fie cât mai citeaţă. În corespondenţă este bine să semnăm cu prenumele pentru prieteni şi cu semnătura?

Întreagă pentru persoanele care sunt mai puţin familiarizate cu numele nostru.

Dacă o scrisoare sau o ilustrată este semnată de

X

ambii soţi, prima semnătură este cea a soţiei. În semnăturile de documente cu caracter personal, cum ar fi scrisorile, ar fi ridicol şi pretenţios să se treacă şi titlul. În schimb în scrisori cu caracter oficial uneori este obligatoriu alteori facultativ să se treacă şi titlul: Doctor, Director general, Inspector şef etc.

SNOBISMUL. Snobismul, spune dicţionarul, este atitudinea de „admiraţie nefirească şi fără discernământ pentru tot ce este la modă". Este vorba, la urma urmelor, de o atitudine tolerabilă şi destul de răspândită, în diverse grade, în rândul oamenilor. Unii sunt snobi vrând să se poarte după ultimul jurnal de modă, deşi nu au nici conformaţia fizică şi nici posibilitatea de a-şi confecţiona obiecte asemănătoare cu cele văzute. Alţii îşi manifestă snobismul vrând să arate că sunt la curent cu ultimele noutăţi literare, culturale, sau când vor să demonstreze că se află în relaţii intime cu personalităţi proeminente. Este vorba într-un fel, de un fenomen de automăgulire a propriei personalităţi. Snobul are întotdeauna nevoie de

spectatori.

X

În societate însă comportarea snoabă (care este de fapt o mică impostură) poate fi uşor descoperită. Aşadar se cuvine să ne comportăm natural, şi ne recunoaştem anumite limite, să nu ţinem cu tot dinadinsul să arătăm că suntem mai grozavi decât în realitate. Efortul de a părea altfel şi de a ne asemăna câafecffleva nu ne poate face decât ridicoli.

A r în societate snobii sunt trataţi cu condescendenţă sau cu ironie, dar atunci când depăşesc anumite limite, prin insistenţă, riscă să devină tot mai puţini agreabili. Soluţia este, pentru ei, comportarea naturală, fără ifose şi închipuiri.

SPORTUL. S-ar putea spune că toată lumea face sport, dar ideea este inexactă. Tineretul într-adevăr este cuprins în formele de practicare a sportului în şcoli, dar este vorba doar de formele elementare de mişcare.) Adulţii sunt şi mai puţini cei care fac sport cu o anumită) periodicitate, iar bătrânii cu atât mai puţin. Şi totuşi interesul pentru sport este constant la toate vârstele, măcadin punct de vedere al spectacolului.

Cuvântul sport care vine din engleză are rădăcina! în limba latină şi înseamnă recreere, divertisment. Şi to latinii susţineau că „mintea e sănătoasă într-un corpi sănătos”. Lumea sportului este aşadar veche şi destul de cunoscută. Ea are regulile ei care trebuie aplicate de cei ce practică vreo ramură sportivă, dar este bine ca ele să fie cunoscute şi de susţinătorii sau simplii spectatori. – jg în primul rând, fiecare sport are regulile sală proprii pe care orice practicant trebuie să le cunoască şi şi le respecte. Dacă acest lucru nu se întâmplă spiritul jocuM este viciat, iar acest fapt se transmite şi spectatorilor. I ceea ce-i priveşte, spectatorii trebuie să-şi susţină favorm

tocmai în spiritul respectării regulilor şi să accepte că H

sport câştigă cine este mai bun. Acesta este de altfel sensul expresiei engleze *fair-play*, adică spiritul de corectitudine.

Pentru ca atât în rândul sportivilor cât şi al susţinătorilor să nu existe suspiciuni, sportivii trebuie să nu conteste autoritatea şi deciziile arbitrilor, să nu-şi insulte adversarii şi să accepte sportiv înfrângerea, sau dimpotrivă să-şi respecte adversarul chiar dacă a fost învins. Acesta

4

este spiritul sportului pe care mulţi ar vrea să-l transfere şi în viaţa de zi cu zi.

3

Comportamentul sportiv presupune de asemenea înţelegere şi atenţie faţă de adversar: o victorie nu trebuie obţinută în orice condiţii. Păstrarea relaţiilor amicale între adversarii de pe terenul de sport şi chiar a stimei reciproce sunt fapte care le citim în presă din declaraţiile marilor sportivi. Marii sportivi ştiu să se aprecieze între ei; îşi dau seama că superioritatea lor asupra adversarului poate să dureze o vreme, pentru ca apoi să fie ei cei înfrânţi.

Pe de altă parte, sportivii nu vorbesc dispreţuitor despre adversarii lor pentru că în felul acesta şi triumful lor eventual ar fi diminuat.

Cunoscătorii spun că sportul dă multe lecţii de viaţă: între sportivi se păstrează relaţii de prietenie pentru toată viaţa; se dezvoltă spiritul de echipă care merge până la sacrificiu de sine. Cel mai bun exemplu este alpinismul, unde practic viaţa fiecăruia depinde de talentul şi capacitatea profesională a coechipierului.

Dar şi sporturile individuale, cum ar fi schiul, înotul etc. pun în valoare spiritul de întrajutorare între sportivi.

O altă lecţie de viaţă indirectă o dau însă şi acei

sportivi care din cauză că nu respectă rigorile de viaţă şi de antrenament eşuează şi ratează cariera, chiar dacă erau dotaţi pentru marea performanţă.

X

În concluzie sportul oferă bune exemple de comportare corectă şi civilizată între oameni, după cum poate oferi şi pilde ale lipsei de respect şi de cuviinţă.

s

STRĂNUT, SUGHIŢ, CĂSCAT.

Strănutul, sughiţul, căscatul sunt reflexe fiziologice datorate fie unei răceli, fie oboselii, fie unei digestii

X

greoaie. De aceea trebuie privite cu înţelegere. În acelaşi timp cel care este confruntat cu asemenea manifestări ale firii trebuie să rămână cât mai discret, să facă minimum de zgomot.

A

În cazul strănutului trebuie să avem la îndemână o batistă, evitând pe cât posibil şi stropim în jur: este şi nesănătos şi neplăcut. Nu trebuie să facem eforturi pentru a ne reprima strănutul, dar nici nu trebuie să facem un zgomot de trompetă spartă. Cine ştie că strănută frecvent trebuie să evite şi meargă la teatru sau concert şi să se trateze din timp. Dacă strănutul nu încetează este bine să ne retragem politicos la toaletă sau în altă parte până ne clamăm.

Sughiţul este tot fiziologic, dar mai neplăcut. De aceea de la prima manifestare trebuie să ne retragem şi să încercăm să ne liniştim: pentru unii se dovedeşte eficient şi înghită o linguriţă de lămâie, sau puţin zahăr, alţii îşi rezolvă acest disconfort cu un pahar cu apă sau pur şi simplu respirând adânc. Dacă ni se întâmplă aşa ceva ne cerem discret scuze, fără a insista asupra incidentului.

Căscatul poate fi cauzat de oboseală, sau de

plictiseală şi monotonie, dar şi de o funcţionare mai lentă a ficatului. Trebuie să avem grijă să punem mâna la gură şi să încercăm prin respiraţie adâncă sau prin concentrarea atenţiei să-i punem capăt. Dacă se întâmplă să căscăm

A

Spontan în timpul unei conversaţii, ne cerem scuze. În afară de faptul că este dezagreabil, interlocutorul ar putea să creadă că aceasta s-ar datora felului său plictisitor de a fi.

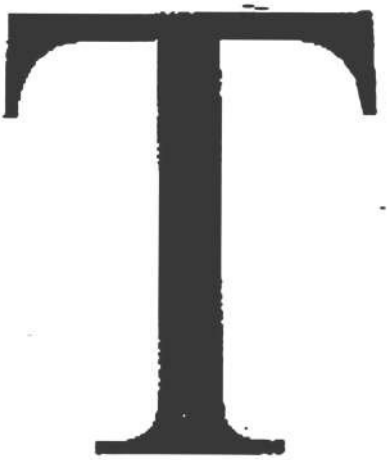

5 Qto-v: izx: //: r. *<. a\y.
— V*” xv>
— >x:
— «* X se* * *
— if: –, îl
X «< j? W»;
— 3 Îeg & 3: k. >;<. 28 sau

TAXIUL. Oricine a folosit cândva un taxi, fie că are fie că nu are maşină proprie. Primul lucru de ştiut este că taxiul este o casă pe roţi în care suntem oaspeţi: deci se cuvine să spunem „bună ziua” sau „bună seara” când

urcăm în maşină şi să comandăm pe un ton normal (nu răstit, dar nici pe un ton umilitor) unde vrem să fim transportaţi. În taxi nu se fumează decât după ce vom cere voie şoferului, nu se aruncă lucrurile la întâmplare, nu se mănâncă. De asemenea nu trebuie să obligăm şoferul să ne răspundă la sutele de întrebări, sau să participe la discuţii interminabile: el trebuie să fie atent şi pe unde merge. Totodată, nu se cade să abordăm subiecte intime, nici teme care pot să nu-i facă plăcere.

Nu trebuie să „conducem" în locul lui, dându-i indicaţii pe ce stradă să o ia. Numai dacă face un ocol prea mare putem să-i atragem atenţia. De asemenea trebuie plătit atât cât se cuvine. Iară să ajungem la tocmeli penibile, dar fără să ne lăsăm „jefuiţi".

Atenţie să nu lăsăm pe banchetă sau în portbagaj geamantanul sau sacoşele pe care le-am avut: din spirit de prevedere mulţi obişnuiesc să reţină numărul de înmatriculare al autorizaţiei sau alt semn distinctiv al şoferului sau maşinii.

%

TELEFONUL. Telefonul este un mijloc de comunicare atât de folositor încât aproape nu ne putem închipui. cum s-a putut trăi fără el. Folosirea acestei minunate invenţii moderne necesită însă reguli, care adesea sunt ignorate.

De exemplu nu se dă telefon la ore „mici" din noapte, decât în cazuri cu adevărat serioase. Nu se telefonează. de asemenea nici în orele de odihnă de după-amiază sau dimineaţa foarte devreme. Nu trebuie exagerată vorbăria la telefon: unii au timp de aşa ceva, alţii nu, unii au dispoziţie să asculte, alţii mai puţin. Altfel există riscul ca totul să se transforme într-o comedie: în timp ce unul vorbeşte celălalt face cu totul altceva spunând doar din când în când „Da" sau „Nu". Dacă din întâmplare se face o legătură proastă nu trebuie bruscat cel care a greşit numă-

i rul: şi nouă ni se poate întâmpla la fel. Unii profită de anonimat pentru a deveni bădărani: nu trebuie să li se răspundă la fel, ci e mai simplu să punem telefonul în furcă.

Cel care a format numărul greşit trebuie să-şi ceară

— Politicos scuze. / – Atunci când ne aflăm în casa cuiva nu punem. stăpânire pe telefon şi mai ales nu facem convorbiri interurbane. Dacă avem nevoie să dăm un telefon, trebuie să cerem voie. Convorbirile scurte sunt preferabile şi la telefonul public.

Trebuie evitate convorbirile prea intime la telefon; s-ar putea ca din greşeală să fiţi ascultat.

TOASTUL. Rostirea unui toast la o masă festivă nu este un obicei prea răspândit la români; alte popoare şi-au creat o faimă în această privinţă. Totuşi există şi situaţii când se preferă rostirea câtorva cuvinte: la o reuniune cu colegii, atunci când cineva pleacă sau vine, la promovarea în funcţie, la alte sărbători în familie (aniversări, nunţi de argint, la naşterea unui copil).

Cel care rosteşte toastul nu trebuie şi facă o demonstraţie de elocinţă, şi cu atât mai puţin de elevaţie, dând citate etc. Dimpotrivă trebuie să fie un discurs direct, dacă se poate plin de umor, rostit cu sinceritate, în care să fie adus un omagiu celui în cinstea căruia se rosteşte.

La sfârşitul alocuţiunii se aplaudă, se ciocnesc paharele cu băutură (cea mai potrivită este şampania). Dacă numărul invitaţilor este prea mare, doar se ridică paharul în semn de salut şi omagiu.

Persoana în cinstea căreia s-a rostit toastul poate spune un simplu mulţumesc sau poate rosti câteva cuvinte.

rx – w

În ambele situaţii după rostirea cuvintelor participanţii la

A

sărbătoare trebuie să bea măcar puţin din pahar. În alte părţi există obiceiul ca după astfel de momente paharul să fie golit.

Chiar şi persoanele care nu consumă băuturi alcoolice trebuie ca la momentul toastului să ţină în mână un pahar cu băutură şi să guste cât de puţin.

Momentul toastului este ales fie la începutul mesei, fie mai spre sfârşit, atunci când de regulă se serveşte şampania.

TRUSOUL. Pe vremea bunicilor noştri pregătirea trusoului fetei era o preocupare de lungă durată a

X

părinţilor acesteia. În vremurile actuale mulţi părinţi au renunţat la acest obicei preferând să cumpere lucrurile necesare atunci când fiica se căsătoreşte. Sunt multe situaţii când pentru completarea trusoului participă atât familia fetei, cât şi cea a băiatului.

Totuşi pentru a se evita anumite reproşuri de după căsătorie din partea familiei băiatului, familia fetei se poate îngriji de preocuparea măcar a unei părţi din ceea ce se-cheamă trusou. Prin trusou se înţelege aici nu toată zestrea care poate să o aducă fata, ci procurarea lenjeriei de pat (cearşafuri, feţe de pernă, pături, cuverturi etc.), a celei de baie (prosoape de toate mărimile şi chiar halate de baie). de masă (feţe de masă, tacâmuri, veselă) sau de bucătărie. Cantitatea pieselor procurate depinde de posibilităţile fiecăruia dar un set complet se consideră cel pentru 12 persoane (tacâmuri, veselă, şerveţele etc). 4

Ţinând seama de destinaţia acestor obiecte fiecărei familie cumpără seturi de bună calitate. Dacă ele pot fi mai multe vor avea şansa să fie utilizate pentru mai multă vreme.

În unele familii se face şi un trusou de lenjerie personală, dar aici trebuie ţinut seama şi de modă.

U

«.

UMBRELA. Cândva (a se vedea filmele despre atmosfera primelor decenii din acest secol) umbrela era un obiect mult mai prezent în „ţinuta” unor persoane elegante. Acum se foloseşte îndeosebi umbrela de ploaie şi mult mai rar cea de soare (în special de către femei mai în vârstă sau persoane care nu suportă razele soarelui).

Închisă, umbrela bărbătească poate fi purtată ca un baston mânuit însă cu nonşalanţă. Majoritatea umbrelelor sunt acum pliante fiind scoase numai atunci când este nevoie. Ele trebuie mânuite cu grijă: atunci când sunt strânse putem să înţepăm din neatenţie pe altcineva în autobuz sau pe stradă: când sunt deschise putem să lovim – cu marginea lor persoanele din jurul nostru. Atenţie ca atunci când plouă să nu lăsăm apa să curgă de pe

„streaşină” umbrelei pe hainele cuiva. Când intrăm într-o casă. umbrela este strânsă şi aşezată într-un ungher în aşa fel încât să nu ude pe jos; dacă este spaţiu poate fi lăsată

4

deschisă pentru a se usca, dar numai după ce am obţinut consimţământul gazdei.

Dacă în timp ce plouă întâlnim un prieten îi oferim cu generozitate protecţia umbrelei, chiar dacă riscăm să fim uşor udaţi. Şi încă ceva: umbrela este obiectul pe care îl uităm cel mai frecvent (în autobuz, la magazin etc.) întrucât nu suntem obişnuiţi s-o avem mereu în mână.

UŞA. Un test util de politeţe îl poate da oricine când se află în situaţia de a sosi, în acelaşi timp cu o altă persoană, în faţa unei uşi. Regulile civilizate de urmat sunt simple, dar nu toţi sunt dornici să le aplice.

Bărbaţii trebuie să dea întâietate femeilor, iar tinerii celor mai în vârstă. De asemenea cel care iese pe uşă dă prioritate celui care intră. Această preferinţă are probabil şi raţiuni practice. Se consideră că persoana care iese şi-a rezolvat problemele pe care le-a avut înăuntrul clădirii, care poate fi o instituţie; în plus cel care intră poate că vine din frig şi din ploaie şi deci este dornic să scape mai repede de aceste neplăceri.

A.

Într-un local public (restaurant, teatru, cinema) după ce femeia intră prima pe uşă, se opreşte lăsând

X

bărbatul în faţă să o conducă. În felul acesta se evită impresia că femeia este neînsoţită.

X

Înainte de a intra printr-o uşă care a fost închisă, şi are o sonerie sau un alt sistem de comunicare cu person— nele din lăuntru se aşteaptă până vine răspunsul şi încuvâântarea de a intra.

lOstrea-T7—
— < ce & «?”:?!,}.
**>;
? r;
„A, A:

VÂNĂTOAREA. Vânătorii sunt văzuţi de către persoanele care nu au această pasiune ca nişte oameni bizari. Nu se înţelege cum pot aceşti oameni să-şi petreacă zile şi chiar nopţi întregi urmărind un animal sălbatic pentru a-l ucide. Unii cred că este ceva barbar, alţii din contră că este o îndeletnicire nobilă. De altfel, la curţile regale şi princiare, întotdeauna vânătoarea a constituit un moment de vârf al vieţii. Se respecta un protocol strict, totul era ca o sărbătoare, ca o delectare cu emoţii tari pentru aristocraţi.

Acum obiceiul s-a democratizat, dar vânătorii formează un fel de „castă” aparte. Desigur este proverbială lăudăroşenia lor, dar de fapt este vorba de o

simplă manifestare a unui orgoliu profesional.

VÂNATOAREA

7 Adevăraţii vânători sunt de fapt nişte iubitori ai

X, naturii. Între vânător şi animale se stabileşte o anumită relaţie: de multe ori vânătorii (cei adevăraţi) protejează vânatul, şi nu sunt ucise animalele din speciile periclitate. Pe de altă parte vânătorul trebuie să fie un profund cunoscător al comportamentului animalelor. Altfel nu va şti când şi unde să le găsească, nu va şti care sunt habitudinile şi chiar şiretlicurile acestora.

Dar dincolo de aceste considerente morale vânătorul are de făcut ceva anume şi. anume să hăituiască animalele pentru a căuta trofee cinegetice. În lumea vânătorilor, ca şi în cea a sportivilor, trebuie respectate anumite reguli de educaţie, care ţin uneori şi de o anumită iniţiere. Astfel când mai mulţi prieteni mers la vânătoare nu se trage asupra unui animal care a fost zărit prima dată de un alt vânător, ci doar în căzut în care celălalt îngăduie acest lucru. După o campanie de vânătoare, de obicei, „recolta” este împărţită între prieteni, fiecare mulţuminduse cu partea ce-i revine în funcţie şi de performanţele din acea zi. Nu este valabil acelaşi lucru în cazul când s-a vânat un trofeu deosebit. Unii vânători îşi decorează încăperile cu asemenea trofee sau participă la concursuri.

În afară de aceste reguli de camaraderie, vânătorii nu trebuie să încalce pe cele, foarte importante, ale prudenţei: nu se îndreaptă niciodată arma spre un alt vânător pentru că din greşeală se pot întâmpla tragedii:

Înainte de a trage trebuie verificat dacă arma este în bună stare, dacă muniţia este suficientă: trebuie multă atenţie 1 1

faţă de acei vânători care sunt miopi sau faţă de cei emotivi. În general echipa de vânători se formează din persoane care ajung să se cunoască bine şi care au

încredere una în cealaltă.

Un alt capitol. important este felul de a se îmbrăca ai vânătorilor. Necunoscătorii găsesc costumul acestora pretenţios, dar el este conceput din raţiuni de camuflaj, de rezistenţă şi din motive de ordin practic (cu mai multe buzunare, cu îmbrăcăminte de protecţie etc.).

r

VECINII. Prima probă de sociabilitate este Sală în raporturile cu vecinii. Atât folclorul popoarelor cât şi diverşi oameni de spirit au relevat importanţa menţinerii

Unor bune relaţii cu cei care trăiesc în imediata noastră

apropiere. Un proverb ceh spune că „Dacă vrei să ştii ce se discută despre tine, supără-l pe vecin" în timp ce Benjamin (Franklin nota în „Memoriile" sale: „Nu arunca piatra în vecini dacă ferestrele tale sunt din sticlă".

Rezultă aşadar că a menţine raporturile bune cu vecinii reprezintă o operaţiune foarte delicată de care depinde nu numai felul cum este transmisă „imaginea" noastră, ci însăşi convieţuirea fără dificultăţi într-un spaţiu limitrof.

X

În marile oraşe relaţiile eu vecinii se rezumă adesea la simple saluturi. Se cunosc cazuri când anumite persoane s-au cunoscut în alte împrejurări pentru a constata că locuiesc pe aceeaşi scară a unui imobil, fără ca unul să ştie de existenţa celuilalt. Chiar şi în asemenea condiţii de raporturi distante, cel puţin între vecinii apropiaţi trebuie să existe nişte relaţir civilizate. Deci se recomandă să nu stricăm liniştea dând drumul la radio sau la televizor la volumul maxim, lăsând copiii să ţipe sau să tropăie, sau câinele de apartament să latre, mai ales în timpul orelor de odihnă. De asemenea vom avea grijă de instalaţiile

sanitare pentru a nu-i inunda pe vecinii de la etajele inferioare. Atunci când avem invitaţi şi când se şi dansează este bine să-i prevenim pe vecini, cerându-ne scuze pentru disconfortul produs. Asemenea sindrofii nu trebuie să fie prea dese.

Raporturile cu vecinii pot să devină şi mai apropiate, prieteneşti, dar nu într-atât încât să fie tulburată, intimitatea fiecăruia. Vecinii trebuie totodată să coopereze pentru menţinerea curată şi în bune condiţiuni a spaţiului comun: scări, dependinţe etc.

În cazul vecinilor de casă raporturile sunt mai directe, dar uneori mai complexe. De obicei între aceştia, în special în spaţiul rural, se stabilesc relaţii de strânsă întrajutorare, după cum se pot întâmpla şi relaţii tensionate, duşmănii care se pot transmite şi generaţiilor ulterioare. Literatura este plină de asemenea cazuri.

Buna cuviinţă cere aşadar că să păstrăm cât mai cordial posibil relaţiile cu vecinii, fără să fie depăşit un anumit prag al caracterului privat al vieţii fiecăruia.

VINUL. Vinul nu reprezintă numai o băutură, ci dezvăluie o adevărată cultură. Cunoscut încă din antichitate, i-au fost lăudate virtuţile euforice, dar în acelaşi timp 9 spus că vinul ascunde multe „capcane” pentru cei care

Folosit în timpul mesei cu ponderaţie vinul asigură nu numai o bună digestie, dar poate determina o atmosferă sărbătorească. Pentru servirea vinului trebuie ţinut seama de unele mici secrete care la cunoscători sunt destul de complicate.

La un prânz normal se poate servi un singur fel de vin care să poată fi agreat de toată lumea şi să se potrivească diverselor feluri de mâncare senate. Dacă avem o recepţie mai importantă, în schimb, se pot oferi mai multe feluri de vin – dar nu mai mult de patru – şi nu

în mari cantităţi. În astfel de cazuri trebuie ţinut seama de o anumită gradaţie: dacă se servesc vinuri de aceeaşi culoare vinul sec se bea înaintea celui dulce; cel uşor înaintea celui mai consistent şi cel nou înaintea celui vechi. Se merge în ordine crescătoare de la un vin cu mai puţine calităţi la cel de calitate deosebită. De asemenea nu se bea vin roşu înainte de vin alb.

Ca regulă generală vinul alb se serveşte la peşte şi cel roşu la came; vinul roşu se serveşte la temperatura camerei, cel alb dulce se serveşte rece, iar cel sec cât mai rece; la fel şampania. Atenţie ca vinul să nu aibă sedimente pe fundul sticlei: înseamnă că nu este „curat”. Se serveşte la masă din dreapta comeseanului. Aţi observat cum chelnerii răsucesc puţin gâtul sticlei înainte de ultima picătură, pentru ca aceasta să nu cadă pe faţa de masă: aşa trebuie să procedăm şi noi când avem invitaţi sau când, din spirit cavaleresc, vrem să ne servim vecina. Aceeaşi grijă să nu răsturnăm paharele pe masă. La restaurantele care se respectă, vinul, adus întotdeauna la masă în sticla sa, este oferit pentru a fi degustat doamnei, care decide dacă şi fie sau nu servit.

Cunoscătorii pot să comande de la început vinul dorit.

„In vino veritaş”, spuneau latinii observând că atunci când cineva a băut un pahar în plus începe să spună şi lucruri pe care altfel nu le-ar mărturisi. Este implicit un sfat la cumpătare: ce este mult strică (şi sănătăţii şi imaginii” pe care o transmitem celor din jur).

SUMAR.

r.; b

(A „– [Adolescenţii… 5

Aeroportul… 1… 7

F Angajarea în serviciu 9

[Anecdotele… 10

F Animalele domestice. 11
Aniversarea 13
Apa – 13
Apetitivul 14
Ascensorul 15
*!
Autobuzul sau mijloacele de transport în comun… 16
Automobilul 18
Avionul 20
B
Bagajul 23
Barba, mustăţile, pletele 24
Batista. 26
Bârfa 27
Bătrânii… 28
Berea. – … 29
Bijuteriile 30
Biroul 31
Boala. 32
Botezul 33
Brânza 34
Bronzajul 35
C.
Cafeaua 37
Carnea 38
Cărţile de vizită 39
Celibatarii 40
Cererea pentru un loc de muncă 41
Cinemaul 41
Ceaiul, 42
(La) Coadă 43
Cocktailul. 44
Comesenii 45
Complimentele. 47

Comportamentul copiilor 48
Comportamentul în străinătate 50
Comportamentul la masă. 51
Comportamentul pe stradă 53
Concertul 54
Condimentele 55
Condoleanţe 55
Consommé-ul 56
Conversaţia. 57
Convieţuirea 60
Copiii 61
Cortul 62!
Cravata 63 i
Cumpărăturile 64;
Curriculum vitae 65 j
4
1
j
D 1
Darurile... 67
Desertul sau dulciurile 69
Discoteca 703
Divorţul 7 II
„Dumneavoastră" sau „Tu" 72J
F
Farfuriile 75
Florile 76
Fructele 78
Fumatul 79
Funeraliile 80
Furculiţa 81
G
Gafa 83
Gelozia. 84

Graviditatea 85
Guma de mestecat 86
H
Handicapaţi! 89
Hotelul 90
I
Ilustratele... 93
Inelul 94
Invitaţiile 95
Iubirea 97
A
I
Îmbrăcămintea 99
Îmbrăcămintea de mireasă 101
Împrumutul 103
Încălţămintea 105
Îngheţata 106
Întâlnirea 106
J
Jocul de cărţi 109
Jurămintele 111
L
Lăcaşul de cult 113
Limbajul vulgar 114
Lingura 115
M
Machiajul 117
Marea 118
Mâinile 120
Mănuşile... 121
Medicul 121
Meniul 123
A
Mesele 124

Mijlocul mesei 125
Muzeul 126
N
Nunta de argint, nunta de aur 129
Nunta 130
O
Oaspetele 133
Obiceiurile alimentare 134
— A p 1
Paharele 137 i
Pălăria, căciula. 138»
It
Papucii 140
Parcurile... 141
Parfumul 141
Pâinea: 142
Personal de serviciu. 142
Peştele 144
Picnicul 145
Pieptănătura 145
Plicul 146
Politeţea 147
Prezentările 148
Prânzul de lucru. 150
Prietenia 151
Puiul 152
R
Rămas bun 155
Răsuflarea 156
Restaurantul 157
S
Salata:. 159
Saluturi 160
Scobitorile 161

Scrisorile 161
Scrumiera 164
Semnătura 164
Snobismul 165
Sportul 166
Strănut, sughiţ, căscat 168
T
Taxiul 171
Telefonul 172
Toastul 173
Trusoul 174.
U
Umbrela 177
Uşa. 178
V.
Vânătoarea 179
Vecinii 181
Vinul. 182